

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్ కార్యకలాపాలు

ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE COUNCIL DEBATES

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

శుక్రవారం, ఆగస్టు 07, 2009
తొమ్మిదవ సమావేశము, సంపుటము V, సంబరు 5
విరోధినామ సంవత్సర శ్రావణ బ.1

FRIDAY, THE 7TH AUGUST, 2009

NINTH SESSION, VOLUME V, NO.5

16 SRAVAN, 1931 S.E.

*****

శాసన పరిషత్తు సచివాలయము,
పబ్లిక్ గార్డెన్స్,
హైదరాబాద్ - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT,
PUBLIC GARDENS,
HYDERABAD - 500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు

ప్రధాన అధికారులు

చైర్మన్	:	డా. ఎ. చక్రవాణి
డిప్యూటీ చైర్మన్	:	శ్రీ మహ్నాద్ జానీ
ఉపాధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ వి. భూపాల్ రెడ్డి శ్రీ వాసిరెడ్డి వరద రామారావు డా. రాయపాటి శ్రీనివాస్ డా. మనోల పద్మజ
కార్యదర్శి	:	డా. ఎన్. రాజ సదారావు
ప్రత్యేక కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. గోపాల కృష్ణయ్య
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి. శివరావు శ్రీ ఎం.వి.వి. సత్యాసుందరం
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి. సర్థింహాలు శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శ్రీ కె. సుభావ్ చంద్రబోస్ శ్రీ ఎ. రాంరెడ్డి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీమతి వి. గిరిజాసుందరి శ్రీ ఎన్. జయరాం శ్రీ కె. సత్యనారాయణరావు శ్రీ మహ్నాద్ జపోరుద్దీన్ శ్రీమతి ఎ. సత్య సాయి లక్ష్మి శ్రీ జి. వెంకట కృష్ణ శ్రీ పి. బాలకృష్ణమాచార్యులు శ్రీమతి వి. ప్రభ శ్రీమతి పై. వెంకట రమణమ్మ
మార్గ	:	శ్రీ ఆర్. సీతారామారావు
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ ఎల్. తిరుమలరావు

* * * * *

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

శుక్రవారం, ఆగస్టు 07, 2009

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము :

విషయము : వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి.

2. నక్షత్రశుల గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమాధానాలు :

3. స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు :

4. ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు :

5. అర్జీల సమర్పణ :

6. సభాకార్యక్రమము :

విషయము : ప్రోటోకాల్, సౌకర్యాలు, విశేషాధికారాలతో సహా శాసనపరిషత్తు సభ్యుల విధులు, భాద్యతలపై లఘుచర్చ చేపట్టడం గురించి.

7. 74 వ నియమం క్రింద హోం మంత్రి దృష్టికి తీసుకురాబడిన అంశం :

విషయము : శ్రీమతి నస్నావేని రాజకుమారి మరో ముగ్గురు ఎం.ఎల్.సి.లు ఇచ్చిన నోటీసు నెం. 116 కు సంబంధించిన చర్చ.

8. సంతాప ప్రతిపాదన :

విషయం : మాజీ శాసనపరిషత్తు సభ్యులు శ్రీ బోళ్లపెంకట సత్యనారాయణ మూర్తి గారి మృతిపట్ల సంతాప ప్రతిపాదన.

9. సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు :

10. ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలు :

విషయము : 2009-2010 సంవత్సరపు ఆర్థిక సమితుల సభ్యుల ఎన్నిక గురించి.

11. ప్రకటన :

విషయము : 2009-2010 సంవత్సరపు ఆర్థిక సమితుల ఎన్నికల కార్యక్రమ అనుసూచి గురించి.

12. లఘుచర్చ :

విషయం : ఉన్నత మరియు సాంకేతిక విద్యలై చర్చ.

* * * *

**ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు
2009, అగస్టు 07 వ తేది, శుక్రవారము**

తొమ్మిదప సమావేశపు పదకొండపరోజు

(సభ ఉదయం గం.10.00 లకు ప్రారంభమయింది. అధ్యక్ష స్థానంలో గౌరవ చైర్మన్ ఉన్నారు.)

సభాకార్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి

MR. CHAIRMAN: The Adjournment Motion given notice of by Sri Puvvada Nageswara Rao Garu and others regarding acute scarcity of drinking water in Khammam, Nalgonda and Guntur Districts and need to divert drinking water from Nagarjunasagar to those districts has been disallowed.

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు (అసెంబ్లీ) : అధ్యక్ష, వర్హాలు లేక ప్రజలకు మంచినీళ్ల దొరికే పరిస్థితి లేదండీ. లెఫ్ట్ కెనార్ కింద నల్గొండ, ఖమ్మం జిల్లాలలో, డైట్ కెనార్ క్రింద గుంటూరు జిల్లాలో మంచినీళ్ల సమయ ఉన్నది. ముందు త్రాగునీటి సమయపు తీర్మాని. చెరువులకు నీటిచ్చి, అయి పరీవాహక ప్రాంతాలలోని ప్రజల దాహరీని తీర్మాని కోరుతున్నాను.

MR. CHAIRMAN: (Addressing Sri Puvvada Nageswara Rao) Yesterday, we have discussed it in the B.A.C. You were there in the B.A.C. We will take up this matter on urgent basis.

The Adjournment Motion given notice of by Sri Cherupally Seetha Ramulu Garu regarding suicide deaths of farmers due to prevailing drought situation and financial problems in the state has been disallowed.

శ్రీ చేరుపల్లి సీతారాములు (అసెంబ్లీ) : అధ్యక్ష, నిన్నటిరోజున నిజామాబాద్, ఆదిలాబాద్, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలలో అయిదుగురు రైతులు అత్యహత్య చేసుకున్నారు. వర్హాభావం వల్ల కరువు ఏర్పడి, వేసిన విత్తనాలు మొలకెత్తుకపోవడంతో అప్పులు ఎక్కువై అత్యహత్యలకు పొల్పాడుతున్న రైతుల సమయపు సీరియస్ ఇమ్మాగా తీసుకుని చర్చించాలని కోరుతున్నాను.

MR. CHAIRMAN: Now, I will not allow any discussion on the subject. We have decided in the B.A.C., to take up discussion on drought. The subject matter will come up for discussion on 19th.

సక్షతపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమధానాలు

ERADICATION OF CORRUPTION

Q. No.91 (2780)

Question No.91 (2780) has been postponed at the request of the Member.

స్థానిక సంస్థలకు గ్రాంటుల విడుదల

ప్రశ్న నెం. 92 (2518)

శ్రీ వి. భూపాల్ రెడ్డి (మొదక్) ;

గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) స్థానిక సంస్థలకు విడుదల చేస్తున్న గ్రాంట్లు చాలా తక్కువగా ఉండి, వాటి నిర్వహణ, అభివృద్ధి పనులకు సరిపోవడం లేదన్న విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ) అయితే, వాటిని పెంచడం కోసం తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి;
- ఇ) జిల్లా పరిషత్తులకు నేరుగా ఆర్టార్టెర్సింగ్, ఎంఎస్పి గ్రాంట్లను విడుదల చేసేందకు ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉన్నదా?

పంచాయతీరాజ్ శాఖామంత్రి (శ్రీ బోత్సా సత్యనారాయణ) :

- అ) లేదండీ.
- ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తుం కాదు.
- ఇ) లేదండీ. అయితే, సంబంధిత జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులు గుర్తించిన పనుల కోసం ఆర్టార్టెర్సింగ్ గ్రాంటు క్రింద కేటాయించిన 50 శాతం నిధులను ప్రత్యేకించడమన్నతున్నది.

శ్రీ వి. భూపాల్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, మీరు ఇచ్చిన గ్రాంట్లు ఆర్టార్టెర్సింగ్ క్రింద వస్తున్నాయి. కానీ, స్థానికసంస్థలలో చాలా మంది ప్రజా ప్రతినిధిలు ఈ ఫండ్స్ ఏవిధంగానూ ఉపయోగిసుడంలేదు, ఇంకా ఏమన్నా అదనంగా ప్రభుత్వం ఇస్తే బాగుండుననే అభిప్రాయం వారిలో ఉన్నది. మీ ద్వారా నేను మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే గత సంవత్సరం మండలానికి రూ.90లక్షలు ఇచ్చిన విధంగానే ఈ సంవత్సరం కూడా ఏదన్న గ్రాంటు ఇస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ అరికెల సర్వార్ది (నిజమాబాద్) : అధ్యక్షా, మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే ఎమ్పిటసిలకు ఏడాదిస్తున్న కాలం నుండి గౌరవ వేతనం ఇవ్వడం లేదు. అది నిజమా కాదా, ఎప్పటిలోగా ఇస్తారు? మనం ఇచ్చేదే గౌరవ వేతనం, వారిని అగౌరవపరచేనిధంగా చేయడం కర్ఱ్ కాదు. జడపిటసిలకు జిల్లా పరిషత్తులోని జనరల్ ఫండ్ నుండి ఇచ్చి, ప్రభుత్వం నుండి వచ్చే గ్రాంటును అడ్డప్పి చేసుకుంటున్నారు. మా విస్తువుమంటే ఎమ్పిటసిలకు కూడా మండలంలోని జనరల్ ఫండ్ కింద ఇచ్చేసి గ్రాంట్ వచ్చినప్పుడు అడ్డప్పి చేసుకోమని మంత్రిగారికి రిక్వెషన్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ బోత్సా సత్యనారాయణ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు గత సంవత్సరం రూ. 90 లక్షలు మండలానికి ఇచ్చారు, ఈ సంవత్సరం కూడా ఇస్తారా అని అడిగారు, ముఖ్యంగా పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థకు ప్రభుత్వం నుండి రెండు రకాలుగా గ్రాంట్లు వస్తాయి. ఒకటి పంచాయతీరాజ్ కమిషనరీకు సంబంధించి రాష్ట్రంలో మినరల్స్ కు

సంబంధించిన సెమ్పు , వర్క కాపిటా గ్రాంటు, లేదా స్టీల్ పైనాస్ , 12 వ పైనాస్ గ్రాంటు వంటిని, అలాగే ఎమ్పిటిసిలకు సంబంధించిన గౌరవ వేతనాలు గానీ, ఛైర్స్‌కు సంబంధించిన అలవెన్నులు గానీ, స్టోర్ తాలూకు అలవెన్నులు అన్ని కలుపుకొని సుమారు రూ.1336కోట్ల రూపాయలు వరకు కమీషనరేటుకు వస్తుంది. ఇంజనీరింగ్ విభాగం కూడా ఒకటి ఉన్నది. పంచాయిలీరాజ్ వరిధిలోని రోడ్లు గానీ, రహదార్లు, గ్రామాలలోని గ్రామ సచివాలయాలు గానీ రిమోట్ ఏరియాలలో ఉన్న వాటిగురించి గానీ సుమారు మూడువేల కోట్ల రూపాయలవరకు నిధులను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేటాయించడం జరుగుతున్నది._అయితే, సభ్యులడిన ప్రశ్నకు వచ్చే సంవత్సరం గానీ, పై సంవత్సరం గానీ ఆర్థిక పరిస్థితిని చూసుకొని ఆలోచిస్తామని తెలియజేసున్నాను.

ఎమ్పిటిసిలకు ఏడాదిస్వర కాలంనుండి వేతనాలు రావడం లేదని సభ్యులు తెలిపారు. అది వాస్తవమే. ఈ బడ్జెట్ సమావేశాలలో బడ్జెట్ అప్రూవ్ అయిన తరువాత, ఒకటవ తారీఖున పాతవన్నీ కూడా చెల్లించడం జరుగుతుందని తెలియజేసున్నాను.

జెట్ పిటిసిలకు సంబంధించిన గౌరవ వేతనాల, అలవెన్నులు జిల్లా పరిషత్ జనరల్ ఫండ్ నుండి తీసుకొని తరువాత అడ్జెస్ చేసుకోమని సభ్యులు తెలిపారు. ఇది మంచి సూచన. దీనిని పరిశీలించి, వీలైతే ఆచరణలో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

ఉ. 10.10

శ్రీ చేరుపల్లి సీతారాములు :- స్థానిక సంస్థలకు అధికారాల బదలాయింపు విషయంలో 25 సంస్థలకు గాను, ఇప్పటికే 10 మాత్రమే బదలాయించారు. మిగతాపాటి ఎప్పటిపరకూ స్థానిక సంస్థలకు అధికారాలు బదలాయిస్తారో తెలియజేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

శ్రీ బోత్తు సత్యనారాయణ :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అడిగినది దీనికి రిలేటివ్ కాక్పోయినపుటికే కూడా 73వ రాజ్యాంగం ప్రకారం జరుగుతున్న స్థానిక సంస్థల అధికారాల గురించి మాట్లాడడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించి 21 అధికారాలు ఉంటే, ఇప్పటికే 10 అధికారాల బదలాయింపులకు ప్రభుత్వం జీవోని ఇష్టా చేయడం జరిగింది. అంతేకాదు, సుమారు నెలరోజుల క్రితం ఈ శాఖకు సంబంధించిన మంత్రులతోను, శాఖాధికారులతోను ఉన్నత స్థాయి సమావేశాన్ని నిర్వహించాము. తద్వారా అధికారాల బదలాయింపుకు సంబంధించి ఇంప్లిమెంట్ అయ్యేటట్లు కూడా ఆదేశాలు ఇష్టడం జరిగింది. ఇచ్చినటువంటి 10 అధికారాలకి సంబంధించి ఏదైనా ఇంప్లిమెంట్ కాక్పోయినా సభ్యుల దృష్టికి వస్తే తప్పకుండా వాటిమీద చర్య తీసుకుని, ఇంకా బాగా జరిగేటట్లుగా ప్రయత్నం చేస్తామని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేసున్నాను.

దీవాదుల ప్రాజెక్టు క్రింద నష్టపరిషోధం

(ప్రశ్న నెం. 93 (2668)

సర్వశ్రీ బోదకుంటి వెంకటేశ్వరర్లు(అసెంబ్లీ), బాలసాని లక్ష్మీ నారాయణ(అసెంబ్లీ), ఆరికెల సర్వారెడ్డి ;

గౌరవనీయులైన భారీ, మధ్య తరహ సాగునీటి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- ಅ) ವರಂಗಲ್ಲು ಜಿಲ್ಲಾಲೋನಿ ದೇವಾಮುಲ ಎತ್ತಿಪೋತಲ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಲ್ ಭಾಗಂಗಾ ಸನಸ್ಯಾರ್, ಅಷ್ಟರಾಪುವಲ್ಲಿ, ಬೊಮ್ಮುಕೂರ್ ಮುನ್ಸುಗುವಾಟಿ ಚೋಲ ರಿಜರ್ವ್ ಯಾರ್ಡ್ ನಿರ್ಮಾಣಾನಿಕಿ ಭೂಮಿನಿ ಸೇಕರಿಂಚಿನ ವಿಷಯಂ ವಾಸ್ತವಮೇನಾ;
- ಆ) ಭೂ ಸೇಕರಣ ಸಷ್ಟಪರಿಹಾರಾನ್ನಿ ರೈತುಲಕು ಚೆಲ್ಲಿಂಚಲೇದನ್ನ ವಿಷಯಂ ವಾಸ್ತವಮೇನಾ;
- ಇ) ಅಯಿತೇ, ರೈತುಲಕು ಎಪ್ಪಟಿಲ್ಲಿಗ್ಗಾ ಸಷ್ಟಪರಿಹಾರಾನ್ನಿ ಚೆಲ್ಲಿಂಚಡಮಪುತುಂದಿ?

ಭಾರ್, ಮಧ್ಯ ತರಹೋ ಸಾಗನೀಟಿ ಶಾಖ ಮಂತ್ರಿ (ಶ್ರೀ ಪಾನ್ನಾಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ್) :

- ಅ) ಜೆಸಿಆರ್ಡಿಎಲ್ಸಿಎಸ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕ್ರಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಾನಿಕಿ ಭೂಮಿನಿ ಸೇಕರಿಂಚಡಮಯ್ಯಿಂದಿ. ಅವಿ
- 1) ಸನಸ್ಯಾರ್ ರಿಜರ್ವ್ ಯಾರ್ಡ್ (ಇವ ದಶ ಒಪ್ಪಂದಂ ಪ್ರಕಾರಂ ತಪಾಸಪಲ್ಲಿಗ್ಗಾ ಹೇರು ಮಾರ್ಪಡಮಯ್ಯಿಂದಿ) – 355 ಎಕರಾಲ ಭೂಮಿನಿ ಸೇಕರಿಂಚಡಮಯ್ಯಿಂದಿ.
  - 2) ಅಷ್ಟರಾಪುವಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ್ ಯಾರ್ಡ್ – 832.241/2 ಎಕರಾಲ ಭೂಮಿನಿ ಸೇಕರಿಂಚಡಮಯ್ಯಿಂದಿ.
  - 3) ಬೊಮ್ಮುಕೂರ್ ರಿಜರ್ವ್ ಯಾರ್ಡ್ – 202 ಎಕರಾಲ ಭೂಮಿನಿ ಸೇಕರಿಂಚಡಮಯ್ಯಿಂದಿ.
- ಆ) ಲೇದಂಡಿ.
- ಇ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉತ್ಪನ್ನಂ ಕಾರು.

ಶ್ರೀ ಬೋದಕುಂಟಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರರ್ : ಅಧ್ಯಕ್ಷಾ, ಭೂ ಸೇಕರಣ ಸಷ್ಟಪರಿಹಾರಾನ್ನಿ ರೈತುಲಕು ಚೆಲ್ಲಿಂಚಲೇದನ್ನ ವಿಷಯಂ ವಾಸ್ತವಮೇನಾ ಅನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಕು ‘ಲೇದಂಡಿ’ ಅನಿ ಸಮಾಧಾನಂ ಇವ್ಯಾರು. ವಾಸ್ತವಂಗಾ ಇವುಟೆಕ್ಕಿ ಸಾಂಪೂರ್ಣಲ್ ಒಟ 20 ಎಕರಾಲ ವರಕೂ ಸಷ್ಟಪರಿಹಾರಂ ಇವುವಲಸಿನವಸರಂ ಉಂದಿ. ಆ ರೈತುಲ ಹೇರ್ಲು ಕೂಡಾ ನಾ ದಗ್ಗರ ಉನ್ನಾಯಿ. ರೆಂಡು ಮಾಸಾಲ ಕ್ರಿತಂ 20 ಎಕರಾಲ ವರಕೂ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಉಂಟೆ ವಾರಿಕಿ ಇವ್ಯಾರು. ಇಂತೋಕ 20 ಎಕರಾಲು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಉನ್ನದಿ. ಬೊಮ್ಮುಕೂರ್ ರಿಜರ್ವ್ ಯಾರ್ಡ್ ಕೂಡಾ ದಾದಾಪು 35 ಎಕರಾಲಕು ಸಷ್ಟಪರಿಹಾರಂ ಚೆಲ್ಲಿಂಚವಲಸಿನವಸರಂ ಉನ್ನದಿ. ಅನ್ನೆನ್ನ ಭೂಮುಲಸ್ಸು ರೈತುಲಕು ಪಟ್ಟಾಲು ಇವುಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ವಾಳ್ಳು ಕೂಡಾ ಚಿನ್ನ ಚಿನ್ನ ಸ್ನೇಹ್ ಶಾರ್ಕ್‌ರ್ನ್ ವಾಳ್ಳು ಅಮ್ಮುತ್ತಂಚೆ ವಾಳ್ಳುಕೆಮೊ ಪಟ್ಟಾಪ್ಪುಸ್ತಕಾಲು ಇವ್ಯಾರು. ಎವರೈತೆ ಕೊನುಕುನ್ನವಾರುನ್ನಾರ್ ವಾರಿಕಿ ಸಷ್ಟಪರಿಹಾರಂ ಇವುಲೇದು, ಇದಿ ವಾಸ್ತವಮೈನ ವಿಷಯಮನಿ ಗೌರವ ಮಂತ್ರಿಗಾರಿಕಿ ಮೀ ದ್ವಾರಾ ತೆಲಿಯಜೆಸ್ತುನ್ನಾನು.

ಮಿಷ್ಟರ್ ಶೈರ್ಪುರ್ : ಲಿಟ್ಟ್ ಪಾನ್ ಅನ್ ಚೆಯ್ಯಂಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಾನ್ನಾಲ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ್ : ಅಧ್ಯಕ್ಷಾ, ತಪಾಸಪಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ್ ಯಾರ್ಡ್ ಕ್ರಿಂದ 20 ಎಕರಾಲಕು ಹೇಮೆಂಟ್ ಚೆಯನಟ್ಲುಗಾ ಗೌರವ ಸಭ್ಯರು ಪ್ರಸ್ಥಾವಿಸ್ತುನ್ನಾರು. ಸುಮಾರು 326 ಎಕರಾಲ ಭೂಮಿಕಿ ಗಾನು, ಕೇವಲಂ 6.26 ಎಕರಾಲು ಕೋರ್ಪ್ ಕೇಸುಲ್ ಉಂದಿ. ಚಿವರಿಸಾರಿಗಾ 2006 ಸುಂಚಿ 326 ಎಕರಾಲಕು ಹೇಮೆಂಟ್ ಚೆನ್ನೂ ಉಂಟೆ, ಚಿವರಿಸಾರಿಗಾ 11-02-2009 ನಾಡು 1.20 ಎಕರಾಲಕು ಮಾತ್ರಮೇ ಎಕ್ಸ್‌ಗ್ರೆಂಡ್ ಯಾ ಹೇಮೆಂಟ್ ಚೆಯಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ಮಿಗತಾ ಭೂಮಿ ಕೋರ್ಪ್ ಕೇಸುಲಲ್ ಉನ್ನಂದುನ ಪ್ರಭುತ್ವ ರಿಕಾರ್ಡುಲ ವರ್ಧ ಉನ್ನ ಭೂಮಿ ಮಾತ್ರಮೇ ಅನಗಾ ಸುಮಾರು 6 ಎಕರಾಲಕು ಮಾತ್ರಮೇ, ಕೋರ್ಪ್ ಕೇಸುಲಲ್ ಉನ್ನಂದುನ ಹೇಯಲೇದು. ಏಮೈನಾ ಸಮಾಚಾರಂ ಉಂಟೆ ಪಂಪಿಂಚಮನಂಡಿ.

ಬೊಮ್ಮುಕೂರ್ ರಿಜರ್ವ್ ಯಾರ್ಡ್ ಕು ಸಂಬಂಧಿಂದಿ 35 ಎಕರಾಲಕು ಹೇಮೆಂಟ್ ಚೆಯ್ಯಲೇದನ್ನುಟ್ಟುಗಾ ಚೆಪುತುನ್ನಾರು. ಆ ರಿಜರ್ವ್ ಯಾರ್ಡ್ ಕು ಸಂಬಂಧಿಂದಿ 236 ಎಕರಾಲ ಪ್ರೈ ಚಿಲುಕು ಭೂಮಿಕಿ ಮೊತ್ತಂ ಸೂಳಿಕಿ ಸೂರು ಶಾತಂ ಹೇಮೆಂಟ್ ಚೆಯಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ಇಂದುಲ್ 202 ಎಕರಾಲು ಪಟ್ಟಾ ಭೂಮಿ. ಮಿಗಿಲಿನ 33 ಎಕರಾಲಕು ಎಕ್ಸ್‌ಗ್ರೆಂಡ್ ಯಾ ಚೆಲ್ಲಿಂಚಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ.

ప్రభుత్వ సమాచారం మేరకు నూటికి నూరు శాతం పీమెంట్ చేసినట్లుగా ఉంది. ఒక వేళ ఏడన్నా పొరపాట్లు ఉంటే సరిదిద్దుకోవడానికి వివరాలు ఇమ్మిని కోరుతున్నాయి.

అనంతపురం జిల్లాలో పర్యాటకాభిప్రాధి

ప్రశ్న నెం. 94 (2570)

శ్రీ జి. తెప్పి సౌమి(అసంబ్లీ);

గారహనీయులైన పర్యాటక శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) రాష్ట్రంలో పర్యాటక రంగాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి;
- అ) అనంతపురం జిల్లాలో పర్యాటకాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి ఏపైనా కొత్త విషయాలను తీసుకోవడం జరుగుతుందా; అందు నిమిత్తం కేటాయించిన మొత్తం ఎంత?

పర్యాటక శాఖ మంత్రి (డా. జి. గీతారెడ్డి):

- అ) రాష్ట్రంలో పర్యాటక రంగాన్ని అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం ఈ క్రింది చర్యలను చేపట్టింది.

- కొత్త పర్యాటక గమ్యాలు, సర్పుగ్యాల్లు, భారీ ఆదాయాన్ని సమకూర్చే ప్రాజెక్టులు, గ్రామీణ పర్యాటక కేంద్రాలను గుర్తించి, కేంద్రప్రభుత్వ ఆర్థిక సహాయంతోను, అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సహాయంతోను అభివృద్ధి చేయడం.
- హోటల్లు, రెస్టారెంట్లు, రహదారుల వెంబడి సౌకర్యాలు (వే-సైట్ ఎన్వినిటీస్), పర్యాటక బస్సులు, వాటర్ ఫ్లైట్ వంటివాటి విషయంలో ప్రస్తుతమున్న సదుపాయాలను అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు అప్రైడ్ చేస్తూ కొత్త సదుపాయాలను కల్పించడం.
- ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని పర్యాటక సదుపాయాలపై అవగాహన కోసం మనదేశంలో, ఇతర దేశాలలో ప్రకటనల ద్వారా, వేదుకలు, ఉత్సవాలను ఏర్పాటు చేసి, విస్తృతంగా ప్రచారాన్ని ఇవ్వడం.

- అ) అపునందీ.

అనంతపురం జిల్లాలో ఈ క్రింది కొత్త పర్యాటక ప్రాజెక్టులను చేపట్టాలని ప్రతిపాదించడమయింది.

- (1) ఆంధ్రప్రదేశ్ పర్యాటక అభివృద్ధి సంస్థ తాడిపత్రి వద్ద రూ.40 లక్షల ఖర్చుతో రహదారుల వెంబడి సౌకర్యాలను (వే-సైట్ ఎన్వినిటీస్) ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రతిపాదిస్తున్నది.
- (2) గ్రామీణ పర్యాటకం క్రింద, రూ.100.00 లక్షల వ్యయంతో, ధర్మపరం ప్రాజెక్టును చేపట్టడమనుతుంది.

- (3) రూ.50 లక్షల ఖర్చులతో అల్యారుకోన్/అల్యారులోని కోస రంగనాధస్వామి దేవాలయంలో కొత్త ప్రాజెక్టులను చేపట్టలని ప్రతిపాదించడమయింది.
- (4) రూ.30 లక్షల వ్యయంతో శివ మయలేశ్వరస్వామి దేవాలయంలోనూ,
- (5) రూ.40 లక్షల వ్యయంతో పూతురు మండలం, కడవకల్లులోని చెస్వకేశవ దేవాలయంలోనూ,
- (6) రూ.25 లక్షల ఖర్చుతో కంబదూరులోని అక్కమ్మ దేవాలయంలోనూ,
- (7) రూ.25 లక్షల ఖర్చుతో మలయనూరులోని శివ దేవాలయంలోనూ,
- (8) రూ.100.00 లక్షలతో కోసకొండల్లోని జైన్ స్టుట్లోనూ,
- (9) రూ.50.00 లక్షలతో అనంతపురంలోని కల్యారి సుబ్బారావు ప్రభుత్వ పురావస్తు మ్యాజియంలోనూ,
- (10) రూ.25.00 లక్షల వ్యయంతో కోసులి చెస్వకేశవస్వామి దేవాలయంలోనూ,
- (11) రూ.150 లక్షల ఖర్చుతో అనంతపురంలో శిల్పాలయంలోనూ కొత్త ప్రాజెక్టులను చేపట్టలని ప్రతిపాదించడమయింది.

శ్రీ జి. లిప్పీ స్వామి : అధ్యక్షా, చాలా సంతోషం. మంత్రిగారు మాటలాడుతూ అనంతపురం జిల్లాలో ఏ.పి.ఎలారిజింకు సంబంధించి శాన్క్షర్ అయిన వివరాలు తెలియజేశారు. గౌరవనీయులు శ్రీ రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత, పర్యాటక రంగానికి సంబంధించి గతంలో ఎన్నడూ లేనివిధంగా అనేకమైన నిధులను మంజూరు చేయడం జరిగింది. వారికి ఈ సందర్భంలో అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాయి. అనంతపురంజిల్లాలోని పైపువతి, రత్నగిరి, లేపాక్షి టూరిజమునకు సంబంధించి చాలా ప్రసిద్ధమైనటువంటి దేవాలయాలు. వీటిని సందర్భంచినప్పుడు ఎటువంటి సౌకర్యాలు లేక చాలా అవస్థలు పడుతున్నారు. అనంతపురం జిల్లా మదకశిరలో ఒక కాలేజీ, రెస్టారెంట్స్‌ను నిర్మించపలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా. జె. గీతారెడ్డి : అధ్యక్షా, అనంతపురం జిల్లాకి ఇంత శాన్క్షర్ చేసినా, ఇంకా కొరత ఉన్నట్లున్నది, సభ్యులు ఇంకా అడుగుతున్నారు. దాదాపు రూ.5 కోట్ల 40 లక్షలు ఇచ్చాము. ఇష్టబోయేది సుమారు రూ.6 కోట్ల 35 లక్షలు, అనగా మొత్తం రూ.11 కోట్ల రూపాయలు రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వ హాయాములో అనంతపురం జిల్లాకు కేటాయిస్తున్నాము. ఈ విధంగా పర్యాటక రంగంలో ఎప్పుడూ జరగలేదు. సభ్యులు అడగకముందే ఇవన్నీ గమనించిన టూరిజం శాఖ అనంతపురం జిల్లాకు సంబంధించి పలు చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. లేపాక్షిలో వే-సైండ్ ఎమినిటీస్కి సంబంధించి ఆలోచ్చి ఫన్క్షన్సింగ్ జరుగుతేంది, ఇందుకోసం 50 లక్షలు మంజూరు చేయడం జరిగింది. రత్నగిరి, పైపువతి, లేపాక్షిలో ఆర్గ్యు గేట్, రెండు లక్షల రూపాయలతో టాయ్లెట్స్ కట్టించాము. పైపువతి, రత్నగిరులలో టూరిస్ట్ ఫెసిలిటీస్కి ఆలోచ్చి 50 లక్షలు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. సిద్ధేశ్వరస్వామి అలయంలో ఒక మళ్ళీపర్సన్ హోల్ కట్టాము. సభ్యులు అడిగినట్లుగా మూడు ప్రాంతాలలో కట్టడం జరిగింది.

ఉ. 10.20

మీరు చెప్పినటువంటి మూడు ప్రాంతాల్లో అలోచ్చి కట్టడం జరిగింది. అయితే అన్నిటికి కలిపి కట్టమని అంటే అది సమంజసం కాదని నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. తిమోస్వామి : కాటేజ్స్ మేడమ్.

డా.జి. గీతా రెడ్డి : ప్రతి చోట అన్ని ఉన్నాయి.

శ్రీ సింగం బనవ పుస్తయ్య (అసెంబ్లీ) : అధ్యక్షా, ఇటువంటి సెంటర్స్ ప్రతి జిల్లాలో ఉన్నాయి. కాబట్టి వాటి వివరాలన్నింటిని కన్నాలిదేవెడ్ చేసి గుర్తుమొంద్యుకు రిపోర్టు ఇస్తే బాగుంటుంది. కాబట్టి మంత్రిగారిని కోరేదేమిటంటే, జిల్లా కల్తెకర్కు డైరక్షన్ ఇచ్చి, స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులతో కూర్చోని టూరిజం సెంటర్స్ ఏయే ఏజిల్లాల్లో ఏమెని ఉన్నాయి కన్నాలిదేవ్ చేసి ఒక రిపోర్టు తెప్పించుకుంటే బాగుంటుంది. అన్ని జిల్లాల నుండి ఆ విధంగా రిపోర్టులు తెప్పించుకోండి.

డా.జి. గీతారెడ్డి : తప్పకుండా తెప్పించుకుంటాము. చాలా చేశాం కాబట్టి మీ అందరికీ కూడా తెలియచేయనలసిన అవసరం ఉంది.

శ్రీ సింగం బనవ పుస్తయ్య : మా అమరావతి గురించి వట్టించుకోండి.

డా.జి. గీతారెడ్డి : అమరావతిని వట్టించుకుంది మేమే. రాజశేఖరరెడ్డిగారు మొట్టమొదటిసారి ముఖ్యమంత్రి అయినపుడు ఎంతో అభివృద్ధి పరిచారు.

(శ్రీ జి. తిమోస్వామి నుండి అంతరాయం)

మీరు (శ్రీ తిమోస్వామినుచ్చేశించి) కోరుకునేది ఏమిటి?

శ్రీ జి.తిమోస్వామి : మాడకశిరలో కాటేజ్స్ కట్టించాలి.

డా. జి. గీతారెడ్డి : పరిశీలిస్తామని మాత్రం చెప్పగల్గుతాను. అయితే మీకొక సబ్జెక్ట్ ఏమిటంటే, అక్కడ మీరు ట్రీగా ల్యాండ్ ఇప్పించండి, అప్పుడు పట్టిక్-ఫ్రయివేట్ పార్కసర్విష్ట్ కింద చేయిస్తాము.

శ్రీ కె. రోశయ్య (ఆర్థిక శాఖమంత్రి) : అధ్యక్షా, వాస్తవానికి ఈరోజు నాకు అసెంబ్లీ వర్గీంగ్ దే. అయితే ఈ రోజు విద్యుత్తీశాఖకు సంబంధించిన ప్రశ్న సంబరు 98 పోస్టు చేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారే విద్యుత్ శాఖను చూస్తున్నారు. అయితే ఈ సమావేశాల్లో ఆ శాఖకు సంబంధించిన ప్రశ్నలకు నేను సమాధానం చేపే విధంగా డెలిగేట్ చేశారు. అయితే నేను అసెంబ్లీకి వెళ్లాలి కాబట్టి, మీరు అనుమతిస్తే, ముందుగా 98 ప్రశ్నను టేక్స్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ షైర్స్ : ఒ.కే.

సి.పి.డి.పి.ఎల్. బకాయలు

ప్రశ్న నం. 98 (2381)

శ్రీ బి. చెంగల్ రాయుడు (అసెంబ్లీ);

గౌ.ముఖ్యమంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- (అ) విద్యుత్ చౌర్యం బకాయలను ప్రభుత్వం రద్దు చేసిన విషయం వాస్తవమేనా; అయితే ఆ వివరాలేమటి;
- (అ) దాని వల్ల లభ్య పొందిన వినియోగదారులు ఎంత మంది;
- (ఇ) సిపిడిసిఎల్ కాంపోండింగు ఫీజుతోపాటు చౌర్యం బకాయలను వసూలు చేస్తున్న విషయం కూడా నిజమేనా?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున ఆర్థిక మరియు శాసనసభా వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె.రోశయ్):

- (అ) లేదండీ. విద్యుత్ చౌర్యం బకాయలు రెండు తరహాలుగా ఉన్నాయి. అంటే (ఎ) కాంపోండింగు ఫీజు (బి) అసెన్సెమెంట్ మొత్తాలు, కాంపోండింగు ఫీజు మాత్రమే మాఫీ చేస్తూ, 31-3-2008 తేదీ నాటికి విచారణలో ఉన్నట్టి 250 వాట్ల కనెక్టడ్ లోడ్ పరకు, రాష్ట్రంలోని 88,318 మంది గృహ వినియోగదారులపై పెండింగులో ఉన్న కేసుల్లో ఉపసంహారించుకోవలసిందిగా డిస్కామ్లను ఆదేశిస్తూ, ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులను జారీ చేసింది. సుమారుగా రూ. 4.42 కోట్ల కాంపోండింగు ఫీజును ప్రభుత్వం వసూలు చేయడం జరగదు. డిస్కామ్ల అంతర్గత సామర్థ్యాన్ని మెరుగుపరచుకోవడం ద్వారా లోటును తమ బడ్జెట్ కేటాయింపు నుండి రూ. 7.37 కోట్ల అసెన్సెమెంట్ మొత్తాన్ని భరించుకోవలసి ఉంటుంది. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం విద్యుత్ చౌర్య అసెన్సెమెంట్ బకాయలను మాఫీ చేయలేదు. 26-11-2008 తేదీ గల ఇంధనం శాఖ జి.ఒ.ఆర్.పి. నెం.379 ద్వారా, 88,318 మంది గృహ వినియోగదారుల కాంపోండింగు ఫీజును మాత్రమే మాఫీ చేసింది.
- (అ) అంధ్రప్రదేశ్లో 250 వాట్ల కంటే తక్కువ వాడుతున్న కేసులకు సంబంధించి 88,318 మంది గృహ వినియోగదారులు లభ్య పొందుతున్నారు. అదే విధంగా, 250 వాట్లు, 1000 వాట్ల మధ్య ఉన్న కేసులలో, 18,094 మంది గృహ వినియోగదారులు లభ్య పొందుతున్నారు. నాలుగు డిస్కామ్లలో మొత్తం 1,06,412 మంది గృహ వినియోగదారులు లభ్య పొందుతున్నారు. ఎసిపిడిసిఎల్లో 250 వాట్ల కంటే తక్కువ వాడుతున్న కేసులలో 58,348 మంది గృహ వినియోగదారులు లభ్య పొందుతున్నారు. అదే విధంగా, 250 వాట్లు 1000 వాట్ల మధ్య వాడుతున్న కేసులలో, 12,647 మంది గృహ వినియోగదారులు లభ్య పొందుతున్నారు.
- (ఇ) లేదండీ. 26-11-2008, జి.ఒ.ఆర్.పి. నం. 379 లో తెలియజేసిన పై కేసులలో సిపిడిసిఎల్ కాంపోండింగు ఫీజును వసూలు చేయడం లేదు. అయితే పై జి.ఒ. వర్తించనట్టి నిందితుల నుండి, చౌర్యం కేసులలోని ఇతర కేటగిలీల వారి నుండి అసెన్సెమెంట్ మొత్తాలను కాంపోండు ఫీజును వసూలు చేయడమవుతున్నది.

శ్రీ బి. చెంగల్ రాయుడు : అధ్యక్షా, కాంపోండింగు ఫీజును పసులు చేసున్నే ఉన్నారు గపర్ముమెంట్ జి.ఓ. జారీ చేసినపుటకీ. హరిజన, గిరిజన బస్తీల్లో మీటర్లు ఇవ్వకుండానే విద్యుత్ ఛార్లీలు పసులు చేస్తున్నారు. వారు రూ. 125 లు కట్టినా కూడా ఇంతవరకు మీటర్లు ఇవ్వలేదు. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అపుతునే లిబిగేషన్లో ఉన్న బకాయి కేసులన్నింటిని రద్దు చేసి, రిలీఫ్ ఇచ్చారు. అయితే ఇప్పుడు కొత్త సమస్య వచ్చి పడింది. ఈ సమస్య కేవలం సిపిడిసిఎల్ లోనే కాదు, నార్థరన్, ఈప్పున్, వెప్పున్ డిస్క్యూమెంట్లో కూడా ఉంది. మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమీటంటే, ఇప్పుడు ఏదయితే మీరు కాంపోండింగు ఫీజు రద్దు చేశారో, అదే విధంగా హరిజన, గిరిజన బస్తీలతో పాటు, మిగతా వారికి కూడా పర్మింప చేయాలి. హరిజన, గిరిజన బస్తీల్లో పదిహాను, ఇరవై రోజులపాటు కరంట్ ఇవ్వకుండా ఇభ్యంది పెడుతున్నారు. కడవ జిల్లాలోనే కాదు, చిత్తురు జిల్లలో కూడా ఇదంతా జరుగుతున్నది. కాబట్టి తగు చర్య తీసుకుని, అవసరమైతే బకాయిలను ఇన్స్ట్రోల్మెంట్లో అయినా వారి దగ్గర నుండి కట్టించుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పుల్లా పద్మావతి (అసెంబ్లీ) : అధ్యక్షా, పరంగల్ జిల్లాలోని అనేక ఎస్సీ కాలనీల్లో ముందుగా ఎటువంటి నోటిసులిప్పకుండా, పది, పదిహాను రోజుల పాటు కరంట్ తీసేస్తున్నారు. మేము అధికారులతో మాట్లాడిన తర్వాత ఇవ్వడం జరుగుతోంది. మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరేదేమీటంటే, విద్యుత్ బకాయిల్ని పూర్తిగా మాట్లాడిన చేయడం గాని లేదా ఇన్స్ట్రోల్మెంట్లో కట్టించుకునే ఆలోచన ఉందా?

శ్రీ చేరుపల్లి సీతారాములు : అధ్యక్షా, ఈ సమస్య అన్ని జిల్లాల్లో ఉంది. నాకున్న అభిప్రాయం ప్రకారం రైతులు కరంటు బిల్లులు కట్టకపోతే ఇంటి కనెక్షన్లు కూడా డిస్కనెక్షన్లు చేసేస్తున్నారు. ఇదేమైనా ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? నల్గొండ జిల్లా మిగ్యాలగూడ నియోజకవర్గంలో ఈ విధంగా ఇంటి విద్యుత్ కనెక్షన్లు డిస్కనెక్షన్లు చేశారు. ఈ విషయం జిల్లా పరిపత్తి సమావేశాల్లో కూడా చర్చకు వచ్చింది. చర్యలు తీసుకుంటామన్నారు. ఇంతవరకు తీసుకోలేదు. చర్యలు తీసుకునే ఆలోచన ఏమైనా ఉందా?

ఉ. 10.30

శ్రీ కె. రోశయ్ : అధ్యక్షా, చెంగల్రాయుడు, పద్మావతి గార్లు అడిగినట్లు ఇది ఎస్ ఎస్టి బిసి క్యాటగరీ కాదు. క్యాంటమ్ ఆఫ్ కస్టంప్స్ 250 వాట్ లోపల వాడేవారికి కనెక్షన్ తీసివేయడం ఉండదు. ఇందులో ఎన్నో క్యాటగరీలు ఉన్నాయి. 250 వాట్ వాడే కేసులలో 1894.. మంది ఉన్నారు. వారికి ఆ సదుపాయం ఉంది. ఇనీ కాకుండా స్పుసిఫిక్ గా ఉంటే ఇవ్వండి. తప్పకుండా తగు సమాచారం తెప్పించి అవసరమైతే తగుచర్యలు తీసుకోడానికి అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ చేరుపల్లి సీతారాములు : అధ్యక్షా, స్పుసిఫిక్ గా మేము జడపి లో ఇచ్చాము. రైతులు కరంటు బిల్లు కట్టకపోతే ఇంటి కనెక్షన్ తీసివేశారు. ఆ సమాచారం ఇచ్చాము. అధికారులు మాకు అలాంటి అధికారం ఉంది, బిల్లులు కట్టకపోతే ఇంటి కనెక్షన్ తీసివేస్తామని చెబుతున్నారు.

శ్రీ కె. రోశయ్ : అధ్యక్షా, జడపి అనేది డిస్కరెంట్ బాటీ. అక్కడ జరిగే చర్చల సారాంశం అధికారులు జవాబు చెప్పిది మన వద్దకు రాదు. మనం చేసుకునే చర్చలు ఇనీ ప్రార్మమెంటుకు పోవు. ఇప్పుడు రకరకాల బాటీస్ గా ఎక్కడ ఏమి మాట్లాడారో, అక్కడ జరిగిన డిస్కషన్ చెప్పిన సమాధానం మన దగ్గర రికార్డులలో ఉండవు. మీ అందరికి తెలుసు, కొంచెం ఉబ్బు కలిగువాళ్లు 7 గంటల ఉచిత

విద్యుత్ అర్పలైన రైతాంగానికి ఇస్తున్నాము . వారి దగ్గర బీల్ కట్టని పరిష్ఠితి లేదు . అర్పత లేకుండా పెద్ద పెద్ద మోటార్లు పుండి, వ్యవసాయ రంగానికి వాడుకునేపుడు కట్టకపోతే అనేక రకాలుగా అడుగుతారు . ఆ సందర్భంలో నేను కూడా పూర్వాంచి చెబుతున్నాను తప్ప ఇక్కడ సమాచారం ఉండిమాత్రం కాదు . ఇంటి కరంటు డిస్కసెన్ట్ చేస్తే అప్పుడైనా వచ్చి కడతారనే ఉచ్చేశ్యం ఉండవచ్చు గానీ పేదవాడికి డిస్కసెన్ట్ చేసే ప్రశ్న లేదు . ఉచితవిద్యుత్తు పొందే అర్పత లేకుండా ఎలక్ట్రిసిటి బిల్లు కట్టకపోతే మీకు తెలుసు 2004, మే, 14 వ తేదీని డా వై ఎస్ రాజశేఖర రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణస్వీకారం చేసే నాటికి విద్యుత్ బకాయిలు రు . 1287 కోట్లు ఉన్నాయి . వీటిన్నింటిపైన అప్పటి ప్రభుత్వం కొన్ని వేల కేసులు పడితే వాటిని ఒక కలంపోటుతో రద్దుచేసి వారికి వెసులుబాటు కల్పించడంతో పాటు, ఉచితంగా ఇచ్చిన ప్రభుత్వం ఇది . ఎవరికయినా ఇఖ్యంది ఉందని అంటే అది ఏ క్యాటగరిలో ఉందో తెలుసుకోవాలి . అలాంటిది ఉంటే సమాచారం ఇష్టండి . అంతకంటే ఏమీ లేదు .

శ్రీ చేరుపల్లి సీతారాములు : అధ్యక్షా, నిబంధన ఉందని అధికారులు అంటున్నారు . దానిని మార్చి అవకాశం ఉందా ?

శ్రీ కె . రోశయ్ : అధ్యక్షా, వారు స్పృసిఫిక్గా కేసు ఏదన్నా చెబితే జవాబు చెబుతాను తప్ప పూర్వాంచి జవాబు చెప్పలేను .

ప్రకాశం జిల్లాలో ఖనిజ సంపద

(ప్రశ్న నెం. 95 (2616)

సర్వతీ దాచూరి రామిరెడ్డి (ప్రకాశం, నెల్లారు, చిత్తూరు), విటపు బాలసుబ్రమణ్యం (ప్రకాశం, నెల్లారు, చిత్తూరు), కె.ఎస్. లక్ష్మిశారావు (కృష్ణా, గుంటూరు);

గౌరవనీయులైన గనులు, భూగర్భ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) ప్రకాశం జిల్లాలో లభ్యపుయ్యే ఖనిజాల గురించి ఓవారణ శాఖ ఏదేని సర్వేసు నిర్వహించిదా;
- ఆ) అయితే, అక్కడ గుర్తించిన ఖనిజాల రకాలు ఏనుటి;
- ఇ) చీమక్కర్తి, మార్కుపురం గనుల నుండి వసూలు చేసిన సీనరేజి ఫీజు వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి?

గనులు, భూగర్భ శాఖ మంత్రి (బి. శ్రీనివాసరెడ్డి):

- అ) అప్పుసండి.
- అ) ప్రకాశం జిల్లాలో భారత భూగర్భ సర్వే శాఖ గుర్తించిన ఖనిజాల రకాలను సభా సమక్షంలో పుంచ డమయింది.
- ఇ) చీమక్కర్తి, మార్కుపురం గనుల నుండి వసూలు చేసిన సీనరేజి ఫీజు వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

రూ. కోట్లలో

వ్యవేశం	2007 - 08	2008 - 09
చీమకుర్తి (గెలాక్సి ఇంజెట్)	79.52	71.64
మార్కుపురం (వలకలు)	0.82	0.48

ఖనిజాల మొత్తం ఆదాయం

రూ. కోట్లలో

కార్బోలయం	2007 - 08	2008 – 09
ఎడిఎంజి బంగోలు	106.19	99.09
ఎడిఎంజి మార్కుపురం	5.53	3.05

శాసన పరిషత్తు ప్రశ్న నెం. 2616 లోని (బి) అనుబంధ ప్రశ్నకు సమాధానంగా
సభా సమక్షంలో వుంచిన వివరణ.

మండలం వారీగా ఖనిజాల వివరాలు (ప్రకాశం జిల్లా)

వరుస మండలం పేరు లభ్యంగా ఉన్న ఖనిజాలు
సంఖ్య

1	బంగోలు	జనువ ధాతువు	గ్రావెల్
2	టంగుటూరు	జనువ ధాతువు, మెకాసియన్ హౌమైట్	గ్రావెల్
3	కొత్తపట్టం	సిలికా జనుక	సాధారణ జనుక
4	ఎన్.జి.పాడు	---	---
5	చీమక్కల్లి	గార్చైట్	నల్ల గెలాక్కీ గ్రావైట్, రంగు గ్రావైట్ రోడ్ మెటల్, సాధారణ జనుక
6	మద్దిపాడు	జనువ ధాతువు	సాధారణ జనుక
7	ఎన్.ఎన్.పాడు	జనువ ధాతువు, గార్చైట్	---
8	అద్దంకి	జనువ ధాతువు	రోడ్ మెటల్
9	కొరిసపాడు	జనువ ధాతువు	రోడ్ మెటల్
10	జె. పంగుళూరు	---	రోడ్ మెటల్, గ్రావెల్
11	బల్లికురవ	---	రంగు గ్రావైట్, రోడ్ మెటల్
12	సంతమగులూరు	---	నల్ల గ్రావైట్, రంగు గ్రావైట్, రోడ్ మెటల్
13	మార్కటూర్	---	రోడ్ మెటల్, గ్రావెల్
14	యెద్దనపూడి	---	---
15	చీరాల	సిలికా జనుక	సాధారణ జనుక
16	వెటపాలెం	సిలికా జనుక	సాధారణ జనుక
17	చినగంజం	సిలికా జనుక	సాధారణ జనుక
18	జంకొల్లు	---	---
19	పర్మార్	---	---

-2-

వరుస సంఖ్య	మండలం పేరు	లభ్యంగా ఉన్న ఖనిజాలు
20	కారంచేడు	---
21	కందుకూర్	క్వార్క్, ఫెలీసాప్ట్
22	గుడ్లూరు	ఇనుప ధాతువు
23	వి.వి.పాలెం	క్వార్క్
24	పొన్నులూరు	రోడ్ మెటల్
25	కొండపేం	క్వార్క్
26	జరుగుమల్లి	---
27	ఎన్. కొండ	సాధారణ ఇనుక
28	ఉలవపాడు	గ్రావెల్
29	ఎల్. పముద్రం	గ్రావెల్
30	కనికిరి	వల్ల గ్రావైట్, రోడ్ మెటల్
31	హెచ్. ఎం. పాడు	---
32	పొమూరు	రంగు గ్రావైట్, రేపుట్
33	వెలిగుండ్ల	రంగు గ్రావైట్
34	సి.యన్.పురం	---
35	పి.సి.పల్లి	వల్ల గ్రావైట్
36	పొదిలి	వల్ల గ్రావైట్
37	క.క. మిట్ల	వలక
38	మరిపూడి	వల్ల గ్రావైట్
39	దర్చ	వల్ల గ్రావైట్, రంగు గ్రావైట్
40	తాళ్లూరు	వల్ల గెలాకీసీ, రంగు గ్రావైట్, రోడ్ మెటల్
41	ముడ్లమూరు	బ్లాక్ గ్రావైట్, రంగు గ్రావైట్
42	దొనకొండ	బారైట్స్, క్వార్క్, పలక
43	కురిచేడు	వలక
44	తర్లుపాడు	రోడ్ మెటల్
		పలక

-3-

వరున మండలం పేరు లభ్యంగా ఉన్న ఖనిజాలు
సంఖ్య

45	మార్గాపురం	బారైట్న్స్, క్వోర్క్, పలక	పలక
46	దోర్నాల	---	రోడ్ మెటల్
47	పెదరాపీడు	క్వోర్క్	పలక
48	ఎర్రగిండపాలెం	బారైట్న్స్	---
49	త్రిపురాంతకం	జనుప ధాతువు	పలక
50	పుల్లలచెరువు	---	పలక
51	గిధ్దలూరు	బారైట్న్స్, క్వోర్క్	రేమణ్టీ, రోడ్ మెటల్
52	రేచ్డ్లు	క్వోర్క్	---
53	కొమురోలు	క్వోర్క్	---
54	బెస్ట్రారిపేట	బారైట్న్స్, జనుప ధాతువు	పలక
55	కంభం	---	సలక
56	ఆర్థిరు	బారైట్న్స్, జనుప ధాతువు	పలక

ఓ. శ్రీనివాస రెడ్డి,
గనులు, భూగర్భ, చేనేత, కెళ్ల,
మాలు మిల్లుల శాఖ మంత్రి.

శ్రీ దాచూరి రామి రెడ్డి : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు వివరంగా సమాధానం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు . ఇందులో ముఖ్యమైనవి నాలుగు ప్రశ్నలు ఉన్నాయి . ఒకపై ప్రభుత్వం ఆదాయం పెంచుకోవాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నది . మరొకపై గ్రావైట్స్ నుండి ఆదాయం తగ్గిసట్లుగా మీరు ఇచ్చిన లెక్కలలో ఉంది . మొట్టమొదట ఈ పశువులకు సంబంధించిన పొలాన్ని గ్రావైట్ కంపెనీగా మార్పి నపుడు ఎంత డబ్బు సీలింగ్ గా పెట్టాలని అనుకున్నారు ? తరువాత ఎప్పుడెప్పుడు తగ్గించారు ? ఈ రోజు క్యాబిన్ మీటరు మీద ఎంత పసూలు చేస్తున్నారు ? తగ్గించినందుకు ఆదాయం తగ్గిందా లేక ఉత్పత్తి తగ్గినందుకు ఆదాయం తగ్గిందా ? అనే విషయం అడుగుతున్నాను . జిల్లాలో చాలాచేట్ల ఇనుప ఖనిజం ఉన్నట్లు చెప్పారు . దానిని ఎవరయినా కంపెనీకి ఎంపోయు ఇచ్చి త్రప్పకం చేయిన్నున్నారా ? గమలలో పనిచేసే కార్బికులు ఇతర రాష్ట్రాల ప్రాంతాల నుండి వచ్చి పున్పువారు చాలామంది ఉన్నారు . వారికి ఇండ్యూ ఉండు ఉండవు, కనీసం పెట్టు, ఉయిలెట్స్, మంచినీరు సౌకర్యాలు లేక క్వారీల పక్కన ఉన్న మురికినీళలో కాపురాలు చేస్తూ, అనేక వ్యాధులకు గురి కావడంతో పాటు, ఎయిష్ట్ వంటి రోగాల బారిన కూడా పడి చాలామంది ఉన్నారు . కార్బిక చట్టం క్రింద వారికి పిఎఫ్, వంటి సదుపాయాలు కలుగుజేస్తారా? అర్ ఎల్ పురం పంచాయతీకి 5 శాతం రాయట్లీ చెల్లించారా ? చెల్లించకపోతే ఎప్పటిలోగా చెల్లిస్తారు ?

శ్రీ బి . శ్రీనివాస రెడ్డి : అధ్యక్షా, సభ్యులు చెప్పిన ప్రశ్నకు సమాధానం ఈ పశు క్వైతానికి సంబంధించి లీజు తగ్గించామని చెబుతున్నారు . వాస్తవానికి ఇందులో 7 బ్లాకులు క్యాబిన్ మీటరుకు రూ.10, 100 నుండి రూ. 44,900 పరకు పరకు గతంలో ఆఫర్ వచ్చింది . 7 బ్లాకులకు సంబంధించి లైసెన్సులు 18.12.2005 లో ఇచ్చి 1.9.2001 నుండి 18.12.2005 పరకు బదలాయింపు చేయడం జరిగింది . కానీ 5 బ్లాకులలో టెండర్లు లీసుకున్న తరువాత వివాదం లేపి వారు లీసుకున్న సామ్యము తిరిగి చెల్లించసందున కార్బారేపన్ ఆ ఎగ్రిమెంట్ క్వాస్పిలోచారు . ఇది ఇది టిడిపి బైంలో వారికి ఇచ్చినదానిని 17.3.2003 న రద్దుచేశారు . డైరెక్టరు, గమలు, భూగర్భ శాఖవారు లీజు బదలాయించి గమల రద్దు పరచి తిరిగి ఖనిజాభిప్పద్ధి సంస్థకు 19.6.2003 న మంజూరుచేశారు . వారు హైకోర్టుకు వెళ్లగా మైనింగ్ ప్రాంచైట్ ఫీజు ఖనిజాభిప్పద్ధి సంస్థకు చెల్లించే విషయంలో హైకోర్టు ఇందులో వారి వాదనతో ఏకీభవించక దానికి అనుకూలంగా తీర్చు ఇచ్చింది . ఈ రెండు వివాదాలపై డివిజన్ టెంచెకి టెండరు దారులు, కార్బారేపన్ అప్పీలు చేసి పున్నారు . ఈ రెండు అప్పీల్లో ఖనిజాభిప్పద్ధి సంస్థకు అనుకూలంగా తీర్చు వచ్చింది . దీనిని అనుసరించి టెండరు రద్దు చేసి దాదాపు 2 కోట్ల 51 లక్షల రూపాయల మైనింగ్ ఫీజు, రూ.2 కోట్ల 13 లక్షల వడ్డీ డిమాండ్ చేశాము . మళ్ళీ ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ల్యాండ్స్ గ్లోబల్ టెండర్లు పెట్టడం జరిగింది . మనకు దక్కిన మూడు బ్లాకులకు కలిపి 82.68 హైక్వార్లు మరియు కార్బారేపన్ పి ఓబి ల్యాండ్ 19.43 హైక్వార్లకు కూడా కొత్త నిబంధన ప్రకారం ఆసక్తి వ్యక్తికరణ నోటిఫికేషన్ జారీచేశారు . దానికి సంబంధించి 4 బ్లాకులు చేశారు . 1వ బ్లాకు 37.3 హైక్వార్ నీస్తీర్సం . 11 దరఖాస్తులు వచ్చాయి . రెండవ బ్లాకు 33.14 హైక్వార్ నీస్తీర్సం కలిగి ఉంది . దీనికి ఒక దరఖాస్తు వచ్చింది . మూడవ బ్లాకుకు సంబంధించి 12.51 హైక్వార్ నీస్తీర్సం కలిగి ఉంది . దీనికి ఎవరూ అప్పీకేషన్ పెట్టలేదు . నాలుగవ బ్లాక్కు సంబంధించి 19.43 హైక్వార్ నీస్తీర్సం కలిగిన దాంట్లో 9 మంది అప్పీకేషన్ పెట్టడం జరిగింది . ఈ పై అప్పీకేషన్లతో 1.4 కేటాయింపులు జివో సెం . టి 678, తేదీ 4.10, 2005 నాడు ఉన్నతస్థాయి కమిటీని నియమించి వారు నిర్ణయిచిన మేరకు చేయడం జరిగింది .

ఉ. 10.40

ఈ కమిటీలో ఈ క్రింది అధికారులు పున్నారు. సెక్రటరీ టు గవర్న్‌మెంట్ ఇండస్ట్రీస్ అండ్ కామర్స్ - చెయిర్ పర్సన్, సెక్రటరీ, ఆర్థిక శాఖ - మెంబర్, విసి అండ్ ఎండ్ ఎపి ఎండిసి - మెంబర్, డైంజి మరియు విసి అండ్ ఎండ్, ఎపిఎండిసి, మెంబర్. దానికి సంబంధించి ...

శ్రీ దామారి రామిరెడ్డి : టైమ్ తక్కువగా పుంది కాబట్టి, ఆ వివరాలను తరువాత పంపించండి. అయితే రాయల్సీ రేటును ఎప్పుడెప్పుడు తగ్గించారు, ఈ రోజుకు పున్న రేటు ఎంత అనేది చెప్పండి.

శ్రీ బి. శ్రీనివాస రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇటీవల సంభవించిన ఆర్థిక మాంద్యం వల్ల తమకు సహాయ పస్తున్నాయని, అందువల్ల అనేక సమస్యలు ఏర్పడి పసులన్నీ ఆగిపోతున్నాయని, గెలాక్సీ గ్రాస్టేట్ కంపెనీల వారందరూ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దగ్గరకు పచ్చి, తమకు ఏదైనా రాయితీ కల్పించాలని కోరిన వెంటనే 40 శాతం రిడక్షన్ ఇప్పడం జరిగింది, వచ్చే సంవత్సరానికి 20 శాతం రిడక్షన్ ఇప్పడం జరిగింది.

ఐర్ న్ ఓర్ గురించి కూడా అడిగారు. జింపెక్స్ కంపెనీ ఎక్కువ కోట్ చేయడం వల్ల వారికి ఐర్ న్ ఓర్ ఇప్పడం జరిగింది.

శ్రీ జూపూడి ప్రభాకర రావు (నామినేటెడ్) : అధ్యక్షా, చీమక్కర్తి గెలాక్సీ గ్రాస్టేట్ కంపెనీ ప్రపంచ వ్యాప్తంగా పేరు గాంచింది. గ్లోబలైజేషన్ ఎఫ్క్ష్ ఏ విధంగా పుంటుందనేదానికి ఒక చక్కని ఉదాహరణ ఇది. అక్కడ గనులు త్రప్పడం వల్ల చుట్టుప్రక్కల మంచినిరు దొరకడంలేదు. అందువల్ల ఆ గ్రామంలో మంచినిటిని సరఫరా చేసే అవకాశం పుందా?

రెండో విషయం ఏమిటంటే, ఒంగోలు, సూరాయరెడ్డిపాలెం రైల్వే స్టేషన్ దగ్గర పెద్ద పెద్ద గ్రాస్టేట్ బ్లాక్స్ ను ఎక్సపోర్ట్ చేయడం కోసం రోడ్సు ప్రక్కన పెట్టి పుంచడం వల్ల ఆ రైల్వే ట్రాక్ దాటి వెళ్లపలసిన గ్రామాలకు, అక్కడ ప్లైట్వర్ లేకపోవడం వల్ల, గంటల తరబడి బస్సులు, ఇతర ట్రాఫిక్ ఆగిపోతోంది. కాబట్టి అక్కడ ఒక బ్రిడ్జీని నిర్మించినట్లయితే బాగుంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక మూడో విషయం ఏమిటంటే, ...

MR.CHAIRMAN: I am not allowing you. I have allowed 15 minutes on this subject. I have said that I will allow six supplementaries. Mr.Yadagiri you do not argue on this subject. Please, take your seat. I have decided not to give further time on this subject.

(అంతరాయం)

శ్రీ బి. శ్రీనివాస రెడ్డి : అధ్యక్షా, ప్రభాకర రావు గారు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం, చీమక్కర్తికి మరియు ఆ చుట్టు ప్రక్కల గ్రామాలకు మంచినిటి సరఫరాకు సంబంధించి, ఈ మధ్యనే మన ముఖ్యమంత్రి డా. వైఎస్ రాజశేఖర రెడ్డి గారు రామలీర్థం రిజర్వ్యాయర్డ్ ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దాని ద్వారా ఆ చుట్టుప్రక్కల పున్న గ్రామాలకు మంచినిటి సౌకర్యాన్ని కల్పించడం జరుగుతుంది. ఇక రెండో ప్రశ్న, షై ఓవర్ గురించి అడిగారు, అది నాకు సంబంధించింది కాదు.

పూత్రి విద్యాకోర్సులలో ఫీజు పెంపుడల

ప్రశ్న నెం. 96 (2599)

శ్రీ గిడుగు రుద్రరాజు (తూర్పుగోదావరి) :

గౌరవనీయులైన న్యాయ, కోర్టులు, సాంకేతిక నిద్య, ఐటిల శాఖా మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- (అ) ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల్లో ఫీజులు పెంచడానికి ప్రభుత్వం నిర్దయించిన విషయం వాస్తవమేనా;
- (ఆ) అయితే ఆ వివరాలు ఏమిటి?

న్యాయ, కోర్టులు, సాంకేతిక నిద్య, ఐటిల శాఖా మంత్రి (శ్రీ మోహిదేవి పెంకట రమణ రావు):

- (అ) లేదండీ
- (ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు

శ్రీ గిడుగు రుద్రరాజు : అధ్యక్షా, ప్రైవేటు ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల్లో ఫీజు రీఎంబర్స్‌మెంట్ ద్వారా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సుమారు రు.2000 కోట్ల పైచిలుకు విద్యార్థులందరికి సహాయం చేస్తోంది. అందుకు గాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని, మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి గారిని మేము అభిసందిస్తున్నాము. రాష్ట్రంలో ఎన్ని ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు పున్నాయి, అందులో క్యాటగిర్ ఎ - అంటే కన్వీసర్ కోటా క్రింద భర్తీ చేసున్న వివరాలు ఏమిటి, ఇక క్యాటగిర్ బి క్రింద ఎన్న సీట్లు పున్నాయి, అట్లాగే ఫీజులు పెంచడం కోసం ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం ఏమైనా ఒక కమిటీని వేసిందా?

శ్రీ చుక్కా రామయ్య (నల్గొండ, వరంగల్, ఖమ్మం) : అధ్యక్షా, ఎన్పటికోలో మీరు స్పెషిపై చేసిన ఫీజు కన్నా రూ.10000 ఎక్కువ తీసుకుంటున్నారనే విషయం మీ దృష్టికి వచ్చిందా? ఒకవేళ మీ దృష్టికి వచ్చినట్లయితే ఫీజు రీఎంబర్స్ చేయాలనే అభిప్రాయం మీకు పుందా?

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, చాలా ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల్లో బోధించేందుకు లెక్కరర్లు, ప్రాఫెసర్ల కొరత పున్న విషయం వాస్తవమేనా, అయినట్లయితే ఆ సమస్యను ఎట్లా అధిగమిస్తారు?

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వర రావు : అధ్యక్షా, ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు ఇఖ్బడి ముఖ్యంగా అయిపోయాయి. పుట్టు గొడుగులలగా, భవనాలు లేకుండానే కొత్తగా ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు పచ్చాయి. అధ్యాపకుల కొరత పుంది. నేను రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని తమరి ద్వారా అడిగేదేమిటంటే, మనకు వరల్ బ్యాంకు స్క్రీమ్ ఒకటుంది. అకిడెంట్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలకు వరల్ బ్యాంక్ స్క్రీమ్ తీసుకొచ్చి ఎక్కువ కళాశాలలకు వరల్ బ్యాంకు లోన్న ఇప్పించి, తద్వారా ఆర్ అండ్ బి డపల్వె చేసినట్లయితే ఈ రాష్ట్రంలో మంచి ప్రాఫెసర్లను తయారు చేసుకునే అవకాశం పుంది.

ఈ రాష్ట్రంలో మూడు ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలకు మాత్రమే వరద్ల్ బ్యాంక్ స్క్యూల్ మంజూరైంది. అని బావట్లు, నంద్యాల, ఘుటకేసర్ కళాశాలలు. అందువల్ల అక్రెడిటెడ్ కళాశాలలకు వరద్ల్ బ్యాంక్ స్క్యూల్సు తీసుకోచ్చే ఆలోచన ఈ ప్రభుత్వానికి ఏమైనా వుండా అనేది చెప్పాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

డా. కె. నాగేశ్వర్ (మహాబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి, హైదరాబాదు) : సర్, మేనేజ్మెంట్ కోలూ క్రింద ఫిల్ అనుతున్న సీట్లలో ప్రభుత్వం నిర్దేశించిన ఫీజుల కన్నా చాలా ఎక్కువ వసూలు చేస్తున్నారని గతంలో ఈ సభలో సుధాకర రెడ్డి గారు అడిగినపుడు నేను సాఙ్గా ఘోరాలతో, అర్.చెంగారెడ్డి గారు మంత్రిగా పున్నపుడు చూపించాను. దానిపైన చర్యలు తీసుకుంటాని అన్నారు కానీ, ఇంత పరకూ ఏ చర్యలు తీసుకున్నారో మాకు చెప్పాలేదు, సభకు చెప్పాలేదు. మేము మాటల్లాడుతున్నాము, మంత్రులు పరిశీలిస్తామని అంటారు, సమావేశాలు పెడతామని అంటారు.

ఆ పరిశీలనా లేదు, సమావేశాలూ లేపు, చర్యలూ లేపు. మేము టాకింగ్ క్లబ్లో మెంబర్స్గా మారిపోతున్నాము. దయచేసి ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏ చర్యలు తీసుకుందో చెప్పాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పోచించెడ్డి సుబ్బారెడ్డి (కడప, అనంతపూర్, కర్కూలు) : అధ్యక్షా, మేనేజ్మెంట్ కోలాలో ఎంసెట్ ల్రాయని విద్యార్థులకు, అట్లాగే క్వాలిఫై కాని విద్యార్థులను లక్ష్మాది రూపొయలను డోసేపణ్ణ రూపంలో తీసుకుని చేర్చుకున్న విషయం వాస్తవమేనా?

ఉ. 10.50

(అంతరాయం)

శ్రీ తేలుకుట్ల గోపాల వెంకట కృష్ణారెడ్డి : అధ్యక్షా, టాకింగ్ క్లబ్‌లు మాట అభ్యంతరకరం. తమరు పరిశీలించి రికార్డుల నుండి తోలిగించాలని కోరుతున్నాము.

డా. కె. నాగేశ్వర్ : అధ్యక్షా, రికార్డుల నుండి దానిని తోలిగించండి. నేను దానిని ఉపసంహరించుకుంటు న్నాను. దానికిగాను క్లామించమంటున్నాను. కానీ నేను అడిగిన దానికి సమాధానం చెప్పమనండి. తీసుకున్న చర్యలు చెప్పమనండి.

మిస్టర్ షైర్కున్స్ : 'టీ' బ్రేక్లో వంపిస్తారు.

శ్రీ ఎం.వి. వెంకటరమణారావు : గౌరవ సభ్యులు రుద్రరాజుగారు అడిగిన దానికి సమాధానం 2009-10 సంవత్సరానికిగాను ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో 639 ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు వచ్చాయి. మొత్తం మీద 2,18,765 ఇంజనీరింగ్ సీట్లు రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. 270 కాలేజీలలో 16,115 సీట్లు అపైలబిలటి ఉంది. అందులో కన్సినర్ కోలూ క్రింద 70 శాతం, మేనేజ్మెంట్ కోలూ క్యాటగిరి 'బి' క్రింద 30 శాతం సీట్లు పెట్టించడం జరుగుతుంది. ఈ ఫీజు పెంచే విధానానికి సంబంధించి రాష్ట్రంలో నుప్పిం కోర్ట్ డైరెక్షన్ అధారం చేసుకొని 2003-04వ సంవత్సరంలో అడ్డి పన్ ఫీజు రెగ్యులేపన్ కనుటి కాన్సిటీట్యూట్ చేయడం జరిగింది. ప్రతి మూడు సంవత్సరాలకు ఒకసారి కూర్చోని రాష్ట్రం మొత్తం కాకుండా దేశం మొత్తం మీద ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు ఇతర ఇన్సట్యూఫ్యూన్ ఫీజులు పెంచే విషయంలో సమావేశాన్ని నిర్వహిస్తుంది. దానిని అధారం చేసుకొని జి.ఓ.ఆర్.ఎస్. నెం:371 ఉన్నత విద్యాశాఖ డిపార్ట్మెంట్

17.5.07వ ప్రాఫెషనల్ కోర్సులు బోధిస్తున్న ప్రైవేట్ అన్వయిడెండ్ విద్యాసంస్థలలో ట్యూషన్ ఫీజు క్రమబద్ధికరించ దానికి రెగ్యలేటరీ కమిటి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ కమిటి 2006-07, 2007-08, 2008-09, 2009-10కిగాను ప్రైవేట్ అన్వయిడెండ్ ప్రాఫెషనల్ కాలేజీలలో ఇంజనీరింగ్, ఆర్టిషట్, ఫార్మాస్టి, ఎంబీబి., ఎంసిబి., కోర్సులలో ఫీజు నిర్దారించడం జరుగుతుంది. అన్వయిడెండ్ మైనారిటి, నాన్ మైనారిటి విద్యాసంస్థలలో ఫీజు నిర్దారించడానికి కమిటి ఉంటుంది, కానీ ఈ ఫీజు పెంచే విధానంలో ప్రభుత్వ ప్రమేయం లేదు. 2009-10కి ఈ ఫీజు పెంచరాదని నిర్దారణ చేయడం జరిగింది. ఈ కమిటి తీసుకున్న అంశాలలో భాగంగా యుజిసి., పీ స్కూల్స్ ఇంప్లిమెంట్ చేయకావడం ఒక అంశం. అలాగే ఇన్ఫోపస్ ప్రభావం దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ సంవత్సరానికి ఫీజు పెంచకూడదని కమిటి నిర్దారణ చేయడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు చుక్కా రామయ్యగారు మాటల్చాడారు. మేనేజెమెంట్ బిల్డింగ్ కన్స్టషన్ పేరుతో లేకుంటే, ఎన్పిబటిలలో రూ.10,000 వసూలు చేస్తారనే అంశాలు వారు తెలిపారు. గౌరవసభ్యుల ద్వారా ఈ అంశాన్ని తెలుసుకున్నాము. దానిని పరిశీలన చేస్తాము. రూ.10,000 ఫీజు రీఇంబర్స్‌మెంట్ అనేది లేదు. స్పీసిఫిక్‌గా అంశాన్ని వారు తెలిపారు. పరిశీలన చేసి గౌరవ భ్యులకు తగిన సమాధానాన్ని తెలియచేస్తాము. మోహన్‌రెడ్డిగారు మాటల్చాడుతూ, చాలా కాలేజీలు రాష్ట్రంలో పని చేస్తున్నాయి, సరైన స్టోఫ్ లేదన్నారు. ఈ స్టోఫ్ రిక్రూట్‌మెంట్‌కి సంబంధించి ఉన్న కాలేజీలు, పాత కాలేజీలు, సరైన ఫోక్స్ ఫైసిలిటి, ఇన్‌ప్రోఫ్ట్‌కూర్స్ ఉండా లేదాఅనే అంశాల మీద గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి సమక్షంలో ఈ మధ్యనే ఒక టాస్క్ ఫోర్స్ కమిటి ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచన చేయడం జరిగింది. ఈ కమిటిలో నిపుణులైన వారిని సభ్యులుగా చేసి, సదరు కమిటి రాష్ట్రంలో ఉన్న కాలేజీలను తనిట్టి చేసి ప్రభుత్వం నిర్దయించిన నిబంధనలకు అనుగుణంగా నడుస్తున్నాయా లేదా పరిశీలన చేసి ఆ నిబంధనల పరిధిలో రాకుండా నడుస్తున్న కాలేజీలన్నింటి మీద తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

డా. కె. నాగేశ్వర్రి: అధ్యక్షా, ఇంద్రాక నేను అన్న మాట అభ్యంతరకమైనదని అంటే నేను క్లాస్‌మాపణ అడిగాను. మరి దాని మీద తీసుకున్న చర్యలేమిటని అంటే, చెప్పలేదు. నేను అడ్యుషన్ లిస్ట్ సభ ముందు ఉంచి తమకు అందించాను. ఎక్కడ చూసినా, తండ్రి పేరు, అభ్యర్థి పేరు తప్ప మరేమీ లేదు. రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు తీసుకుంటున్నారని మంత్రిగారికి డి.ఎస్. చూపించాను. పేపర్ అడ్యోర్ట్రోజెమెంట్ కూడా కాపీ ఇచ్చాను. సభలో మంత్రిగారు ఏమయ్యిందో, చర్య తీసుకుంటామన్నారు. ఇప్పటికీ సమాధానం చెప్పడం లేదు. ఇంద్రాక మేము అవేదనతో అన్న పదం, ఎవరిని అవమానపరచే పదం కాదు. ప్రజలకు న్యాయం జరగడం లేదు. అందుకే అన్నాము.

శ్రీ ఎం.వి. పెంకటరమణారావు: గౌరవసభ్యులు నాగేశ్వర్రి, మోహన్‌రెడ్డి, చుక్కా రామయ్య, సుబ్బారెడ్డి మొదలైన సభ్యులందరూ లేవనెత్తిన అంశాలు ఫీజు, డౌనేపస్, సరైన సదుపాయాలు మొదలైన కామన్ అంశాల మీద మాటల్చాడడం జరిగింది. వాటన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకొన్నాము. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు ఇప్పటివరకూ సర్వేపస్ అవుతున్నాయంటే, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిచ్చిన ఫీజు రీఇంబర్స్‌మెంట్. దాని ద్వారా దాదాపు రాష్ట్రంలో ప్రతీ పేదవాడు సాంకేతిక విద్యా రంగంలో ముందు వెళ్డడానికి ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహం ఇస్తున్నది. సహాయ సహకారాలను అందిస్తోంది.

(అంతరాయం)

అన్ని రకాల సౌకర్యాలు ప్రభుత్వం ద్వారా కల్పిస్తున్నపుటికీ ఈ సంవత్సరం రూ.2,000కోట్లు ఫీజు రీఇంబర్స్‌మెంట్ కల్పిస్తున్న కొన్ని కొన్ని కాలేజీలు మిస్సియుజ్ చేస్తున్నాయి. గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేసేదేమంటే, అనేక అంశాలలో తప్పులు జరుగుతున్నాయన్నారు. వాటన్నింటిని క్రమబద్ధికరణ చేస్తూ అన్ని రకాల సౌకర్యాలు కల్పిస్తూ, వాటి

తోబాటు ప్రభుత్వం కలగచేస్తున్న ఫీజ్ రిశంబర్స్‌మెంట్ ద్వారా విద్యార్థులు లభిషాందాలనే దృక్షధంతో టాన్స్‌ఫోర్మ్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దీని ద్వారా లేవనెత్తిన అంశాలు పరిగణనలో తీసుకొని అటువంటి అంశాలు, ఏపిఎటి., నిర్దయించిన నిబంధనలకు లోబడకుండా ఉన్న కాలేబీలు ఉంటే వాటిపై చర్య తీసుకోవడం జరిగింది. నాగేశ్వర్ గౌరు లేవనెత్తిన అంశం, గత సభలో స్టోంఫారాలతో లేవనెత్తాను, సరైన సమాధానం ఇవ్వలేదన్నారు. గతంలో జరిగిన అంశం ప్రస్తుతం నా నోటీసులో ఆ సబ్జక్ట్ లేదు. అయినా, గౌరవసభ్యులు ఈ అంశం లేవనెత్తారు కాబట్టి సంబంధిత అధికారులతో మాటల్లాడి అటువంటి అంశం జరిగి ఉంటే పరిశీలన చేసి తప్పకుండా న్యాయమైన చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుందని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ పోచింరెడ్డి సుబ్బారెడ్డిః పరీక్ష రాయని వారిని కూడా తీసుకున్నారు.

(అంతరాయం)

మిష్టర్ ఛైర్మన్స్: రికార్డులోకి ఏదీ రాదు. అంతే. వారు చెప్పారు, పరిశీలిస్తాన్నారు.

ఫ్లోర్డు బాధిత గ్రామాలకు రక్షిత మంచినీరు

ప్రశ్న నెం: 97 (283)

సర్వశీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు, జల్లి విల్సన్(అసెంబ్లీ), పోచింరెడ్డి సుబ్బారెడ్డి;

గా. గ్రామీణ నీటి సరఫరా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) ఫ్లోర్డుకు గురయిన గ్రామాలకు రక్షిత త్రాగునీటిని సమకూర్చడానికి ప్రభుత్వం ఇటీవల ఏవేని ప్రత్యేక పథ కాలను రూపొందించిందా;
- ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి;
- ఇ) ఫ్లోర్డుకు గురైన వ్యక్తులు, రోగులను రక్షించడానికి తీసుకోదలచిన చర్యలేమిటి?

గ్రామీణ నీటి సరఫరా శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. విశ్వరూప):

అ) అప్పనండి

- ఆ) 1. ప్రభుత్వం రూ.1,886.28 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో ఫ్లోర్డుకు గురయిన ప్రభావిత జనావాసాలకు వర్తించేస్తూ 88 సిపిడబ్ల్యూఎస్ కేంద్ర రక్షిత నీటి సరఫరా పథకాలను చేపట్టింది.
- 2. ప్రభుత్వం రూ.59.76 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో 839 ఫ్లోర్డుకు గురైన జనావాసాలకు వర్తించేస్తూ సిపిడబ్ల్యూఎస్ (రక్షిత నీటి సరఫరా) పథకాలను చేపట్టింది.
- 3. రూ.9.00 కోట్ల వ్యయంతో 3,000 వరదస్తు నీటిని పడిసిపట్టే నిర్వాణాలు మంజూరు అయ్యాయి. వాటి పని అమలు జరుగుతున్నది.
- 4. ఫ్లోర్డుకు గురయిన 35 జనావాసాలలో సురక్షిత త్రాగునీటిని సమకూర్చడానికి నల్గొండ జిల్లాలో రూ.2.10 కోట్ల వ్యయంతో 35 ఉర్నీలను మంజూరు చేయడమయింది.

- 5 ఫ్లారైడుకు గురైన జనావాసాలలో రూ.15.50 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో 150 ఆర్.ఓ. ప్లాంట్లను చేపట్టడమయింది.
- 6 విడవిడిగా కుటుంబాలకు 90,000 గృహ అవసరాల ఫ్లారైడ్ నిరోధక ఫిల్టర్లను (డొమెస్టిక్ డిపోరిడెషన్ ఫిల్టర్సును) కూడా పంపిణీ చేయడమయింది.
- 7) ఫ్లారైడుకు గురైన జిల్లాలలో ప్రజారోగ్యాన్ని పరిరక్షించడానికి పైన పేర్కొన్న చర్యలను చేపట్టడమయింది.

ఁ.11.00

అధ్యక్షా, ఫ్లారైడ్ ఎఫ్ట్ కాకముందే నివారణ చర్యలలో భాగంగా రక్షిత మంచినీరు త్రాగించాలి తప్ప ఫ్లారైడ్కు ఒకసారి గురైన రోగులకు ఏ విధమైన రోగ నివారణ లేదని ఈ సందర్భంగా గౌరవ సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, ఒక ప్రమాదకరమైన సమస్యను పరిష్కరించడానికి తగిన పథకాలు రాష్ట్రంలో చేపట్టమని మంత్రి గారు చెప్పారు. ప్రస్తుతం ఫ్లారైడ్ వాటర్ త్రాగడం వల్ల రాష్ట్రంలోని అనేక జిల్లాలలో నివసిస్తున్న కొన్ని లక్షల మంది కాళ్ళ వంకరతో, కీళ్ళ నొప్పులు, మోకాళ్ళ నొప్పులతో బ్రతికి ఉండగానే జీవచ్చవంలాగా బ్రతుకు వెళ్ళతీస్తున్నారు. మంత్రిగారు మేము అడిగిన చివరి ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పారు. చాలా సంతోషం. రక్షిత మంచినీరు సరఫరా చేయసందువల్ల ఫ్లారైడ్ ఎఫ్ట్ అయినంటి రోగులకు జబ్బు సయమయ్యే ప్రశ్న లేదని మంత్రి గారు చెప్పారు. అంటే క్యార్డ్ అయ్యే ప్రశ్న లేదని చెప్పారు. మంత్రి గారు వాస్తవాన్ని ఒప్పుకుస్తుందులకు నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. రాష్ట్రంలో నల్గొండ, గుంటూరు జిల్లాల్లో మరియు విస్తారమైనటువంటి కొన్ని మెట్ట ప్రాంతాల్లో రక్షిత మంచినీరు లేక అందుబాటులో ఉన్న నీటిని త్రాగుట ద్వారా ఫ్లారైడ్ ఎఫ్ట్ అయి లక్షల మంది ప్రజాసీకం ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. దీనికి పరిష్కారంగా, డా. రాజశేఖర రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రక్షిత త్రాగు నీటి కోసం పెద్ద ఎత్తున పథకాలను చేపట్టింది. నాకు తెలిసినంతవరకు రూ.1886 కోట్లతో చేపట్టిన కేంద్ర రక్షిత మంచినీటి పథకం కానివ్వండి లేక రూ.59 కోట్లతో చేపట్టిన రక్షిత మంచినీటి పథకం కానివ్వండి (నేను కావాలనే ఒత్తి చెప్పుతున్నాను) మరియు 35 జనావాసాలలో చేపట్టిన సురక్షిత త్రాగునీటి పథకం కానివ్వండి ఇంకా కొన్ని వాటర్ పరోస్టింగ్ పథకాలను దాదాపు రూ. 2000 కోట్లతో చేపట్టడం జరిగింది. ఈ పథకాలన్నింటిని ఎప్పటి లోపు పూర్తి చేస్తారు? రూ.9 కోట్ల వ్యయంతో 3000 వరద నీటిని వడిసిపెట్టే నిర్మాణాలను మంజూరు చేసినట్లు, వాటికి సంబంధించిన పసులు అములు జరుగుతున్నట్లు మేము అడిగిన ఒక్క ప్రశ్నకు మాత్రమే మంత్రి గారి సమాధానం ఉంది. మిగితా పథకాలకు సంబంధించిన పసుల ఏ స్థాయిలో ఉన్నాయో తెలియచేయలేదు. అంటే, మిగిలిన పథకాలకు గ్రాండ్ చేచారా చేస్తే ఏ దశలో ఉన్నాయి. ఎప్పటిలోపు అన్ని గ్రామాలకు రక్షితమంచినీటిని అందిస్తారో చెప్పవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, నేను ఏదో మీకు అడ్డు పచ్చానని కాదు. మెయిన్ క్వశ్వన్కు ఉప ప్రశ్నలు వేసిన తరువాత సప్పమెంటరీకి అస్వర్ చేయించండి. తరువాత మరేదైనా సప్పమెంటరీని మీ అధికారంతో చేపట్టండి.

MR. CHAIRMAN: That is why, I allowed you first.

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, అష్టావదాసం చేయించడం అనేది I think, no proper answer for any of the signatory will come.

MR. CHAIRMAN: The answer is with you, but you are not following That is the big problem.

శ్రీ పోచింటడ్డి సుబ్బారెడ్డి : అధ్యక్షా, రక్షిత మంచినీటి సరఫరా విషయంలో ప్రోకోర్సు స్పందించినట్లు ఈరోజు పత్రికలలో చూశాను. ఇది వాస్తవమేనా? ఫ్లోర్డిండ్ బాధితులందరికి రోజుకు 5 లీటర్ల రక్షిత మంచినీటిని సరఫరా చేయడానికి ఆదేశాలు ఇచ్చిన మాట వాస్తవమేనా?

శ్రీ జల్లి నిల్సన్ : అధ్యక్షా, జాతిని వేదిస్తున్న సమస్యలలో ఫ్లోర్డిండ్ సమస్య ఒకటని మందరికి తెలుసు. దీని నివారణకు ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న అనేక చర్యలు బాగానే ఉన్నాయి. కృష్ణ జిల్లాలో కూడా కొన్ని గ్రామాలలో ఫ్లోర్డిండ్ సమస్య ఉన్నట్లు సమాచారం ఉంది. ఫ్లోర్డిండ్ సమస్య రాష్ట్రంలో ఏమే జిల్లాలలో, ఎన్ని గ్రామాలలో ఉంది, అలానే, ప్రభుత్వం చేపట్టిన 88 సిపిడబ్యూఎస్ పథకాలు ఏ స్థాయిలో ఉన్నాయి, అంటే, ప్రారంభంలో ఉన్నాయా, పీసర్ మీద ఉన్నాయా, ప్రాక్షికల్క పచ్చాయా, ప్రజలకు ఉపయోగపడుతున్నాయా, అలాగే, రాష్ట్రంలో చేపట్టిన పిడబ్యూఎస్ పథకాలు కూడా ఏ స్థాయిలో ఉన్నాయనే దాని గురించి సమాధానం తెలియజేయాలి, ఇంత పెద్ద ఎత్తున ఉన్న ఫ్లోర్డిండ్ బాధితులకు ఆరోగ్యపరమైనటువంటి చర్యలు తీసుకోవడానికి అన్నపించే దశలో మన ప్రభుత్వం ఏమైనా ఉందా అని తమ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ అరికెల నర్సారెడ్డి : అధ్యక్షా, గతంలో రెండు ఫ్లోర్డిండ్ సీక్యూర్సు ప్రభుత్వం ప్రారంభించిది. 5 సంవత్సరాల క్రితం మొదటి దశకు డబ్బు కేటాయించడం, పనులు పూర్తి కావడం జరిగింది. రెండవ దశకు సంబంధించి డబ్బులు ఇంత వరకు మంజూరు చేయలేదు. రెండవ దశ పెండింగ్లో ఉంది? రెండవ దశ పనులను కూడా పూర్తి చేస్తే ప్రజలకు ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది కాబట్టి డబ్బును విడుదల చేయవలసిందిగా ఈ సందర్భంగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ చేరుపల్లి సీతారాములు : అధ్యక్షా, నల్గొండ జిల్లాలో 35 జనవాసాలకు త్రాగునీటి కోసం రూ.2 కోట్లు కేటాయించినట్లు చెప్పారు. నల్గొండ జిల్లాలో ఉన్న ఫ్లోర్డిండ్ గ్రామాలు ఎన్ని? ఇప్పటి వరకు ఎన్ని గ్రామాలకు నీళ్ళు అందించారు? ఇంకా ఎన్ని గ్రామాలకు సురక్షిత మంచినీరు అందించాల్సి ఉంది? మిగిలిన గ్రామాలకు ఎప్పటి లోపు రక్షిత మంచినీరు అందిస్తారో సమాధానం చెప్పాల్సిందిగా మంత్రిగారిని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

మిషన్ చైర్మన్ : ఇప్పటికే సమయం 11.05 అయింది కాబట్టి ఈ రోజు ఎడ్యూకేషన్ మీద డిస్ట్రిక్టు లేదు.

శ్రీ పి. విశ్వరూప్ : అధ్యక్షా, అత్యంత ప్రాధాన్యం కలిగిన అంశం ఇది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని 16 జిల్లాలలో ఫ్లోర్డిండ్ సమస్య ఉంది. ఈ జిల్లాలోనే ప్రజలు ఎక్కువగా స్కూలింగ్ మరియు డెంటల్ సమస్యలతో బాధపడుతున్నారు. ఈ సమస్యను తగ్గించడానికి ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని వినియోగించుకొనుట ద్వారా ప్రభుత్వం అనేక కార్బూక్షమాలను చేపట్టింది. ఉదాహరణకు, 1.4.2004 వ సంవత్సరం నాటికి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఫ్లోర్డిండ్ గ్రామాలు 3501 వరకు ఉన్నాయి. గత 5 సంవత్సరాలలో నిధులు మంజూరు చేసిన జనవాసాలు 3304 .

(హర్షద్వానాలు)

పదకాలను పూర్తి చేసి రక్షిత మంచినీటిని అందిస్తున్న గ్రామాలు 2392. ఈ 2392 గ్రామాలు కూడా 3304 లోనే ఉన్నాయి. పనులు పురోగతిలో ఉన్న గ్రామాలు 912. అంటే, 2392 గ్రామాల ప్రజలకు ఇప్పటికే రక్షిత మంచినీరు ఇవ్వడం జరుగుతేంది. ఇంకా నిధులు మంజూరు కావలసిన జనవాసాలు 197 మాత్రమే. గత 5 సంవత్సరాలలో ప్రభుత్వం చేపట్టిన కార్యక్రమాల వివరాలు, సిపిడబ్ల్యూవెస్ స్క్రీమ్ క్రింద రూ.1886.28 కోట్లలో 88 యూనిట్ల ద్వారా 2280 ఫ్లోర్రైడుకు గురైన గ్రామాలకు రక్షిత త్రాగు నీరు అందించడానికి, పిడబ్ల్యూఎస్ (గ్రోండ్ వాటర్) స్క్రీమ్ క్రింద రూ.59.76 కోట్లలో 839 గ్రామాలకు రక్షిత మంచినీటిని అందించడానికి, రూ.9 కోట్లలో పర్షపు నీటిని పడిసిపట్టి నిర్మాణాల కోసం, సల్ఫోండ జిల్లాలో రూ.2.10 కోట్లలో చేపట్టిన 35 డాసరీల కోసం, అర్.ఒ. ప్లాంట్ ద్వారా రూ.15.50 కోట్లలో 150 గ్రామాలకు రక్షిత మంచినీటిని అందించడానికి, అదే విధంగా 90,000 ఇండినిడ్యుపల్ గ్యాపోలలో ఫ్లోర్రైడ్ నివారణకు ఇండినిడ్యుపల్ ఫ్లోర్రైడ్ నిరోధక ఫిల్టర్ల కోసం రూ.13.50 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఇప్పటివరకు చేసిన ఖర్చు మొత్తం రూ.1230.96 కోట్లు. అధ్యక్షా, 1.4.2004 నాటికి అంటే డా. రాజశేఖర రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగారు పదవి చేపట్టేనాటికి సల్ఫోండ జిల్లాలో ఉన్న ఫ్లోర్రైడ్ గ్రామాల సంఖ్య 690. వీటిలో, గత ఐదు సంవత్సరాలలో రక్షిత మంచినీటిని సరఫరా చేస్తున్న గ్రామాల సంఖ్య 514, దీనికి ఖర్చు చేసిన మొత్తం రూ.353.64 కోట్లు, అదే విధంగా, పనులు జరుగుతున్న గ్రామాల సంఖ్య 147, నిధులు మంజూరు కావలసిన జనవాసాల సంఖ్య 29 అని ఈ సందర్భంగా గౌ. సభ్యులకు తెలియచేస్తున్నాము. అధ్యక్షా, గత నెలలో జరిగిన సమీక్ష సమావేశంలో నిధులు శాంక్షర్ అయిన గ్రామాలన్నింటికి రక్షిత మంచినీటిని అందించడానికి పనులు త్వరితగతిన పూర్తి చేయాలని, అలాగే మంత్రిత్వ శాఖ స్థాయిలో రక్షిత మంచినీటిని అందిస్తున్న గ్రామాల పురోభిపృథ్వి గురించి ప్రతి నెల సమీక్ష జరిపి వివరాలను ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయానికి నెలవారీ నివేదిక సమర్పించాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశించిన విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా సభకు తెలియచేస్తున్నాము. ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాల ప్రకారం యుద్ధప్రాతిపదికన పనులు పూర్తి చేసి అన్న గ్రామాల ప్రజలకు రక్షిత మంచినీటిని అందించడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని ఈ సందర్భంగా గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాము.

ఉ. 11.10

అదే విధంగా వారి ఆదేశాల ప్రకారం ప్రతి నెల గ్రామాలకు మంచినీటిని ఇవ్వాలనే విషయమై మేము అధికారులతో మాట్లాడి, యుద్ధప్రాతిపదికన పూర్తి చేయడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాము. ప్రకాశం జిల్లాలో ఫ్లోర్రైడ్ సమస్య అధికంగా ఉంది. 1.4.2004 తేదీ నాటికి ఫ్లోర్రైడ్ సమస్యకు గురైన గ్రామాలు 367. గత అయిదు సంవత్సరాలలో మా ప్రభుత్వం చేసిన అనేక కార్యక్రమాల వల్ల 117 గ్రామాలలో మంచినీటిని ఇవ్వడం జరిగింది. 203 గ్రామాలలో పనులు జరుగుతున్నాయి, ఇంకా 43 జనవాసాలకు నిధులు మంజూరు కావలసి ఉంది. అదే విధంగా గుంటూరు జిల్లాకు వస్తే 1.4.2004 నాటికి 272 గ్రామాలు ఫ్లోర్రైడ్ సమస్యకు గురయ్యాయి. మేము చేసిన అనేక కార్యక్రమాల వల్ల 174 గ్రామాలకు మంచినీటిని ఇవ్వడం జరిగింది. అందుకు నూట ఇర్వై ఒక్క కోట్ల 80 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేసాము. ఇంకా అర్వై గ్రామాలలో పనులు జరుగుతున్నాయి. నిధులు మంజూరు కావలసిన జనవాసాలు 38 ఉన్నాయి. అదే విధంగా కరీంసగర్ జిల్లాలో కూడా ఫ్లోర్రైడ్ సమస్య ఉంది. 1.4.2004 నాటికి ఫ్లోర్రైడ్ సమస్యకు గురైన గ్రామాలు 363. గత అయిదు సంవత్సరాల మా ప్రభుత్వ విధానాల వల్ల 277 గ్రామాలకు పూర్తిగా రక్షిత మంచినీటిని సరఫరా చేసాము. అందుకు గాను 193 కోట్ల 90 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేశాము. ఇంకా పనులు జరుగుతున్న గ్రామాలున్నాయి. అన్ గోయింగ్ ప్రాజెక్టులు ఆర్పై. నిధులు మంజూరు కావలసిన జనవాసాలు 26 మాత్రమే. మహాబూబ్ సగర్ జిల్లాలో కూడా ఫ్లోర్రైడ్ సమస్య అంతిమంగా ఉంది 1.4.2004

నాటికి ఫ్లారైడ్ నమస్కు గురైన గ్రామాలు 209. ఈ 209 గ్రామాలకు రక్తిత మంచినీటికి సరఫరా చేయడం జరిగింది. అందుకు గాను నూట ఏడు కోట్ల తొంభై లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేశాము. పనులు జరుగుతున్న గ్రామాలు 31 ఉన్నాయి, నిధులు మంజూరు చేయవలసిన జనవాసాలు 25 ఉన్నాయి. ఈ విధంగా ప్రభుత్వం ఫ్లారైడ్ నమస్కును తీవ్రమైన సమస్యగా గుర్తించి, ప్రతి గ్రామానికి రక్తిత మంచినీటిని ఇప్పడానికి పథకాలు చేసడుతున్నారు. అదే విధంగా గత 9 సంవత్సరాల నుండి ప్రభుత్వం చేసిన నిర్దిష్టయం ఫలితమే గ్రామాలలో ఈ విధమైన సమస్య నెలకొంది. రాజశేఖర రెడ్డి గారు మంచి నిర్దిష్టయాలు తీసుకోవడం వల్ల అనేక గ్రామాలలో మంచినీటిని సరఫరా చేయడం చేయడం జరిగింది. మిగిలిన గ్రామాలకు తప్పనిసరిగా వచ్చే మార్పి నాటికి రక్తిత మంచినీటిని అందిస్తామని తలుపుతున్నాము.

శ్రీ పువ్వడ నాగేశ్వరరావు: సార్, రక్తిత మంచినీటిని సపై చేయడానికి ప్రభుత్వం కొన్ని చర్యలు తీసుకుంటుంది. అందుకు సంబంధించి ఏ విధమైన డెస్ట్రాట్ మాకు లేదు. మాకు తెలిసున్నంతపరకూ చిఫ్ మినిష్టర్ గారు ఎప్పటికప్పుడు అన్ని శాఖాలతో రెప్యూ చేస్తున్నారు. మనం మీడియా ద్వారా చూస్తున్నాము. ఆయన శాఖల వారీగా సమీక్షిస్తున్నారు. It is the part of the Democracy. ఆయన ద్వారీ అయిన చేస్తున్నారు. We are very happy. ఇందులో మాకు ఏ విధమైన ఇబ్బంది లేదు. ఎప్పుటిలోపు ఈ స్మీమ్స్ ని కంట్లెట్ చేస్తారని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. We are happy that they are taking some steps.

శ్రీ పి. విశ్వరూప్: అధ్యక్షా, శాంక్ష్న అయిన పనులను రాబోయే మార్పి 31వ తేదీకల్లా పూర్తి చేస్తాము. శాంక్ష్న కావలసిన పనులను రెండు సంవత్సరాలలో పూర్తి చేస్తాము. అదేవిధంగా గౌరవసభ్యులు సుభ్యారెడ్డి గారు పేపర్లో వచ్చిన సబ్జెక్ట్ గురించి మాట్లాడారు. అది కేవలం ఈనాడు స్వాస్థేపర్లో వచ్చింది తప్ప, ప్రైకోర్పు ఏ విధమైన ఆదేశాలూ మా డిపార్ట్మెంట్కి ఇప్పులేదని మనవిచేస్తున్నాము.

కొత్త విద్యా విధానం అమలు

ప్రశ్న నెం. 99(2496)

సర్వశీ నారాదాను లక్ష్మీరావు(మెడక్, నిజామాబాద్, ఆదిలాబాద్, కరీంసగర్), కపిలవాయి దిలీస్ కుమార్ (వరంగల్, ఖమ్మం, సల్గొండ) ;

గౌరవనీయులైన మైనారిటీ వర్గాల సంక్లేషణ, ప్రాథమిక విద్య, ఎస్.ఎస్.ఎస్, గ్రంథాలయాల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా,

- అ) దివంగత శ్రీ రాజీవ్‌గాంధి ప్రవేశపెట్టిన సూతన విద్య విధానం అమలు చేయడాన్ని నిలిపివేసిన మాట వాస్తవమేనా,
- ఆ) సూతన విద్య విధానానికి విరుద్ధంగా ప్రాథమిక పాఠశాలలను ఏకోపాధ్యాయ పాఠశాలలుగా మార్చాలన విషయం వాస్తవమేనా,
- ఇ) అయితే, దానికి గల కారణాలేమిటి?

మైనారిటీ వర్గాల నంకేమం, ప్రాధమిక విద్య, ఎన్.ఎస్.ఎ, గ్రంథాలయాల శాఖ మంత్రి (మహ్మద్ అహ్మదుల్లా సయ్యద్)

- ఆ. లేదండీ.
- ఆ. లేదండీ.
- ఇ. ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు

శ్రీ నారదాసు లక్ష్మీ రావు : అధ్యక్ష మంత్రి గారు ఏ,బి ప్రశ్నలకు లేదని సమాధానమిచ్చారు. అది కర్ణకేనేమో అని అనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే, ఆ రకంగా చెప్పడం ద్వారా రాజీవ్ గాంధి గారు ప్రవేశపెట్టిన నూతన విద్య విధానాన్ని నిలిపివేసినట్లు భావించవలసి వస్తుంది. అధ్యక్ష, సమాధానం సరిగ్గా లేదు. ప్రాధమిక విద్య అనేది విద్య రంగానికి పునాది అని, విద్య అందరికీ అందుబాటులోకి రావాలనే ఉద్ఘేష్యంతో 1986వ సంవత్సరంలో సర్దియ రాజీవ్గాంధి గారు ఉన్నతమైన లక్ష్యంతో నూతన విద్యావిధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. వారు ప్రవేశపెట్టిన విద్యావిధానం ప్రకారం ప్రతి హ్యాబిలీస్సర్లో కనీసం ఒక పారశాల ఉండాలి. అదే విధంగా ప్రతి ప్రాధమిక పారశాలలో కనీసం ఇద్దరు ఉపాధ్యాయులుండాలి, కనీసం రెండు తరగతి గదులు ఉండాలి. అంతేకాకుండా, రాజీవ్ విద్య మిషన్ ప్రకారం ముప్పై మందికి ఒక టీచర్ ని గాని లేక విద్య వాలంటీర్ని గాని నియమించాలని దీని యొక్క ఉద్ఘేష్యం. ఆ రకంగా ఇప్పుడు ఉండా లేసట్లయితే రాజీవ్ గాంధి గారు ప్రవేశపెట్టిన నూతన విద్యావిధానానికి స్వప్తి చేపోరా అని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కపిలవాయి దిలీప్కుమార్ : అధ్యక్ష, అసలు ఈ సింగిల్ టీచర్ స్కూల్స్ ఎన్ని ఉన్నాయి? రాజీవ్ గాంధి గారు అనుకున్న పద్ధతి ప్రకారం ప్రతి స్కూల్లలో మినిమమ్ ఇద్దరు టీచర్లు ఉండాలి. లేరంటే, ఆ విధానానికి స్వప్తి చెపినట్లు మాకు అర్థం అపుతుంది. విద్య వాలంటీర్లను పెట్టకుండా ఇద్దరు టీచర్లను పెట్టాలి. టీచర్లకు బదులు విద్య వాలంటీర్లను పెడుతున్నారా లేదా? ఒక వేళ ఆ విధంగా పెడితే రాష్ట్రంలో విద్య వాలంటీర్లను ఎంతమందిని నియమించారని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ మహ్మద్ అహ్మదుల్లా సయ్యద్ : అధ్యక్ష, మొత్తం ప్రైమరీ స్కూల్స్, (గపర్స్ మెంట్ మరియు లోకల్బాడీస్) తో కలిపి యాభై ఏడు వేల రెండు ఉన్నాయి. సింగిల్ టీచర్ ఉన్న స్కూల్స్ 11,279 ఉన్నాయి. విద్య వాలంటీర్ల ఉన్న స్కూల్స్ 5,370 ఉన్నాయి. విద్య వాలంటీర్లను ఇచ్చిన తరువాత మిగిలిన సింగిల్ టీచర్ స్కూల్స్ 5909. ఈ స్కూల్స్లో ఎన్రోల్మెంట్ ఇర్రటి కన్న తక్కువ ఉంది. ఎక్కడైనా విద్య వాలంటీర్ల అవసరమని చెబితే అక్కడ మేము అరేంజ్ చేస్తాము.

(ఈ దశలో శ్రీ కపిలవాయి దిలీప్కుమార్ తమకు అవకాశం ఇవ్వాలని కోరారు)

మిషన్ శైర్కోవ్తా : సభ్యులు కో ఆపరేట్ చేయకపోతే ఎట్లా?

శ్రీ కపిలవాయి దిలీప్కుమార్ : అధ్యక్ష, ఈ ఇద్దరి టీచర్లను కంటిన్యూ చేస్తారా లేదంటే ఒక టీచర్ ని పెడతారా, లేదంటే విద్య వాలంటీర్లతో స్కూల్స్ని నడుపుతారా, వారి పాలసీ ఏనుటని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బి. మోహన్‌రెడ్డి (మొదక్, నిజమాబాద్, అదిలాబాద్, కరీంనగర్) : అధ్యక్షా, సింగిల్ టీచర్స్ కాజ్యపల్ లీవ్ పెట్టుకుంటే సూర్ల్ క్లోజ్ అపుతుందా? సూర్ల్ క్లోజ్ అయితే పిల్లలు బయట రోడ్ పైన పడతారు. ఆ విధంగా జరిగితే ఉపాధ్యాయులకు చెడ్డపేరు వస్తుంది. ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఉన్న చేట విద్యా వాలంటీర్ని నియమిస్తారా లేక మరొక ఉపాధ్యాయుడిని నియమిస్తారా అని మీ ద్వారా విద్యా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ మహ్మద్ అహ్మద్ ల్లా సయ్యద్ : అధ్యక్షా, యాభై రెండు వేల టీచర్లను రిక్రూట్ చేస్తున్నాము. వారిని రిక్రూట్ చేసినతరువాత తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ డి. మాణిక్య వరప్రసాద రావు (మాధ్యమిక విద్యాశాఖ మంత్రి) : అధ్యక్షా, జనరల్గా ఇది ఎడ్యూకేషన్ పాలనీకి సంబంధించిన కాబట్టి నా పార్ట్ కూడా ఉంది. నేను కూడా అస్వర్ చెప్పుదలచుకున్నాను. ఈ సెలలో యాభై రెండు వేల మంది టీచర్లను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు రిక్రూట్ చేయబోతున్నారు. భారతదేశ చరిత్రలోనే ఇది గ్రేట్ రిక్రూట్ మెంట్ సార్. ఆ రిక్రూట్ మెంట్ అయితే సింగిల్ టీచర్ సూర్ల్ రెడ్యూట్ అపుతాయి. ఇంకా ఎక్కుడైనా ఉంటే, విద్యా వాలంబీల్ ద్వారా పూర్తి చేస్తాము. నెక్కి డి.ఎస్.సి కూడా ఉంటుంది. దాని ద్వారా కూడా రిక్రూట్ చేస్తాము. గుర్తుమొంట్ పాలనీ మాత్రం సింగిల్ టీచర్ సూర్ల్ కాదు. ప్రతి సూర్లలో ఇద్దరు టీచర్లుండాలనేది గుర్తుమొంట్ పాలనీ.

ఉ. 11.20

(INTERRUPTIONS)

MR CHAIRMAN: I am not allowing anybody except Sri Dileep Kumar since he is a signatory.....Dileep Kumar garu, you are going beyond limits. I have allowed two supplementaries also.

శ్రీ కపిలవాయి దిలీప్‌కుమార్ : అధ్యక్షా, We are happy that the Minister has given the information. నేను తమద్వారా మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే ప్రభుత్వం జరుపుతున్న రిక్రూట్ మెంట్ కేవలం భాళీలు భర్తీ చేయడానికి ఉంటోంది తప్ప అదనంగా ఏమైనా కొత్త వేకెన్నీలు క్రియేట్ చేశారా?

శ్రీ డి. మాణిక్య వరప్రసాద రావు: ప్రభుత్వం చేస్తున్న టీచర్ల రిక్రూట్ మెంట్ విధానం ఒక ప్రాసెన్. ప్రతి సంవత్సరం చెయ్యాలనేది ప్రభుత్వ విధానంలో ఉన్నది. ఈ సంవత్సరం 52000 భాళీలను భర్తీ చేస్తున్నాము. వచ్చే సంవత్సరం మిగతా భాళీలను పూర్తి చేస్తాము. అలా వరుసగా ఒక క్రమ పద్ధతి ప్రకారం అన్ని సూర్లలో టీచర్లను ఇప్పటం జరుగుతుంది. ఇది ముఖ్యమంత్రిగారి పాలనీ. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు విద్యావిధానానికి ఇస్తున్నటువంటి ప్రయారిటీ అటువంటిది.

స్వల్పప్యపథి ప్రశ్నలు

బుడమేరు డైవర్ట్సు ఛానల్

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం. 100 ఎ (21ఁ)

MR. CHAIRMAN: SNQ No. 21-D (100-A) is postponed at the request of the Member.

స్వలు వ్యవధి ప్రశ్న నెం. 100 బి (22-డి)

సర్పశ్రీ యలమంచిలి వెంకట బాబు రాజేంద్రప్రసాద్, దాడి వీరభద్రరావు (విశాఖపట్నం), బోదకుంటి వెంకటేశ్వర్రు:

గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) రాష్ట్రంలోని కొన్ని పంచాయతీ ప్రైసిడెంట్లకు చెక్ డ్రా చేసుకోనే అధికారాన్ని ఉపసంహరించిన విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) అయితే, విత్తడ్రా తేదీలతోపాటు అట్టి ప్రైసిడెంట్ల జాబితా ఏమిటి;

ఇ) పరిపాలన పరమైన లోపాలను సరిదిద్దడానికి, చెక్ అధికారాలను పునరుధరించడానికి తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

పంచాయతీరాజ్ శాఖా మంత్రి (శ్రీ బోత్సా సత్యనారాయణ) :

అ) అనుమండీ

ఆ) జాబితాను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

ఇ) తప్పులను సరిదిద్దిన వెంటనే తగిన పరిశీలన తర్వాత నిధులు డ్రా చేయడంపై ఉన్న నిషేధాన్ని ఎత్తి వేయడానికి సమర్థ అధికారి చర్య తీసుకుంటారు.

(అనుబంధము -1)

శ్రీ యలమంచిలి వెంకట బాబు రాజేంద్రప్రసాద్ (కృష్ణ) : ఈ రోజు రాష్ట్రంలో మొత్తం 21,943 మంది సర్వంచులు ఉన్నారు. వారియొక్క చెక్ పవర్ ను రాజకీయ కారణాలతో రద్దు చేశారు. సర్వంచులు అధికార పార్టీకి చెందకుండా వేరే పార్టీకి చెందినవారైతే అనర్వంచులను ఎలా వేధించాలా అని చూసి వారికి చెక్ పవర్ ను రద్దు చేసి, వారిని భూక్షమొయిల్ చేసి, వేధింపులకు గురిచేస్తున్నారు. మంత్రిగారు రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఇర్వైరెండు జిల్లాలతో కలిపి జాబితాను ఇచ్చారు, దీని ద్వారా మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే రాజకీయాలకు అతీతంగా గెలిచిన సర్వంచులను రాజకీయ కారణాలచేత ఇభ్యంది పెట్టవద్దని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము.

శ్రీ బోత్సా సత్యనారాయణ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు వారు చెప్పిన ప్రకారం జాబితాను ఇవ్వడం జరిగింది. అందులో వారి నియోజకవర్గమైన కృష్ణజిల్లాకు సంబంధించి 11 మంది సర్వంచుల చెక్ పవర్ ను రద్దు చేయడమైనదని చెప్పడం జరిగింది. ఒకవేళ ఇంకా ఉన్నారని తెలియజేస్తే తప్పకుండా దానిని పరిశీలిస్తాము, తప్ప సమాచారం ఇచ్చినందుకు అధికారులమీద చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇప్పటిదాకా ఇచ్చిన జాబితా వాస్తవమేనని తమ ద్వారా సభ్యుల దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. రెండవ విషయం అధికార దుర్యానియోగం చేస్తూ రాజకీయ కళ్లతో ఈ రకంగా చేస్తున్నారని అన్నారు. అది వాస్తవము కాదు. ఒకవేళ అలాందేమన్నా ఉంటే సభ్యులు స్ఫురించి తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము. సర్వంచులపై ప్రభుత్వానికి ఎటువంటి కోపమూ లేదు. గాంధీజీ కలలు గన్న ఎగ్రామ స్వరాజ్యం తీసుకురావాలన్న ఆలోచనను ఈ రాష్ట్రంలో రాజశేఖరరెడ్డి గారి

నాయకత్వంలో ముందుకు సడిపించడం జరుగుతున్నది. ఈ విషయమై వేరే ఆలోచనలకు తావు లేదని గౌరవ సభ్యులకు తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

MR. CHAIRMAN: We have completed all the questions. Now, tea break for fifteen minutes.

(Then the House adjourned at 11.26 a.m., for fifteen minutes tea break)

ఉ. 11.50

(THE HOUSE REASSEMBLED AT 11.55 A.M. WITH HON'BLE CHAIRMAN IN THE CHAIR)

ప్రత్యేక ప్రస్తావము

MR. CHAIRMAN: Now, special mention by Sri P.V. Ranga Rao.

డా. పి.వి. రంగారావు (నామనేటెడ్) : అధ్యక్షా, 1945 అగస్టు 5,7 తేదీలు ప్రపంచ చరిత్రలో నిషాదభరితమైన సంఘటనలు. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ కాలంలో అమెరికా అగస్టు 5,7 తేదీలలోనే హార్బిఫిమా, నాగసాకి మీద అణుబాంబులు వేసింది. కొన్ని లక్షల మంది ప్రజల శ్రాణాలు పోవడమే కాకుండా, కొన్ని తరాల ప్రజలు ఇప్పటి దాకా కాస్టర్, లుకేమియా లాంటి వ్యాధులతో బాధపడుతున్నారు. ప్రపంచంలోని అగ్రనేతలు, అగ్రదేశాలు, చిన్న దేశాలు, పెద్ద దేశాలు, ప్రజా సమూహాలు, పార్లమెంట్లో ప్రత్యేకంగా దీని ప్రస్తావన తీసుకువచ్చి, ప్రపంచమంతా అణ్ణాస్త రహిత ప్రపంచంగా మారాలని, శాంతి పరిధవిల్లాలని ఇంకెప్చుడూ మరో ప్రపంచ యుద్ధం రాకూడదని తీర్మానాలు చేస్తున్నారు. మన ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో ప్రత్యేకమైన తీర్మానం తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను.

MR. CHAIRMAN: You can come up with a non-official resolution on Thursday. నావ్ అఫీషియల్ తీర్మానాన్ని తీసుకువచ్చి రెండు సంవత్సరములైంది. You have not moved it. You are at liberty to move the non-official resolution. I will allow you.

అర్థిలసమర్పణ

శ్రీ దాచూరి రామిరెడ్డి :- అధ్యక్షా, 610 జీవో అమలుచేసే విషయంలో పారశాల విద్యార్థాలు జీవోకు వ్యతిరేకంగా ఉత్తర్వులు ఇస్తున్నారు. దానిమీద చర్య తీసుకోవాలని మీ ద్వారా పిటీప్పను సమర్పిస్తున్నాను.

(సదరు పిటీప్పను గో. ఛైర్మన్ గారికి సమర్పించడమైనది)

సభా కార్యక్రమము

ప్రోటోకల్, సౌకర్యాలు విశేషాధికారాలతో సహ శాసనవరిషత్తు సభ్యుల విధులు, భాద్యతలపై లఘుచర్చ చేప ట్లడం గురించి

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, మీ ద్వారా అంద్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు (టెజీన్సీటివ్ కోన్సిల్) యొక్క స్వాలమైన అభిప్రాయాన్ని ప్రభుత్వానికి, ప్రభుత్వ అధినేత అయిన ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి దృష్టికి

తీసుకువెళ్లాలనే అంశంతో మిమ్మల్ని పర్చిపున్ అడిగాను. ఎజెండాలో లిస్టు అయినా, ముఖ్యమంత్రిగారి సౌకర్యం ఎప్పుడైతే అప్పుడు ఈ అంశాన్ని వారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లి, పరిష్కారం కోసం మీ ద్వారా ప్రయత్నం చేయాలన్న అభిప్రాయంతో ఈ అంశాన్ని తీసుకు వస్తున్నాను. We are all requesting you, sir. ఎందుకనగా ఎజెండాలో చివరి అంశంగా ముఖ్యమంత్రిగారి అనుమతి ఉన్నందున ఈ రోజున పెట్టడం జరిగింది.

MR. CHAIRMAN: If the entire House agrees then there will be no problem. But we should have a very brief and precise discussion.

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : -అధ్యక్షా, అంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు యొక్క అస్థిత్వమనేది ముఖ్యమంత్రి డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు కాంగ్రెస్ పార్టీ తరఫున ఎన్నికల మ్యానిఫిస్టోలో పెట్టి, అంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తుని పునరుద్ధరించడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పారు.

మ.12.00

ఈనాడు ఈ హాజ్ �existence లోకి రావడంలో మీ పొత్త గురించి మాకు తెలుసు .....

మిస్టర్ కైర్సన్ : (ముఖ్యమంత్రినుద్దేశించి) వారు చౌరవ తీసుకున్నారు. వారి వల్లనే వచ్చింది.

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : తప్పకుండా వారి కృషిపల్లీ వచ్చింది....

(అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

We know the history. We are very much thankful to you Sir. ఈ బై కెమెరల్ సిస్టమ్లో గతంలో ఉన్నటువంటి ఈ హాజ్ రద్దు కావడానికి గల కారణాలు అందరికీ తెలుసు.....

మిస్టర్ కైర్సన్ : మనకన్నా ముందే తమిళనాడులో కరుణానిధి, పంజాబులో బియాంత్ సింగ్లు కొన్సీల్ పునరుద్ధరణ కోసం తీర్మానాలు పాస్ చేశారు. కానీ అక్కడ రాలేదు. మనకు వచ్చింది....

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : ఆ రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు పర్మయ్ చేయలేదు.

మిస్టర్ కైర్సన్ : అన్ని రాష్ట్రాలను పక్కన పెట్టి ఈ రాష్ట్రానికి ఇచ్చారు. All credit goes to you Sir.

(గౌ. సభ్యులు బల్లలను చరిచారు)

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ప్రత్యేక ఇంటరెస్టు తీసుకోవడం వల్ల ఈ హాజ్ వచ్చింది. దీని వెనుక అయిన ఉన్నారు. వారు ఎంతో కృషి చేశారు. గ్రోండ్ వర్క్స్ అంతా మీరు చేస్తే, వారేమో ప్రజల ముందు ఉంచినటువంటి మ్యానిఫిస్టోకు కట్టుబడి ఈ హాజ్ పునరుద్ధరించేందుకు మనసా వాచా ప్రయత్నం చేశారు. దానివల్లనే తిరిగి ఈ హాజ్ existence లోకి రావడం, మేమంతా మెంబర్స్ అయి ఇక్కడకు రావడం జరిగింది. సరే, రాజకీయ పక్కాలు ఏ అభిప్రాయాలు వ్యక్తం చేసినా, వారి (ముఖ్యమంత్రి) చౌరవ వల్ల అప్పర్ హాజ్ రావడం జరిగింది, for which we are very thankful to him.

(తిరిగి గొనభ్యలు బల్లల్ని చరిచారు)

అయితే ఈ హాజర్ను తిరిగి **existence** లోకి తీసుకుని వచ్చినపుడు, once it is established, దాన్ని **full-fledged**గా చేయమని మీ ద్వారా సి.ఎం.గారిని కోరుతున్నాను.....

మిస్టర్ శైర్పున్ : మెన్ను చీఫ్ మినిస్టర్గారితోపాటు, మంత్రులందరూ నాతో అంటున్నారు ఇక్కడ సీట్లు చాలా బాగున్నాయని, **comfortable**గా కూర్చోగల్గుతున్నామని.

SRI PUVVADA NAGESWARA RAO: No doubt about it. అందులో మాకేమి సెకండ్ బిపీనియన్ లేదండీ. మా సీట్లు బాగో లేవని మేము చెప్పడం లేదు. సీట్లు మెత్తగానే ఉన్నాయి. ఏ.సి. కూడా బాగానే ఉంది. అప్పుడప్పుడు ఎక్కువ అయినపుడు తగ్గించమని కూడా చెప్పుతున్నాము. అంతా బాగానే ఉంది కాని, మనం ఏ లక్ష్యం కోసమైతే ఈ హాజర్ను పునరుద్ధరించామో, ఆ లక్ష్యాన్ని పరిపూర్ణం చేయడం కోసం మనం functioning చేస్తున్నామనేటటువంటి అభిప్రాయాన్ని అంధ్ర దేశ ప్రజల్లోకి రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ప్రత్యేకమైన త్రథతో తీసుకుని వెళ్లారి. మేము కూడా విలువలతో కూడిన విధంగానే మా డూటీలను డీస్చార్జ్ చేస్తున్నామనే అభిప్రాయం ప్రజల్లో కలగాలి. Legislative Council is functioning on par with Legislative Assembly అనేటటువంటి అభిప్రాయం రావాలని మనసా, వాచా కోరుకుని వచ్చాము. రద్దు అయిన సభలో మీరు, మేము, రోశయ్యగారు కూడా సభ్యులుగా ఉన్నాము. I was also Member at that time. It is a fact. ఈ హాజర్లో ప్రస్తుతం గతంలో రద్దు అయినపుడు ఉన్న పరిస్థితులు లేవు ....

డా.వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి (ముఖ్యమంత్రి) : అధ్యక్షా, డీస్చార్జ్ స్టార్ట్ చేశారా? అసెంబ్లీలో ధరల పెరుగుదల అంశానికి సంబంధించి డీస్చార్జ్ స్టార్ట్ అయింది. అది స్టార్ట్ కాగానే చెప్పమని చెప్పాను. ఇప్పుడు నేను అక్కడకు వెళ్లారి. కాబట్టి తరువాత నేను కౌన్సిల్కు పచ్చే రోజు ఏదయితే ఉందో, ఆ రోజు దీన్ని టేక్స్ చేస్తే బాగుంటుంది.

SRI PUVVADA NAGESWARA RAO: We will agree Sir. Let it be on 19th or 20th.

డా.వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి : నెక్కు సిట్టింగ్లో పెట్టండి.

శ్రీ పువ్వడ నాగేశ్వరరావు : నెక్కు సిట్టింగ్లో వారికి ఎప్పుడు కన్వీనియంగ్ ఉంటుందో అప్పుడే పెట్టండి.

డా.వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి : నో ప్రాబ్లమ్.

శ్రీ దాచూరి రామిరెడ్డి : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి స్థాయిలో పరిపూర్ణం కావలసినవి కొన్ని ఉన్నాయి. ముఖ్యమంత్రి కాకుండా, డిపార్ట్మెంట్ వాళ్ళ పరిష్కరించవలసినవి ఇంకొన్ని ఉన్నాయి....

(అన్ని ఒకేసారి తీసుకోమని సభ్యులు అన్నారు)

అన్ని ఒకేసారి మాటలుదామా? విడగొడదామా?

మిష్టర్ శైర్పూర్ : అన్ని ఒకేసారి తీసుకుండాము.

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారికి కొన్నిల్కు వచ్చే రోజు ఎప్పుడు ఉంటే, అప్పుడు వేరే ఏ ఐటెం లేకుండా, కేవలం దీని గురించే చర్చకు అవకాశం ఇవ్వండి.

మిష్టర్ శైర్పూర్ : బ.కే.

70 వ నియమం క్రింద హోం మంత్రి దృష్టికి తీసుకు రాబడిన అంశము

శ్రీమతి సన్మహనేని రాజకుమారి మరో ముగ్గురు ఎమ్.ఎల్.సి.లు శాసనపరిషత్తు 70వ నియమం క్రింద ఇచ్చిన నోటీసు నెం.116కు సంబంధించిన చర్చ

శ్రీమతి సన్మహనేని రాజకుమారి (అసెంబ్లీ) : అధ్యక్షా, గత నెల పదమూడవ తేదీన కారంచేడు గ్రామానికి నాతోటి శాసనమండలి సభ్యులతోనూ, మా పార్టీ నాయకులతోనూ, అలగే కొంత మంది మహిళా శాసనసభ్యరాల్లతోను నేను వెళ్లడం జరిగింది. స్థానిక సర్వంచ్ దగ్గబాటి అనమాయ, దగ్గబాటి నాగేశ్వరరావుగార్ల మీద ఏదో తప్పుడు కేసు పెట్టడం జరిగింది, దాని విషయమై సర్వంచ్ గారి తరసున ఒక నిజ నిర్ధారణ కమిటీ వేయాలని మా పార్టీపరంగా మమ్మల్ని అక్కడకు పంపించడం జరిగింది, మేము వెళ్లడం జరిగింది. చీరాలలో ప్రెస్ కాస్టరెన్స్లో కూడా మాటల్డాము. అది అయిన తర్వాత, అక్కడ నుండి మేము బయల్దీరేటప్పుడు కారంచేడులో మా మీద దాడి చేయడానికి దగ్గబాటి వెంకటేశ్వరరావు రాత్రంతా నిద్ర లేకుండా కుటు పన్నాడని, 150 స్లకార్డులు కూడా వ్రాయించాడని.....

(అధికారపక్ష సభ్యుల నుండి అభ్యంతరం మరియు అంతరాయం)
సన్ని చెప్పస్తియండి. ఏమిటండీ ఇది?

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి (అసెంబ్లీ) : నోటీసు ఇప్పుడ్ చేశారా? హౌజ్ట్లో లేని మెంబర్ గురించి ఏలా ప్రస్తుతిస్తారు నోటీసు లేకుండా?

శ్రీమతి సన్మహనేని రాజకుమారి : ఈ హౌజ్కు చెందిన నా మీద ఆ హౌజ్లోని వ్యక్తిఁ దాడి చేసిన మాట యదార్థం. ఒక శాసనమండలి సభ్యరాలిగా నాకు జరిగినటువంటి అన్యాయాన్ని, నా మీద దాడి చేసిన వ్యక్తి పేరు చెప్పకుండా ఎలా ఉంటాము? పోనీ ఎవరు దాడి చేశారని చెప్పమంటారో చెప్పండి.

SRI V. VASANT KUMAR (MINISTER FOR RURAL DEVELOPMENT) : When the person is not able to defend himself, this kind of accusation is being made. The names cannot be raised here. That is the rule position.

శ్రీమతి సన్మహనేని రాజకుమారి : సార్, నాకు వచ్చిన సమాచారం అది. సరే మొత్తానికి మేము అక్కడకు వెళ్లిన తర్వాత, అక్కడి పరిస్థితులు చూసిన తర్వాత, కారు దిగి ముందుకు వెళ్లవలసిందే, వెనకడుగు వేసేది లేదనుకున్నామే తప్ప, ఇంత సీరియస్‌గా ఉంటుందని ఉపాయించలేదు. ఈ కేసులో ఉన్న సల్గరు మనమ్మలు

మాత్రమే ఆక్రమించి వారు, మిగిలిన వారందర్నీ బయట నుండి తీసుకుని వచ్చారు. కావాలని దళితులను తీసుకుని వచ్చారు. ఎందుకంటే వారు దాడి చేస్తే తిరిగి మనం దాడి చేయలేమని, దాడి చేస్తే ఎస్తు, ఎస్తు అట్రాపిటీస్ కేసు పెట్టపచ్చునని. ఇదొక కుట్టతో జరిగిందనే యదార్థ విషయాన్ని మీ ముందు ఉంచుతున్నాను. అక్కడకు వెళ్లిన తర్వాత, నన్ను చూసిన దగ్గర నుండి అసభ్యకరంగా మాటలాడటం మొదలుపెట్టారు. వారు ఉపయోగించిన అసభ్యపదబ్జాలం అన్ని పత్రికల్లో వచ్చింది, అన్ని ఛానల్లో వచ్చింది. జాట్లు పట్టుకుని కింద పడేయటం దగ్గర నుంచి చీర లాగడం పరకు అన్ని మీరు ఛానల్లో చూశారు. దాడి జరిగిన తర్వాత, కారంచేడు అతను జాగీరు అన్న మాట వాస్తవం. తర్వాత నన్ను నేనేదో పండి పెట్టి చేశాను, అది చేశాను అని అన్నప్పుడు, మీరేమి చేసి పదపులు తెచ్చుకున్నారని అన్న మాట నిజం. అంతే తప్ప అసభ్యపదబ్జాలాన్ని నేను ఉపయోగించలేదు. ఇప్పుడు అతను ఒక స్టేట్మెంట్ ఇచ్చాడు. అతను ఏమంటారంటరే, చిత్రకబాదారు, తగిన శాస్త్ర జరిగింది అంటున్నాడు. నిన్న మొన్న కూడా ఆ భార్యాభర్తలిద్దరూ ఆ గ్రామానికి వెళ్లి, మీటింగ్ పెట్టి కారంచేడులో పలనా తేదీన జరిగిన సంఘటనకు మీ ఊరి వాళ్లకు మేం జీవితాంతం బుణపడి ఉంటాము, మీరు స్పందించిన తీరు అమోఫుమని చెప్పి వచ్చాడు అధ్యక్షా. ఇక్కడ నేను ఎవర్నీ కూడా నిందించడం లేదు. ఇది అతను చేశాడనే నేను చెప్పుతున్నాను. ఈ విధంగా ఒక గౌరవ శాసనమండలి సభ్యురాలిపైన వాళ్లు ఇంత దారుణంగా దాడి చేస్తే, గన్మాయ్ వల్ల నేను బతికి బయటపడ్డాను. ఆ సందర్భంగా నా గన్మాయ్ గాయపడితే, అంటారు అధ్యక్షా, గన్మాయ్కు గాయమై, రక్తం కారింది, ఆ రక్తాన్ని ఈమె పూసుకుని నాటకమాడిందని అన్నారు అధ్యక్షా. తగిలిన దెబ్బలు కన్నా, అతను అన్న మాట చాలా బాధ కల్గిపోంది. నేను ఇక్కడ గుర్తు చేస్తున్నాను. గన్మాయ్ది ప్రాణం కాదా అధ్యక్షా? అతనికి దెబ్బ తగిలితే, దెబ్బ తగలడం కాదా? మంత్రిగారి సమాధానంలో ఏం చెప్పిరంటే నన్ను లేపపోతే, అక్కడ ఉన్న టేబుల్ తగిలి గన్మాయ్కు దెబ్బ తగిలింది అని ఇచ్చారు. ఇదొక్కడి న్యాయమండీ! నన్ను కోట్లబోతుంటే, గన్మాయ్ అడ్డం వచ్చాడు, అడ్డం రావడంతో అతనికి దెబ్బలు తగిలాయి. అతనికి కుట్టు పడ్డాయి. అతనిది ప్రాణం కాదా? ఒక పక్కనే అతనే చిత్రకబాధమంటాడు, మరో పక్క నిన్న కారంచేడుకు పోయి, ఊరు వాళ్లు స్పందించిన తీరు అమోఫుం అంటాడు. ధైర్యంగా నన్ను ఎదుర్కొల్పేక, దళితుల్ని అడ్డం పెట్టుకుని, ఎందుకు నా మీద దాడి చేయించాలి? ఒక గౌరవ శాసనసభ్యుడికి అది తగునా? అటువంటి సంఘటనల్ని ఖండించవలసిందిపోయి, ఈ విధంగా నా మీద దాడి చేయించడం ఎంతపరకు సబబో దయచేసి ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మా హక్కుల్ని కాపాడండి, ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా హాజర్లో ఉన్నారు. హోమ్ మినిస్టర్ ఉన్నారు. నాతోపాటు తేటి మహిళా సభ్యురాళ్లు ఉన్నారు. నాకు జరిగిన అవమానం, నాకు కల్గిన బాధ ఇంకోకరికి జరగకూడదు. 61 సంవత్సరాలు నిండిన దాన్ని. ఈ వయసులో నేను అక్కడకు వెళ్లి దాడి చేశానని చెప్పడం ఎంతపరకు సమంజసం? కాబట్టి నాకు న్యాయం చేయమని కోరుతున్నాను.

మ . 12 . 10

నేను రొడీని కాను, గూండాను కాను, ఒక గౌరవనీయమైన శాసనమండలి సభ్యురాలిని, సీనియర్ నాయకురాలిగా పున్నాను. ఇంత వయస్సున్న మహిళను పట్టుకుని ఇంత దుర్భమూడతారా? నేను వివరంగా చెప్పలేను. పేవర్లలో వచ్చింది అన్నింటిలో వచ్చింది. ఆ వివరాలు మీ దగ్గరకు పంపుతున్నాను. ఏది ఏమైనా ఈ సంఘటనను తీవ్రంగా ఖండించడమే కాదు. వారికి తగిన శిక్ష వేయాల్సిన అవసరం ఉంది. అతనిని అరెస్ చేయడంతో పాటు అతని పదవిని రద్దు చేయాలనీ, అతనిపైన చర్యలు తీసుకోవడంతో పాటు వా పైపు నుండి శాసనమండలి సభ్యులంతా దీనిని ఖండించడంలో మద్దతునివ్వాలని కోరుకుంటున్నాను.

C.A - I

శ్రీమతి సన్మహనేని రాజకుమారి మరో ముగ్గురు ఎంపెల్ని లు శాసనపరిషత్తు 74వ నియమం
(క్రింద ఇచ్చిన 116వ నోటీసుకు సమాధానంగా హోం శాఖ మంత్రి శ్రీమతి సబితా ఇంద్రా
రాధిగారు శాసనపరిషత్తులో చేయు వివరణ.

6-7-2009 తేదీన కారంచేడులో ఎంపెల్ని శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి పై దొర్చన్యం జరపడం గురించి:

ఎంపెల్ని శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి పై దొర్చన్యం

గుజరాతుల్లాసి సురేష్ పై చేయి చేసుకుని అపమానించినందుకు, ఎంపెల్ ఏ శ్రీ దగ్గబాటి వెంకటేశ్వరరావు కారును అత్తగించినందుకు, టిడిపి పార్టీ కార్యకర్తల పై కారంచేడు పోలీసు స్టేషన్లో ఐపిసి 323, 352 సెక్షన్లు క్రింద 1989 ఎస్.సి. ఎస్.టి. (పిచుపి) చట్టంలోని 3 (1) (X) సెక్షన్లు క్రింద నేరం నెం. 67/09గా, ఐపిసి లోని 34 తోపాటు 143, 341, 506 సెక్షన్లు క్రింద నేరం నెం. 68/09 గా రెండు కేసులను నమోదు చేసినందుకు నిరసనగా జిల్లాలో తెలుగుదేశం పార్టీ ఆందోళన కార్యక్రమాలను చేపట్టింది. తెలుగు దేశం పార్టీ 13-7-2009 తేదీన (1) ఎంపెల్ సి శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి (2) మాజీ ఎంపెల్ ఏ శ్రీ క. బలరామ కృష్ణమూర్తి, (3) ఎంపెల్ సి శ్రీ ఎన్. రాఘవ రావు (4) సత్యవేదు ఎంపెల్ ఏ శ్రీమతి జి. పెమలత (5) శృంగవరపు కోట ఎంపెల్ ఏ శ్రీమతి కె. లలిత కుమారి, ఇతర జిల్లా తెలుగుదేశం నాయకులతో కూడిన ఒక నిజ నిర్ధారణ బృందాన్ని కారంచేడు గ్రామానికి పంపింది. 13-7-09 తేదీన సుమారు 12.30 గంటల సమయంలో ఈ నిజ నిర్ధారణ బృందం కారంచేడు పంచాయతీ కార్యాలయానికి వెళ్ళి తెలుగుదేశం పార్టీ వర్క్ గ్రూపు కూలీలతో మాట్లాడింది. ఈలోగా కాంగ్రెస్- ఐ పార్టీ మద్దతుదారులు కూడా గ్రామ పంచాయతీ కార్యాలయం వద్ద గుమికూడారు. కూలీలతో చర్చిస్తుండగా " ఆడదాని మీద కేసు పెడతాడా ఏదేమి మగాడు, ఏదేమి ఎంపెల్ ఏ " అని పరుచురు ఎంపెల్ ఏ డా॥ డి. వెంకటేశ్వరరావు పై ఎంపెల్ని శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి వ్యాఖ్యానించింది. పరుచురు ఎంపెల్ ఏ డా॥ డి. వెంకటేశ్వరరావు పై చేసిన పరువు నష్టం కలిగించే వ్యాఖ్యలను విన్న యార్లగడ్డ కిశోర్, యార్లగడ్డ నాగేశ్వరరావు, మన్మం చిరంజీవి అలియాన్ శ్రీను, యార్లగడ్డ శ్రీకాంత్ అనే కాంగ్రెస్-ఐ పార్టీ కార్యకర్తలు, ఇతరులు కోపం తెచ్చుకొని తమ నాయకుని పై చేసిన పరువు

-2-

నష్టం కలిగించే వ్యాఖ్యలకు ఆక్షేపిస్తూ ఎంఎల్ సి శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారిని దూషించారు. కాంగ్రెస్ (ఐ), తెలుగు దేశం పార్టీల మద్దతుదారుల మధ్య మాట మాట పెరిగి మర్మజ జరిగింది. ఈ గందరగోళంలో ఎంఎల్ సి ఎన్. రాజకుమారి జారి క్రింద పడిపోయారు. ఎంఎల్ సి శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి పివెన్ట అయిన శ్రీ ఎం. శ్రీనివాసులు ఆమెను లేపడంలో సహాయ పడేందుకు ప్రయత్నిస్తుండగా ఇనుప బేబుల్కు కొనగా ఉన్న అంచు తగలడం వల్ల ఆయన ఎడమ కంటి క్రింద రక్త గాయటైనాయి. ఈ సంఘటనలో అద్దంకి మాజీ ఎంఎల్ పీ శ్రీ కె. బలరామకృష్ణమూర్తికి చందిన నెం. ఎ పి 27 ఎ బి 4747 టోమెటా ఇన్నోవా వాహనానికి కారంచేడు గ్రామస్తులు నష్టం కలిగించారు.

ఈలోగా, బందోబస్తు డూక్యటీలో వున్న పోలీసు సిబ్యూండి ఇరువర్గాలను చెదర గొట్టారు. ఎంఎల్ సి శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి, గాయపడిన ఆమె పివెన్ట ఎం. శ్రీనివాసులు చీరాలకు వెళ్ళి ఊ ఆన్నె భవాని ప్రసాద్ అనే ప్రయివేటు ఆసుపత్రిలో చేరి చికిత్స పొందారు. ఆసుపత్రి నుండి సమాచారం అందిన మీదట చీరాల ఒకటవ టోన్ పోలీసులు ఎంఎల్ సి శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి స్టేటుమెంటును రికార్డు చేసి కారంచేడు పోలీసు స్టేషను ఎన్ హెచ్ ట కు పంపారు. షమెని 149 తోపాటు 143, 354, 324, 427 సెక్షన్ స్టోర్ క్రింద నేరం నెం. 75/09గా ఎం ఎల్ సి శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి ఇచ్చిన స్టేటుమెంటును 13-7-09 తేదీన 19.30 గంటల సమయంలో కారంచేడు పోలీసు స్టేషన్ ఎన్.ఐ. నమోదు చేసారు. ఈ కేసు పై ఇంకోల్లు సి.ఐ. దర్యాపు చేపట్టారు. ప్రత్యక్ష సాక్షుల సాక్షా య్యాధారం దాదా 354, 324, సెక్షన్ స్టోర్ కిశోర (2) 323, 509, 506 సెక్షన్ స్టోర్ ఈ కేసుకు చేర్చడమయింది. ఈ కేసులో (1) యాద్దగడ్డ కిశోర (2) యాద్దగడ్డ నాగేశ్వరరావు (3) మన్మేం చిరంజివి, అలియాన్ శ్రీను (4) యాద్దగడ్డ శ్రీకాంత్ నిందితులుగా గుర్తించడమయింది. వారిని 27-7-09 తేదీన అరెస్టు చేసి రిమాండుకు పంపడమయింది. ఈ కేసును 23-7-09 తేదీన చార్జ్ చేయడమయింది. సిసి నెం. అందాలీ వుంది.

పి. సబితా ఇంద్రా రెడ్డి,
పాఠం శాఖ మంత్రి.

శ్రీ యలమంచిలి వెంకట బాబు రాజేంద్రప్రసాద్ : అధ్యక్షౌ, ఆ రోజు కారంచేడులో రాజకుమారిగారికి జరిగిన అవమానానికి ప్రత్యక్షస్థాక్షిని నేను. వాళ్ల చాలా దారుణంగా ఎంఎల్పీగారు పంపారు అని చెబుతూ తాగిపచ్చి, ఆమె చీరపట్టుకుని లాగడం, బూతులు వాడడం, జుట్టు పట్టుకుని చెబుల్కు తలను కొట్టడం జరిగింది. పీటిని ఫోం మినిస్టరుగారు మెస్సన్ చేయలేదు.

(టిప్పిని నుండి అంతరాయం)

శ్రీమతి సన్మహనేని రాజకుమారి : నా సహాన్యాన్ని పరీక్షించకండి .

(కాంగ్రెస్ పార్టీ గౌరవసభ్యులు సర్వశ్రీ పి. సుధాకర రెడ్డి ప్రభృతులు తమస్థానాల నుండి అభ్యంతరం చెబుతూ లేచి నిలబడ్డారు)

శ్రీపి. సుధాకర రెడ్డి : అధ్యక్షా, వారు ఆడవారి మీద కామెంట్ చేస్తే ఎట్లా సార్ ? మినిష్టరుగారి గురించి కామెంట్ చేశారు . మీకూ ఆడవాళ్లు ఉన్నారు, ఆయన మొగపాడేనా అలాంటి మాటలు ఏమిటుండి ? అందరికీ ఆడవాళ్లు ఉంటారు, అందరికీ మొగపాళ్లు ఉంటారు . కూర్చోండి . అధ్యక్షా, తమరు ఆ పదం తీసివేయండి .

MR.CHAIRMAN: Please, sit down. I will go through the entire record. ఇది సబ్ జాడీస్ కాదు. The case is under the investigation. The case has been registered against the accused and F.I.R has been issued. రాజీంద్ర ప్రసాద్గారూ ఒక్క నిముషం కూర్చోండి . Madam Home Minister kindly take interest and see that the investigation is done expeditiously. గౌరవ సభ్యురాలి ఫీర్యాదు సభముందుకు వచ్చింది కాబట్టి తగిన చర్చ తీసుకోవాలి. దీనిపైన చర్చ అనవసరం. Now, I am going to take up next question. రాజీంద్రప్రసాద్ గారూ కూర్చోండి . I am not allowing any discussion.

శ్రీ యలమంచిలి వెంకట బాబు రాజీంద్ర ప్రసాద్ : ప్రశ్న ఒకటి వేస్తే జవాబు ఒకటి వచ్చింది .

మిషన్ షైర్కో : ప్రశ్న లేదు, జవాబు లేదు . కూర్చోండి నాకు తెలుసు .

శ్రీమతి పి. సబితా ఇంద్రా రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ కేసుకు సంబంధించి రెండు మూడు రిలేటెడ్ విషయాలు సభకు తెలియజేస్తాము . మా శాఖ పరంగా ఇన్విషన్స్ ప్రోఫెసర్ చేయడమే కాకుండా, కొంతమంది పద్ధ వాంగుళాలం తీసుకోవడం జరిగింది . సురేష్ ఇచ్చిన కంపణయింట్ మీద అక్కడ పున్న సర్వంచ్, మిగిలిన వాళ్లమీద కేసులు బుక్కేశాము . ఎంఎలైస్‌గారి మీద జరిగిన దాడి గురించి కేసు బుక్ చేయడమే కాదు . దానికి సంబంధించిన వారిని అరెస్ట్ చేయడం కూడా జరిగింది. వారికి వివరాలు పంపాము . ఎంఎలైస్‌గారు ధర్మ చేయడానికి మరుసటి రోజు 14న ప్రకాశం జిల్లా కలక్కరీట్ ముందుకు వెళుతుంటే, అక్కడ అప్పటికే 144 సెక్షన్ విధించడం జరిగింది .

మ. 12.20

తరువాత ఏపైనా రాలీలు, ధర్ములు చేయాలనుకున్నపుడు పోలీసుల పర్మిషన్సు తీసుకోవాలి. ఆ విధంగా పర్మిషన్సు తీసుకోకుండా వీరు ధర్మకు ఉపక్రమించడమే కాకుండా, కలెక్టర్ లోకి ద్వాటీకి అటెండ్ అపుతున్న సిబ్బందిని వెళ్లియకుండా అటకాయించడం జరిగింది. ఆ రోజు అక్కడ పున్న ఇబ్బందులను గమనించి, పోలీసులు చెబుతున్నప్పటికీ వినకుండా, చట్టానికి వ్యతిరేకంగా వారు ధర్మ చేస్తున్నపుడు, బందోబస్తులో పున్న పోలీసులు ప్రజల సౌకర్యార్థము, అక్కడ పున్న మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ కరణం బలరామకృష్ణమూర్తి గారిని, ఎంఎలైస్ పై.వి.బాబు రాజీంద్ర ప్రసాద్ గారిని, ఎంఎలైస్ శ్రీ సిద్ధా రాఘవ రావు గారిని, ఎంఎలైస్ శ్రీమతి సన్మహనేని

రాజకుమారి గారిని, వీరితో నహి మొత్తం 64 మందిని, భ్రాహీను కంటోర్ చేయాలనే ఉద్దేశంతో అరెస్టు చేయడం జరిగింది.

వారిని ఒంగోలు 2 టౌన్ పోలీసు స్టేషనులో ట్రైమ్ నెం. 175/09/యు/341188 అర్/డబ్ల్యూ/34 పిసి క్రింద కేసును సమాదు చేయడం జరిగింది. ఎంఎలైని సస్పషన్సేని రాజకుమారి గారిని తప్ప మిగతా వారిని అరెస్టు చేయడం జరిగింది. మిగతా ఎంఎలైను అరెస్టు చేసినట్లుగా గౌరవ కౌణ్ణోల్ చైర్మన్ గారికి టెలిగ్రామ్ ద్వారా మేసేజ్ పంచించడం జరిగింది.

(తెలుగుదేశం సభ్యులచే తీవ్ర అంతరాయం)

మిస్టర్ చైర్మన్ : ఈ ప్రక్క, ఆ ప్రక్క అర్గ్యుమెంట్స్కు House is not ready to hear. Now, I am going to item No.3. I have given direction to the Home Minister to take up investigation perfectly, expeditiously and take action according to Law. This incident has happened outside the House and I have instructed to take immediate action. You contest the matter in the Court of Law but not here. I confined to your safety. I have already given direction to the Home Minister. I have given enough time. Smt. Ganga Bhavani please take your seat. I am not allowing anybody. That is the reason why I have given precedent.

SRI GADE VENKATA REDDY (MINISTER FOR ENDOWMENT): Shall I give some clarification?

MR. CHAIRMAN: It is not good. House expressed its concern. That is over. Beyond this do not make any politics here. As a Chairman I have expressed my concern. House also expressed its concern. Members also told me. What more you want? You want to settle the issue on the floor itself. Now, on the Condolence Motion.

శ్రీ దాడి వీరభద్ర రావు : చైర్మన్ గారికి అన్ని విషయాలూ తెలుసు కాబట్టి, సభ్యరాలి పిటిషన్సు వారు ఎండార్స్ కూడా చేయడం జరిగింది. హాజర్లో స్పృష్టింగ్ దీని మీద తగిన చర్య తీసుకోమని, సరియైన విచారణను జరిపించి చర్య తీసుకోవాలని చైర్మన్ గారు స్పృష్టమైన అదేశాలను జారీ చేసారు. కాబట్టి మనమందరమూ చైర్మన్ గారితో నహకరించాలని విజ్ఞాప్తి చేస్తున్నాను.

భవిష్యత్తులో ఏదైనా డెలిగేసన్ వెళ్లేటపుడు, వారికి ఇష్టం పుండపచ్చ, లేకపోవచ్చు, కానీ ఇటువంటి సందర్భాలలో, అంటే నిజనిర్ధారణ కమిటీలు వెళ్లేటపుడు కూడా పోలీసు బందోబస్తు కూడా ఇచ్చి ప్రాటెక్ట్ చేసి, ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

సంతాప ప్రతిపాదన

మాజీ శాసన పరిషత్తు సభ్యులు శ్రీ బోభ్ వెంకట సత్యనారాయణ మూర్తి గారి మృతి పట్ల సంతాపం

మిస్టర్ చైర్మన్ : “ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసన పరిషత్తు మాజీ శాసన సభ్యులు శ్రీ బోభ్ వెంకట సత్యనారాయణ మూర్తి గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తా, శోకార్థులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది”.

శ్రీ బోల్ల వెంకట నత్యనారాయణ మూర్తి గారు 1936 సవంబరు 25వ తేదీన తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో జన్మించారు. వీరు 1980 సంవత్సరంలో స్థానిక సంస్థల నుండి శాసన పరిషత్తు సభ్యునిగా ఎన్నికైనారు. వీరు 1959 నుంచి 1987 వరకూ పి. గుస్సవరం పంచాయతీ సమితి ప్రైసిడెంట్‌గా వ్యవహరించారు. వీరు అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర వ్యవసాయ సలహా సమితి, మరియు జోనల్ రైల్వే ప్రయాణికుల సమితులకు సభ్యునిగా కొనసాగారు. అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర వ్యవసాయ పరిశ్రమల సంస్థ, అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర వాణిజ్య సంస్థ మరియు ఎస్కేపి సెంట్రల్ బ్యాంకుకు డైరక్టర్‌గా వని చేసారు. వీరు జిల్లా అభివృద్ధికి ఎంతో కృషి చేసారు.

వీరు 2009 సంవత్సరం జూలై 9వ తేదీన మరణించారు. వీరి వయస్సు 73 సంవత్సరములు. వీరి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ద్రార్థిస్తూ రెండు నినిషముల పాటు మౌనం పాటిధ్వాము.

(సభ రెండు నినిషాలు మౌనం పాటించింది)

సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రాలు

MR.CHAIRMAN: All the papers are deemed to have been laid on the Table of the House.

1. A copy of the notification issued in G.O.Ms. No. 20, Industries & Commerce (Tex) Department, dated 29.01.2009, declaring the Yemmiganur Handloom Weavers Co-operative Society Limited, (H.W.C.S., Ltd.,) Yemmiganur, as relief undertaking under the provisions of the A.P. Relief Undertakings (Special Provision) Act, 1971, as required under Section 6 of the said Act, and
2. A copy of the 21st Annual Report of the Andhra Pradesh Beverages Corporation Limited for the year 2007-2008, in compliance with Section 619 (3) of the Companies Act, 1956.

ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలు

2009-2010 సంవత్సరపు ఆర్థిక సమితుల సభ్యుల ఎన్నిక గురించి.

MR. CHAIRMAN: Sri Gade Venkata Reddy, Minister for Endowments Move the Motion on behalf of the Chief Minister Dr.Y.S.Rajayasekhara Reddy:

SRI GADE VENKAT REDDY (ON BEHALF OF CHIEF MINISTER, MINISTER FOR ENDOWMENTS)

Mr.Chairman Sir, I beg to move:

1. "That the Members of this House do proceed to elect 5 Members from among its Members as Members of the Committee on Public Accounts for the year 2009-2010, in the manner required under Rule 263 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council."
2. "That the Members of this House do proceed to elect 5 Members from among its Members as Members of the Committee on Estimates for the year 2009-2010, in the manner required under Rule 264 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council," and

3. "That the Members of this House do proceed to elect 5 members from among its Members as Members of the Committee on Public Undertakings for the year 2009-2010, in the manner required under Rule 265 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council."

శ్రీ దాడి వీరభద్ర రావు : సర్, స్టాటుటరీ కమిటీలు ఏవైతే పున్నాయో, వాటిలో ఒక్కదానికైనా చైర్మన్‌పీఎస్ మన కొన్సిల్ సభ్యులలో ఎవరైనా ఒకరికి ఇవ్వ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

SRI GADE VENKATA REDDY: So far as Assembly rules are concerned those Members can only be appointed as Chairman of the PAC. You have to amend those rules.

MR. CHAIRMAN: Only for Financial Committees?

SRI GADE VENKATA REDDY: For all the three Committees Sir.

శ్రీ దాడి వీరభద్ర రావు : కొన్సిల్ ఏర్పడక ముందు అసెంబ్లీ రూల్స్ పున్నాయి. కొన్సిల్ ఏర్పడిన తరువాత అసెంబ్లీ రూల్స్ ను మార్పువలసిన అవసరం పుంది. మనం చైర్మన్ గారి అధ్యక్షతన కొన్సిల్కు సంబంధించి కొన్సిల్ రూల్స్ ను తయారు చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగానే అసెంబ్లీ రూల్స్ ను కూడా మాడిపై చేయవలసిన అవసరం పుంది. కొన్సిల్ ను కూడా దృష్టిలో పుంచుకునే జాయింట్ కమిటీలను వేస్తున్నారు కదా.

SRI GADE VENKATA REDDY: I hope the concerned Minister will communicate to the Speaker and I think they will consider.

MR. CHAIRMAN: I have already discussed with the Speaker and the matter is under process.

శ్రీ గాదె వెంకట రెడ్డి : నేను అస్తుదీ అదే కదా సర్, ... It is under the process.

శ్రీ దాడి వీరభద్ర రావు : చైర్మన్ గారు ఆలోడీ మాట్లాడారు కాబట్టి మంత్రి గారు కూడా దానిని కన్సిడర్ చేస్తే బాగుంటుంది.

SRI GADE VENKATA REDDY: I have already given answer. డెసిపన్ తీసుకోలేదు కాబట్టి కన్సిడరేషన్ అనే మాట వచ్చింది కదా.

MR. CHAIRMAN: All the 87 Members gave a representation to me duly signed.

Motions moved. The question is ;

1. "That the Members of this House do proceed to elect 5 Members from among its Members as Members of the Committee on Public Accounts for the year 2009-2010, in the manner required under Rule 263 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council,"

2."That the Members of this House do proceed to elect 5 Members from among its Members as Members of the Committee on Estimates for the year 2009-2010, in the manner required under Rule 264 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council," and

3. "That the Members of this House do proceed to elect 5 members from among its Members as Members of the Committee on Public Undertakings for the year 2009-2010, in the manner required under Rule 265 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council."

(pause)

The motions were adopted.

మ.12.30

ప్రకటన

2009-2010 సప్తమ ఆర్థిక పమితుల ఎన్నికల కార్యక్రమ అనుమాది గురించి

MR. CHAIRMANI am to announce to the House that in accordance with the regulations made by me for the Conduct of Elections according to the principle of proportional representation by means of single transferable vote, I fix the following programme of dates for the elections to the Committee on Public Accounts, Committee on Estimates and Committee on Public Undertakings for the year 2009-2010 :

i)	Last date for filing of Nominations	: upto 3.00 P.M. on 17-8-2009 (Monday)
ii)	Date for scrutiny of Nominations	: at 11.00 A.M. on 19-8-2009 (Wednesday)
iii)	Last date for withdrawal of Candidatures	: upto 3.00 P.M. on 21-8-2009 (Friday)
iv)	Date on which a poll shall, if necessary be held	: from 9.00 A.M. to 2.00 P.M. on 28-8-2009 (Friday)

Now discussion on Higher Education.

అధ్యుచర్చ

ఉప్పత మరియు సాంకేతిక విద్యాపై చర్చ

(అనుబంధము-2)

శ్రీ దాచూరి రామిరెడ్డిః అధ్యక్షా, ఇప్పుడు హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్లో, టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ ఉంది. తమరు అంగీకరిస్తే, లక్ష్మణారావుగారు టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్కి సంబంధించి రెండు నిమిషాలు ఐపాటి., సీబ్స్కి సంబంధించి మాట్లాడిన తరువాత హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ తీసుకుంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ పోట్ల నాగేశ్వరరావు (బిమ్మం) : ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నత విద్య, సాంకేతిక విద్య, మొత్తంగా ప్రైవేట్ బాటు పట్టింది. ఇటీవల ఛిల్లీలో జరిగిన పరిణామాలు చూసాము. అక్కడ జరిగిన పరిణామాలు ఇంత పెద్ద స్థాయిలో ఉన్నత విద్యకి, సాంకేతిక విద్యకి సంబంధించి అటానమన్ బాటీన్ పెద్ద ఎత్తున లంచాలమయం అయిన పరిస్థితి మన అందరి దృష్టికి వచ్చింది. దీనినిబట్టి ఈ రాష్ట్రంలో సాంకేతిక విద్య, ఏపసిటిషన్ సంబంధించి ఎలా జరుగుతున్నాయో, దాని పరిణామాలు మెంబర్ సెక్రటరి షైలుకి వెళ్లడం, సిబిఐ కేసులు పెట్టడం ఈ విధంగా ఏపసిటిషన్. పెద్ద ఎత్తున అవినీతితో కూరుకుపోవడం జరిగింది. ఇఖ్బడిముఖ్యింగ్ సాకర్యాలు లేకున్న అధ్యాపకులు లేకిన్న ఈ రాష్ట్రంలో ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు పుట్టగొడుగుల్లా పుట్టుకు వచ్చాయి. 2009-10లో ఒక ఇంజనీరింగ్ కాలేజీకి ప్రిన్సిపాల్ లేక జెఎస్టియు., కండీషన్ పెట్టి వారికి అఫీలియేషన్ ఇచ్చింది. ఇష్వడం కూడా ఎలా ఇచ్చిందంటే, ఒక ఇంజనీరింగ్ కాలేజీకి ప్రిన్సిపాల్ దొరకలేదు. అయినాకూడా అఫీలియేషన్ వచ్చింది. జెఎస్టియు కండీషన్ ఏమి పెట్టిందంటే, ఆరు మాసాలలో పిహాచ్డి, ఉన్న ప్రిన్సిపాల్ని లీసుకురాగితే మీ అఫీలియేషన్ కొనసాగుతుందన్నారు. ఒక ప్రిన్సిపాల్ పోస్టుకి, పిహాచ్డి., దొరకని పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో పచ్చిన తరువాత ఈ రాష్ట్రంలో సాంకేతిక విద్య తగిన స్థాయిలో జరుగుతోందని అనుకోవచ్చునా? నాసిగా అధ్యాపకులు ఉన్నారు. కేవలం బిట్క., గ్రామ్యాయే ట్స్టుతో వారికి పాతాలు చెప్పిన్నారు. సాంకేతిక విద్య ఇంత స్థాయికి దిగజారింది. కనీసం ఒక డిపార్ట్మెంట్కి ఎంట్క., పిహాచ్డి., లేకుండా ఉండడం, భవిష్యత్తులో మన దగ్గర నుండి ప్రాడూస్ట్ అయ్యేవారు టక్కికల్ ఎడ్యూక్షన్ నుక్కి నంబి సంబంధించి విద్యార్థులు వనికి రాకుండా పోయే ప్రమాదం ఉంది. నీరంతా అత్యంత బలమయిన ఆంధ్ర రాష్ట్రం నుండి బిట్క విద్యార్థులు అవమానపడే పరిస్థితి రాకూడదని సాంకేతిక విద్యాశాఖామంత్రిగారికి తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

(గౌరవ డెప్యూటీ శైర్కున్ అధ్యక్ష స్థానం పహించారు)

ఎంబి., ఎంసి., పిజి.,డిగ్రీ కాలేజీల విషయంలో ఈ రాష్ట్రంలో రేకుల పెద్దుల క్రింద పిజి., కళాశాలలు సడుస్తున్నాయి. భవనాలు లేకుండా, పనతులు లేకుండా అధ్యాపకులు లేకుండా ఏ రకమైన సాకర్యాలు లేకుండా విద్య కొనసాగుతోంది. నీటంతటికి కారణం ప్రైవేట్కి విద్య ఇష్వడమే. ఎక్కువ శాతం ఔల్యాట్ అయిందనే మాట అందరూ మాటల్లాడుతున్న విషయం. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బడ్జెట్ చూస్తే, సాంకేతిక విద్యకి బడ్జెట్ పోయిన సంపత్తి నుండి విద్యార్థులు వనికి రాకుండా పోయే ప్రమాదం ఉంది. హాచ్అర్ డెవలప్మెంట్లో మన రాష్ట్రం పెద్ద ఎత్తున స్కూలర్సిప్స్ ఇచ్చి మానవ పనరులు ఉత్సత్తి చేసి భవిష్యత్తులో సంపదను తయారు చేస్తున్నామని చెపుతున్నారు.

అయినా, మన రాష్ట్రం విద్యాభిపృధ్మలో ఈ దేశంలో 15వ స్థానంలో ఉన్న మాట వాస్తవం కాదా? మానవ పనరుల అభివృద్ధిలో మన ఆంధ్ర రాష్ట్రం 10వ స్థానంలో ఉన్న మాట వాస్తవం కాదా? ఈ పరిస్థితులు ఉంటే, మనందరం ఈ రాష్ట్రంలో పెద్ద ఎత్తున అభివృద్ధి జరుగుతుంది, విద్యాభిపృధ్మ జరుగుతుంది, స్కూలర్సిప్స్ ఇస్తున్నామను, దానితో అంతా జరుగుతుందని చెబుతున్నాము. నేను కోరేదేమంటే, ఈ రాష్ట్రంలో విశ్వవిద్యాలయం స్థాపించాలని అనుకున్నాము. మంచిదే. అదే విధంగా, వాటికి కావలసిన నిధులు ఇవ్వవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిదే. వాటికి సరిపోయిన స్థాయిలుని చెబుతూ, నిన్న గౌరవసభ్యులు రామయ్యగారు మాటల్లాడారు. ఉప్పాన్నియా విశ్వవిద్యాలయ దీన పరిస్థితి దాని ఆర్థిక స్థితిగతులు, ఏ విధంగా వైన్ చాస్పిలర్ డిపార్ట్మెంట్లో బడ్జెట్ కోసం అర్థించవలసిన పరిస్థితి ఎలా వచ్చిందో చెప్పారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నత, సాంకేతిక విద్య రెండూ పడి పోయే ప్రమాదం ఉంది. ఈ రాష్ట్రంలో పరల్ బ్యాంక్ ద్వారా ఆర్థిక సహాయం ఇప్పించాలి. ప్రభుత్వం ఏమీ ఇష్వపల సిన అవసరం లేదు. ప్రభుత్వం ఇస్మియేట్ చేసి 20,25 సంవత్సరాల నుండి మంచి కళాశాలలుగా పీరు తెచ్చు

కొని నేపసల్ బోర్డ్ ఆఫ్ అక్రెడిటేషన్ గుర్తింపు పొందిన కళాశాలలకు వరల్డ్ బ్యాంక్ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని లైజన్ చేసి రిసర్వ్ అండ్ డెవలమెంట్కానీ, పిహాచ్ డిలు జరిపే పరిస్థితులు తీసుకురావాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇచ్చిన వరల్డ్ బ్యాంక్ అప్పును ఆ కళాశాలలే భరించి అభివృద్ధి చేసుకుని వారే తిరుగి చెల్లించే విధంగా ప్రభుత్వం లైజన్ చేస్తే బాగుంటుంది. దీని ద్వారా ఈ రాష్ట్రంలో ఒక మంచి టెక్నికల్ స్కూల్, టీచింగ్ స్టోర్ ప్రాండ్యూజ్ అపుతారని ఆశాఖావం. ఈ రాష్ట్రంలో ఈ విధమైన అభివృద్ధికి వరల్డ్ బ్యాంక్ నుంచి ఇనీపియేట్ చేసిన కాలేజీలు మూడు ఉన్నాయి. బాపట్ల ఇంజనీరింగ్ కాలేజీకి, శ్రీనిధి ఇంజనీరింగ్ కాలేజీకి, నంద్యాలలోని రాబీవ్ గాంధి ఇన్సెటియూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ ఈ మూడింటికి వరల్డ్ బ్యాంక్ డైరెక్టగా లోన్ ఇచ్చింది. ఎవరు అక్రెడిట్ కలిగి ఉన్నారో వారందరికి ప్రభుత్వం వరల్డ్బ్యాంక్ ద్వారా లైజన్ చేసి అప్పులు ఇష్టమని తద్వారా రిసర్వ్ అండ్ డెవలమెంట్ వచ్చే అవకాశం ఉంటుందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మ. 12.40

అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో ఆర్థిటంగా ప్రకటించి నామవాత్రంగా ప్రారంభించిన విశ్వవిద్యాలయాలన్నింటినీ క్వాలీటీ కలిగిన విశ్వవిద్యాలయాలుగా తయారుచేయాలని నేను ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మరొక చిత్రమైన పరిస్థితి ఏమిటంటే, రాష్ట్రంలో కొత్తగా ఏర్పడిన ఇంజనీరింగ్ కళాశాల యాజమాన్యాలు ప్రతి ఒక్కరు ఏపసీటీఈ అధికారులకు లంచం ఇచ్చి తెచ్చుకొన్నారు. ఉదాహరణకు ఇటీవల ఏపసీటీఈ సభ్యుని సీబీఐ అరెస్ట్ చేయడమే దీనికి నిదర్శనం. క్వాలీటీ ఉండి కూడా డబ్బు లంచం ఇష్టమిదే ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలకు అనుమతులు తెచ్చుకోలేనట్టి పరిస్థితి ఏర్పడింది. క్వాలీటీ ఉండి, ఏపసీటీఈ నార్ట్స్ మెయిన్స్టేచీన్ చేసిన కాలేజీ యాజమాన్యాలకు ఇది చాలా అసౌకర్యం కలిగించింది. క్వాలీటీ లేని మరియు ఏపసీటీఈ నార్ట్స్ మెయిన్స్టేచీన్ చేయని వాళ్ళతోపాటు ఏపసీటీఈ గైడ్లైన్స్ ప్రకారం అన్ని సమకార్యకున్న వాళ్ళకు కూడా ఇది అసౌకర్యం కలిగించింది. దీని వల్ల మెరిట్ వాళ్ళకు కూడా ఇభ్యంది కలిగింది.

అదే విధంగా, రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం జరుగుతున్న ఎంసెట్ వెబ్ కౌన్సిలింగ్ గురించి విధ్యర్థులు, తల్లిదండ్రులు చాలా అవేదన చెందుతున్నారు. ఇది ఫైయర్ అయ్యె అవకాశం ఉందని తల్లిదండ్రులలో చాలా అందోళన ఉంది. విధ్యర్థులకు అన్యాయం జరుగుతుందనే భయం, అందోళన తల్లిదండ్రులను పీడుస్తున్నది. నిన్న జరిగిన పిపటీ అలాట్మెంటలో జరిగినటువంటి లోపాలు తిరిగి ఎంసెట్ వెబ్ కౌన్సిలింగ్లో కూడా జరుగుతాయేమాననే అందోళనను తల్లిదండ్రులు వ్యక్తం చేస్తున్నారు. 2.40 లక్షల మంది విధ్యర్థులకు అన్యాయం జరగకుండా చూడాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ చుక్కా రామయ్య (నల్గొండ, వరంగల్, భమ్మం) : అధ్యక్షా, ఏ రంగంలో అయితే నేను 50 సంవత్సరాలు గడిపాశో ఆ రంగం గురించి ఈరోజు రెండు, మూడు సూచనలు చేస్తాను.

ఒకటి, ఇష్టము మనం ట్రాన్స్పర్సన్ పీరియడ్లో ఉన్నాం అధ్యక్షా. ప్రౌదరాబాద్లోని నాగోలు దగ్గర గత 10 సంవత్సరాల సుండి ఎస్సీ, ఎస్టీల పిల్లల్లో ఉన్న ప్రతిభను బయటకు తీసుకురావాలనే ఉద్దేశంతో ఒక స్కూలు రన్ చేస్తున్నాను. ఓపిక ఉంటే మీరు ఒకసారి అక్కడకి వెళ్లి చూడండి. ఈ సంవత్సరం ఆ స్కూలు సుండి వెళ్లిన 40 మంది ఎస్సీ, ఎస్టీ విధ్యర్థులలో 12 మంది పిపటీ కి సెల్ట్ అయ్యారునే విషయాన్ని మీకు మనవి చేస్తున్నాను.

(హర్షద్వానాలు)

అదే కాకుండా, అదే స్వాలు నుండి మరో 8 మంది ఎన్పటీలకు సెల్క్షుయ్యారనే విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాము. అంటే, మనం ఒక ట్రాన్సిఫర్ పీరియడ్లో ఉన్నాము. హాయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్ ఇప్పటివరకు అల్లెట్సైగా ఉంది. అది ఈనాడు మాన్ ఎడ్యూకేషన్గా మారుతోంది. మాన్ ఎడ్యూకేషన్గానే కాకుండా యూనివర్సిటీల్ ఎడ్యూకేషన్గా కూడా మారుతోంది. ఇది ఒక గొప్ప పరిణామం. ఈ పరిణామాన్ని ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యార్థులే తీసుకువచ్చారనే విషయాన్ని మనవి జేస్తున్నాము.

(ప్రస్తుత ప్రభుత్వమే తీసుకువచ్చిందని బ్రెజరీబెంచ్స్ నుండి అభిప్రాయం వ్యక్తం చేశారు.)

ప్రభుత్వం ఒక భాగమే కాని, మొత్తం ఎడ్యూకేషన్ను ఇంజన్ జేస్తున్నది మాత్రం విద్యార్థులే అని మనవి జేస్తున్నాము. రాజకీయరంగులో నేను మాట్లాడటం లేదు. ఏ ప్రభుత్వమైనా అధికారంలో ఉండవచ్చు కాని గత 25 సంవత్సరాల నుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పచ్చినటువంటి ఈ పైలెంట్ విష్ణువాన్ని తీసుకువచ్చింది మన విద్యార్థులే అనే విషయాన్ని మనందరం ఒస్పుకొని తీరాలనే విషయాన్ని మనవి జేస్తున్నాము. అంతేకాకుండా, క్లాస్ బారీయర్స్ ను కూడా మనం దాటుతున్నాం. ఇది చాలా ప్రధాన అంశం. చదువు యొక్క ప్రత్యేక లక్ష్యం సమాజ పరివర్తనను తీసుకురావడం. ఆ సమాజ పరివర్తనకు ఈనాటి చదువు దోహర పడుతోంది. నీను, మొన్నటి పరకు పై ఉద్యోగ వర్గం వాళ్ల ఉపయోగించే విషయాన్నే కాదు చిన్న బండిని కూడా చూడనటువంటి ఎస్టీ, ఎస్టీ లకు చెందిన పిల్లలు ఈ రోజు విషయంలో ప్రాయస్సే స్థింటిస్టులతోపాటు కూర్చోని ప్రపంచంలోని సైన్సు విషయాలమీద జరుగుతున్న చర్చలలో పాల్గొనడం వల్ల వాళ్ల యొక్క ఆత్మ విశ్వాసం ఎత్త పెరుగుతుందో ఒకసారి చూడవలసిందని మనవి జేస్తున్నాము. అంటే, హాయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్ లోపల ప్రజాస్వామీకరణ జరుగుతుందని మనవి జేస్తున్నాము. అలాంటి టైంలో ఈరోజు హాయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్ గురించి మాట్లాడటానికి ఒకప్రక్క నాకు ఎంతో సంతోషంగా ఉన్నా, మన దగ్గరున్న కాలేజీల పరిస్థితి చూస్తుంటే మరొకప్రక్క చాలా బాధ అనిపిస్తోంది. రాష్ట్రంలో సుమారు 500 ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలను తీసుకురావడంలో ప్లాన్ ఉండా అని అడుగుతున్నాము. హాయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్ అనేది కేవలం విద్యాలయాల కోసమే కాదు అది మన అర్థిక రంగానికి సహాయపడుతూ ఉండాలి. హాయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్ యొక్క ప్రధాన లక్ష్యం ఎకానిక్ ప్రోగ్రామ్కు సహాయపడాలి కాటటి ప్లానింగ్ చాలా అవసరం. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న 500 ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలలో దాదాపు 2 లక్షలకు పైగా సీట్లు ఉన్నాయి. ఒకసారి ఇంటర్వైడెంట్ ఎడ్యూకేషన్ను కనుక పరిశీలించిన ట్లయితే, ఇంటర్వైడెంట్లో మాధ్వ సబ్సైక్లిక్ కలిగిన ఎంపీసీ గ్రూపు దినదినం పెరుగుతోంది. బైపీసీ గ్రూపు దినదినం తగ్గుతోంది. ఈ సంవత్సరం ఎక్కడికి వచ్చింది అంటే, గత రెండు సంవత్సరాల కంటే ముందు 30000 ఉన్న బైపీసీ విద్యార్థుల సంఖ్య ఈరోజు 20000 గా మాత్రమే ఉంది. ఈ విధంగా గొప్ప ఎత్తున మార్పు పస్తోంది. ఒకసాడు ఎంపీసీ సెక్షన్లు సంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉండేవి. బైపీసీ సెక్షన్లు ఎక్కువగా ఉండేవి. ఈనాడు ఎంపీసీ సెక్షన్లు సంఖ్య పెరగడం వల్ల వేల కొద్ది ఎంపీసీ విద్యార్థులు తయారపడుతున్నారు. బైపీసీ విద్యార్థుల సంఖ్య నానాటికి తగ్గిపోనుందువల్ల అన్-ప్లాన్ డెవలప్మెంట్ జరుగుతుందనే విషయాన్ని మనవి జేస్తున్నాము. అన్-ప్లాన్ డెవలప్మెంట్ ఎకానమీకి దోహరపడదనే మాటను నేను మీకు మనవి జేస్తున్నాము. 500 ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు పచ్చెటప్పలికి ఈనాడు పరిస్థితి ఏ విధంగా ఉండంటే, 10 రోజుల క్రితం వచ్చిన ఇంజనీరింగ్ మొదటి సంవత్సరం రిజల్టుసు చూస్తే, ఘస్టే ఇయర్లో 29 శాతం మంది విద్యార్థులు తప్పడం జరిగింది. ఎందువల్ల ఇలా జరుగుతుందనేది మనం ఆలోచించాల్సిన అవసరముంది. మామూలు క్లాసులలో తప్పడం వేరు ఇంజనీరింగ్లో తప్పడం వేరు. ఎంసెట్ దాటిన తరువాత ఎన్నో అశలతో ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలలో చేరుతున్న వాళ్లు మొదటి సంవత్సరంలోనే తప్పుతున్నారనే దానిని మర్చిపోకూడదనే విషయాన్ని మనవి జేస్తూ, దాని గురించి ప్రభుత్వం ఏమి అలోచిస్తుందని అడుగుతున్నాము. దీనికి, ఆల్ఫర్సేట్ ప్రాపోజెంట్ మీ ముందు పెడుతున్నాము. ఏ విధంగా

అయితే మిగతా విద్యకు సంబంధించి ర్యాంకింగ్ జరుగుతుందో అదే విధంగా ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలన్నింటినికి కూడా ర్యాంకింగ్ ఇవుండి. ర్యాంకింగ్ చేసి మొదటి సంవత్సరం, రెండవ సంవత్సరం, మూడవ సంవత్సరం, నాల్గవ సంవత్సరంలో ఒక్కొక్క కాలేజీలో ఉన్న డిపార్ట్మెంట్ వారీగా ఏమి రిజల్ట్స్ ఉన్నాయనే వివరాలను ఎంసెట్ కొన్నిలింగ్ జరుగుతున్నప్పుడే తల్లిదండ్రులకు తెలియచేస్తే దానిని ఆధారం చేసుకొని తల్లిదండ్రులు కాలేజీలకు, బ్రాంచీలకు ఆఫ్సన్ చేసే అవకాశం ఏర్పడుతుంది. అది లేకుండా కాలేజీ గోడలు చూపించి లేకుంటే లేని టీచింగ్ స్టోఫ్సు ఉన్నట్లు గా చూపించి తల్లిదండ్రులను భ్రమ పెట్టే దాని కన్నా ర్యాంకింగ్ ఇస్తే చాలా బాగుంటుంది. ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలకు ఇచ్చే ర్యాంకింగ్ ఆధారంతో ఆఫ్సన్ చేసే అవకాశాన్ని కనీసం వచ్చే విద్య సంవత్సరం నుండి అయినా కల్పించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము. ఈ సంవత్సరం రిజల్ట్స్ ను ఆధారం చేసుకొని వచ్చే సంవత్సరం ఎంసెట్ జరిగే లోపు ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలకు ర్యాంకింగ్ ఇచ్చే వద్దతిని ప్రవేశపెట్టి తద్వారా ఈ సమాచారాన్ని ఎంసెట్కు హాజరయ్య విద్యార్థులకు ఇవ్వండని రికోష్ట్ చేస్తున్నాము.

రెండవది, ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల యొక్క చదువును తీసుకుంటే, ఈ నుండ్యసే ఇన్ఫోన్ిస్ అధినీత నారాయణమూర్తి గారు వ్రాసిన పుస్తకంలో స్పృష్టిగా అంధ్రప్రదేశ్ కు చెందిన ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులకు సైపుణ్యం కొరపడిందని, కనీసం వాళ్ళకు రెండు, మూడు సంవత్సరాలు ట్రైనింగ్ ఇచ్చిన తరువాత మాత్రమే సంస్థలో అబ్బార్బ్ చేసుకోవలసిన వరిస్తుతి వస్తోందని తెలియచేశారనే విషయాన్ని సభకు తెలియచేస్తున్నాము. ఇక్కడ టీచింగ్ చాలా హరిటుల్గా ఉండనే విషయాన్ని మనవి చేస్తూ, దీని గురించి కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించాల్సిన అవసరముంది. నేను సభ యొక్క సమయాన్ని వృథా చేయదలచుకోలేదు. అఫిలియేషన్ అంటే కేవలం సర్టిఫికేట్లు ఇవ్వడమే కాదు యూనివర్సిటీ ప్రాఫెసర్స్ ఆ అఫిలియేటెడ్ కాలేజీలకు వెళ్లి అక్కడన్న టీచింగ్ స్టోఫ్స్ కొంత కాలం గడపాలి. జెనెసటీయాలో ఎంత మంది ప్రాఫెసర్స్ ఉన్నారు? బోర్డు మార్గగానే యూనివర్సిటీలు కావు. అఫిలియేటెడ్ కాలేజీల టీచింగ్ స్టోఫ్సు, ఆ కాలేజీల సంఖ్యను దృష్టిలో పెట్టుకొని యూనివర్సిటీ తన యొక్క ప్రాఫెసర్స్ సంఖ్యను పెంచాల్సిన అవసరముంది కాబట్టి దీని గురించి కూడా ఆలోచించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాము.

మూడవది, యూనివర్సిటీ కాలేజీల యొక్క అకడమిక్ వర్తను కంట్రోల్ చేయడానికి ప్రచ్ఛేకంగా ఒక రెగ్యలేటరీ బాడీని పెట్టాలని సూచిస్తున్నాము. రెగ్యలేటరీ బాడీగా ఇప్పటివరకు ఉన్న కొన్సిల్ ఆఫ్ హాయ్స్ ఎడ్యూకేషన్ ఇచ్చిన రిపోర్టును బయలుపెట్టుకపోవడం వల్ల తల్లిదండ్రులు భ్రమలో ఉంటున్నారు. కాబట్టి ఒక పరిసెంట్ రెగ్యలేటరీ మిషన్‌ని ఏర్పాటు చేసి, ఇంజనీరింగ్ కాలేజీల అకడమిక్ వర్తను కంట్రోల్ చేసేందుకు ఆ రెగ్యలేటరీ మిషన్‌కి అవకాశం కల్పించవలసిందిగా మనవి చేస్తూ, టోక్సికల్ ఎడ్యూకేషన్‌కు సంబంధించి మూడు ప్రాపోజిల్స్ ప్రభుత్వం ముందు పెట్టాము.

మ. 12.50

మీరు 12 యూనివర్సిటీలను పెట్టారు. నేను చాలా సంతోషించాను. యూనివర్సిటీ అంటే ఏమిటి? A University is a place where ideas germinate. A University is a place where ideas grow. A University is a place where ideas stand. ప్రపంచంలో ఉన్న ఐదియాన్ ఎక్కడైతే జర్మినేట్ అపుతాయో దానిని యూనివర్సిటీ అంటారు. కేవలం బోర్డు పెడితే యూనివర్సిటీ అయిపోదు. యూనివర్సిటీలలో ఏమి జరుగుతున్నాయో ఒకసారి చూడండి. యూనివర్సిటీలకు ఎంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టాము? యస్టోల్ కమిటీ యొక్క రిపోర్ట్‌ని చదపుని రికాప్ చేస్తున్నాము. మన దగ్గర రీసర్చ్ గురించి అందరూ అందోళన చేస్తున్నారు. ఒకప్పుడు ఒక డిపార్ట్మెంట్ నుండి అరవై పేవర్లు వచ్చేవి, ఈసాడు రెండు పేవర్లు

కూడా రావడం లేదు. నేను ఐ.ఐ.టీల గురించి మాత్రమే చెబుతున్నాను. ఈ యాభై సంవత్సరాలలో మనం ఎంతమంది నోబుల్ లారేట్స్‌ని తయారుచేశాము? మన దగ్గర రీసర్స్ దారుణంగా పడిపోతుంది. యూనివరిటీలలో ప్రధానంగా రీసర్స్ జరగాలి. ఆ రీసర్స్ గురించి ఏ విధమైన ప్రయత్నం చేస్తున్నాము? యూనివరిటీలను పెట్టామని మనం సంతృప్తి పడుతున్నాము. యూనివరిటీల మెయిన్ ఫంక్షన్ ఏమిటంబీ, రీసర్స్ జరగాలి.

అధ్యక్షా, నేను టీచింగ్ దగ్గరకు వస్తాను. టీచింగ్ అంటే కేవలం యూనివరిటీలలో పోస్ట్ గ్రాడ్యూయేసన్ చదువు చెప్పడం కాదు. ప్రతి యూనివరిటీకి అఫిలియేటెడ్ కాలేజీలు కొన్ని ఉంటాయి. ఇతర దేశాలలో డిగ్రీ ఎడ్యూకేషన్ అఫిలియేటెడ్ కాలేజీలలో జరుగుతుంది. యూనివరిటీలలో పి.జి ఎడ్యూకేషన్ జరుగుతుంది. పోస్ట్ గ్రాడ్యూయేసన్ టీచర్లకు, అండర్ గ్రాడ్యూయేసన్ టీచర్లకు మధ్య ఒక విధమైన తేడా వచ్చింది. ఇతర దేశాలలో అది లేదు. ఇతర దేశాలలో ప్రోఫెసర్స్ అందరూ కొంతకాలం అండర్ గ్రాడ్యూయేట్ కాలేజీలలో పనిచేస్తారు. ఆ ఇంటరాక్షన్ ఉన్స్టిట్యూట్ టీచర్కి, కొత్తగా వచ్చే నిద్యార్థి యొక్క మెదడు, ఆలోచనా పద్ధతి తెలుస్తుంది. అనుభవం గల ప్రోఫెసర్స్ కి ఆ విధంగా తెలియాలి. ఆ ఇంటరాక్షన్ మన దగ్గర లేదని చెబుతున్నాను. కాలేజీలలో చదువుని ఎవరు పట్టించుకుంటున్నారో ఆలోచించండి. అండర్ గ్రాడ్యూయేట్ ఎడ్యూకేషన్ రోజురోజుకే భృష్టమట్టిపోతుంది. ఏ యూనివరిటీ ప్రోఫెసర్ కూడా డిగ్రీ కాలేజీకి వెళ్లడం లేదు. డిగ్రీ కాలేజీకి వెళ్లి కొంతకాలం పనిచేయాలి. ఇతర దేశాలలోని ప్రోఫెసర్స్ అండర్ గ్రాడ్యూయేట్ కాలేజీలలో పనిచేస్తారు. ఆ టీచర్లతో తిరుగుతారు. ఆ పిల్లల యొక్క అభిప్రాయాలను కనుక్కుంటారు. అండర్ గ్రాడ్యూయేట్ ఎడ్యూకేషన్ లోపల ఐడియాన్ జరిగేటో అపుతాయి. దానిని మనం మరచిపోతున్నాము. మనం యూనివరిటీలలో ఉన్నాము కాబట్టి పోస్ట్ గ్రాడ్యూయేసన్ చదువునే చూసుకుంటున్నాము. ఎక్కడైతే యూనివరిటీలు అండర్ గ్రాడ్యూయేట్ ఎడ్యూకేషన్ ని నిర్లక్ష్యం చేస్తాయో అక్కడ పోస్ట్ గ్రాడ్యూయేసన్ పడిపోతుంది. మన పోస్ట్ గ్రాడ్యూయేట్ స్టడీస్ ఏమయ్యిందంటే ఫీజు కట్టుకొని, ప్రోఫెసర్లతో తమ డిపార్ట్మెంట్‌ని బ్రతికించుకుంటున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. రీసర్స్ లేదు. బోర్డులను చూసి మనం సంతోషపడుతున్నాము. నేను ఆల్టర్నేటీవ్‌గా మీ ముందు ఒక ప్రపోజెల్ పెడుతున్నాను. Every University has to depute few professors to the affiliated colleges. Let them work there for few years. I don't say that their whole service be spent there. కొంత కాలం అక్కడ పనిచేయాలి. పనిచేసినట్లుయైతే అక్కడ కొత్తగా వచ్చిన విద్యార్థుల అభిప్రాయాలను తెలుసుకోడానికి వీలు ఉంటుంది. చదువు ఏ స్థాయిలో ఉందో కూడా తెలుస్తుంది. టీచర్లను ఇన్స్పెక్టర్ చేసిన వారు కూడా అపుతారు. You can take the teachers to the frontiers of knowledge. అఫిలియేటెడ్ కాలేజీల చదువు గురించి యూనివరిటీ వాళ్ల ఆలోచించాలి.

అధ్యక్షా, రెండవ పాయింట్‌కి వస్తాను. అది ఎక్కుటెస్ట్‌న్. ఇతర యూనివరిటీలు ఏమి చేస్తున్నాయి? ఇదే హాస్టలో నేను రెండు, మూడు సార్లు చెప్పాను. మళ్ళీ ఒకసారి చెబుతాను. మన దగ్గర ఈనాడు 34 విద్యాసంస్కలు ఉన్నాయి. రాష్ట్రం యొక్క అడల్ లిట్రుసీ అరవై శాతం ఉంది. వియత్నాంలో అడల్ ఎడ్యూకేషన్ లిట్రుసీని యూనివరిటీ నిద్యార్థులు తీసుకొచ్చారు. కాబట్టి యూనివరిటీ నిద్యార్థులకు దానిని సోఫ్ట్ వర్క్‌గా పెట్టాలి. దానిని ఆధారం చేసుకొని రెండు సంవత్సరాలలో మనం లిట్రుసీని పూర్తి చేసుకోవచ్చు.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, యూనివరిటీలోని టీచింగ్ గురించి మనం చెప్పుకుంటున్నాము. టీచింగ్‌లో మనం ఫైయర్ అపుతున్నాము. ఎక్కుటెస్ట్‌లో, రీసర్స్‌లలో కూడా మనం ఫైయర్ అపుతున్నాము. యూనివరిటీలను మనం

స్థాపించామని చెప్పుకుంటున్నాము. యూనివర్సిటీలు ఏ అవసరం కోనమైతే ఉన్నాయో, ఆ అవసరాల గురించి మనం తక్కువగా ఆలోచిస్తున్నాము. ఎక్కడైతే ఇంటలెక్స్యూపర్ ప్రాడెక్ష్యూ పడిపోతుందో అక్కడ ఎకానమిక్ ప్రాస్‌పరిటీ కూడా పడిపోతుందని చెబుతున్నాసు. వచ్చే యాభై సంవత్సరాలలో మనం పరితపించవలసి వస్తుంది. హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ మనం సెగెక్స్ చేసినందుకు ఎకానమి ఏ స్థాయికి వస్తుందో ఆలోచించాలని మీకు మనవి చేస్తున్నాసు. అప్పటి దాకా నేను బ్రతకపోవచ్చు. మీరు కాలేజీలను పెట్టారు.

అధ్యాత్మా, నేను హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్కి వస్తోను. మీరు యాభై కాలేజీలను వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో పెట్టారు. అక్కడ ప్రిన్సిపాల్స్, టీచర్స్ ఎవరూ లేరు. కేవలం బోర్డులు తగిలించి మేము యాభై కాలేజీలను పెట్టామని చెబుతున్నారు. బోర్డులున్నంతమాత్రాన కాలేజీలు పెట్టినట్లు కాదు. వెనుకబడిన ప్రాంతాలలోని కాలేజీలలో పరిస్థితి స్టాఫ్‌ని ఇవ్వాలి. దానికి ఖర్చు అపుతుందన్న మాట వాస్తవమే. *It is a means for social transformation.* తెలంగాణా ప్రాంతంలోని సోపల్ ట్రాన్స్‌ఫర్మేషన్ గురించి ఘంటాపథంగా చెబుతున్నారు. కేవలం కాంట్రాక్ట్ లెక్చరర్స్‌తో కాలం గడువుతామంటే ఆ ప్రాంతాలలో ఉన్న పరిస్థితిని ఇంకా కొనసాగించినట్లు అపుతుందని మనవిచేస్తున్నాసు. మీరు కాలేజీలకు ఘండ్స్ ఎంత ఇచ్చారని అడుగుతున్నాసు. యూనివర్సిటీల పరిస్థితి గురించి ఆలోచించాలి. మంచానికి నాలుగు కోళ్లు అంటారు. చివరికి వచ్చేసరకి ఒకటి అపుతుంది. 530 కోళ్లు రూపాయల నిధులని చెప్పారు. ఉస్కానియా యూనివర్సిటీ గురించి మొన్నే చెప్పాను. కేవలం ఆ యూనివర్సిటీనే కాదు. శాతవాహన యూనివర్సిటీని తీసుకోండి లేక మరే యూనివర్సిటీనై తీసుకోండి. యూనివర్సిటీల బోర్డులు కాకుండా, యూనివర్సిటీకి కావలసిన నదుపాయాలు వచ్చాయా లేదో చూడండని మిమ్మల్ని ప్రార్థిస్తున్నాసు.

మ. 1.00

ఒకసాడు ప్రైమరీ ఎడ్యుకేషన్ మెరిటోరియన్గా ఉండడి. ఈసాడు హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ మెరిటోరియన్గా ఉన్నది. దాని యొక్క ప్రతిఫలం తొందరలో ఎకానమిలో కసబడుతుంది. అంతేగాకుండా అది ఏ వర్గానికి చెందాలో ఆ వర్గాని చెందితే సమాజంలో పరివర్తన వస్తుంది. ఇటువంటి దానిని మీరు ఈజీగా తీసుకుంటున్నారు. హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ బాగువడాలంటే సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ యొక్క క్వాలిటీ మెరుగుపడాలి. ట్రిపుల్ ఐటీ ని పెట్టారు. సంతోషం . నానో కెమిప్రైస్ పెదుతున్నామంటే సిలబ్స్ చూసి పెట్టమని చెప్పాను. సిలబ్స్ నిర్ణయించింది ఎవరు? టీచర్లు కాదు, ఐపటి ప్రాఫెసర్లు నిర్ణయించారు. రెండు సంవత్సరాలైంది ఒకసారి ఎవాల్యూమెంట్ చేసుకోమని చెప్పాను. మూడు ప్రాంతాలలో ఉన్న ట్రిపుల్ ఐటీలకు వెళ్లాను. నూజివీడులో చదువు ఉన్నది, భవనాలు ఉన్నాయి. రెండవది పులివెందుల వెళ్లాను అక్కడ చదువు లేదు బిల్డింగ్ ఉన్నది. మూడవది బాసర వెడితే అక్కడ బిల్డింగ్ లేదు, చదువు లేదు. మూడింటికి మూడు పద్ధతులు. కాంపోజిషన్ చూడండి ఎలా ఉన్నదో. రెండు సంవత్సరాలైంది కాబట్టి ఆ పిల్లలకు జరిగిన నష్టాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొమని చెబుతున్నాను, గానీ రాజకీయాలగురించి మాట్లాడడం లేదు. రెండు సంవత్సరాలలో దాదాపు వస్తుండువేల మంది పిల్లల్ని తీసుకున్నాము. వారి గతి ఏమవుతుందోనని నా ఆలోచన. మీరు పిల్లల యొక్క ఆశయాలు పెంచుతున్నారు. ఆశయాలకు అనుగుణంగా పిల్లవాడు పెరగకపోతే ఏవిధంగా నిరాశవడతాడో మీరు ఆలోచించండి. ట్రిపుల్ ఐటీలలో కమిటీలు వేశారు. క్రమంగా ఐపటి ప్రాఫెసర్లు రిక్వెస్ట్ చేసేదేమంటే ప్రతి ట్రిపుల్ ఐటీని తిరగండి, ఒక హాస్ కమిటీని వెయ్యండి. అందరం కలిసి వెడదాం. నేను వెళ్లగానే, బిల్డింగ్ చూపిస్తారు, లావ్టాప్సులు చూపిస్తారు, నేను లావ్టాప్సులు చూసి సంతోషపడేవాడిని కాదు, క్లాస్‌రూములో టీచింగ్ చూడాలనే ఉద్దేశ్యంతో వెళ్లాను, కానీ నాకు

చూపించలేదు. The Classroom determines the caliber of the student. ఇదే కాకుండా తల్లిదండ్రులకు ఎన్నో ఆశలు ఉంటాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని పిల్లలు బ్రిప్పర్ పటీ చదవాలని కోరుకుంటారు. వాళ్ళ తల్లిదండ్రులకు చదువు రాదు. అలాంటివాళ్ళకు అన్యాయం జరిగితే చెప్పుకునే అవకాశమే ఉండడం లేదని మనని చేసుకుంటున్నాసు. వాళ్ళకు ఎక్కుడికి వెళ్లాలో తెలియదు. ఒక పిల్లవాడు తనకు 560 మార్పులు వచ్చాయి, బ్రిప్పర్ పటీలో వస్తుందని అనుకున్నాడు. కానీ కొన్నిల్ ఆఫ్ హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్కు వెళ్లాలని వానికి తెలియదు, అతని తల్లిదండ్రులకు తెలియదు. కాబట్టి నేను నిన్ననే కొన్నిల్ ఆఫ్ హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ ఛైర్స్‌ను అడిగాను అయ్యా కనీసం ఒక గ్రీవాస్పెన్ సెల్ ఏర్పాటు చేస్తే, అన్యాయం జరిగినవాళ్ళ కనీసం తమ బాధను చెప్పుకునే అవకాశముంటుందని అంటే ఆయన తప్పకుండా అటువంటిది ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు కాబట్టి ఈ వేదిక నుండి వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాసు.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, రాజశేఖరరెడ్డిగారి ప్రభుత్వంలో విద్యాధిధానం తప్పకుండా బాగుపడుతుందని నమ్మే వాళ్లాలో నేను ఒకడిని. శ్రీధర్ బాబుగారి నుఱిం ఎంత వర్షాస్తుతో ఉంటుందో అంతే ఫియర్గా హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ విధానముంటుందని నేను సమ్మతున్నాను. శ్రీధర్బాబుగారు అంత అందంగా దానిని తీర్చిదిద్దుతారని నేను అనుకుంటున్నాను.

(శ్రీ చెంగలరాయుడు గారు మోహన్ రెడ్డిగారి బట్టతల గురించి వ్యాఖ్యానించారు.)

అయ్య చెంగల్ రాయుడు బట్టతల ఉన్నవాళ్ళ చాలా అదృష్టపంతులము, కనీసం అడ్యుక్టేబ్స్‌మెంట్ రాసుకొని బ్రతుకుతాము. మీరేం రాసుకొని బ్రతుకుతారయ్యా? కాబట్టి బట్టతల వాళ్లతో పెట్టుకొవద్దు.

(సభలో సప్త్యలు)

అధ్యక్షా, ఉన్నతనిద్య అనేటువంటిది సమాజంలో మంచి ప్రమాణాలు పెంపాందించడానికి సోపానంగా భావించాలి. ప్రాధనిక విద్యలో ఫౌండేషన్ ఎంత బాగుంటే ఉన్నత విద్య అంత బాగుంటుంది. మనం ఇక్కడ నిర్లక్ష్యం చేస్తాం, అక్కడ పట్టుబడతాము. సారూప్యం లేక ఉన్నత విద్య అనుకున్నంతగా అభివృద్ధి చెందలేదు. ఇంజనీరింగ్ విషయమై ఎన్ని కాలేజీలలో క్వాలిఫైడ్ ప్రిన్సిపల్ ఉన్నారని నేను మంచిగారని అడుగుతున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలున్నంతగా, డిగ్రీ కాలేజీలు లేవు. వికారాబాద్లో మొన్స్ట్రేచున్సులివరకు డిగ్రీ కాలేజీలేదు. రంగారెడ్డి జిల్లాలో ప్రభుత్వ డిగ్రీ కాలేజీలు ఉన్నాయి.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, జనార్థనరెడ్డిగారికి కూడా తెలుసు - ప్రిన్సిపాల్కి డిగ్రీలేకపోతే వేరేవాళ్ల సర్టిఫికేట్ చూపించి నడుపుతున్నారు. వాస్తవాలు చెప్పుకోవాలి. తప్పులేదు. అటువంటి పథ్థతిని సరిచెయ్యవలసిన అవసరం మనకు ఉన్నది. భవిష్యత్తులో పిల్లలు మంచి ప్రమాణాలు సాధించి ఈ సమాజాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్ళడానికి అవకాశముంటుందని మీ ద్వారా మంచిగారికి విన్నానించుకుంటున్నాసు. ఇప్పుడు అనేక కాలేజీలు పెడుతున్నాం. ఇన్ని కాలేజీలలో మాలిక సదుపాయాలున్నాయా అని అడుగుతున్నాను. లెక్కరర్లుంటే ప్రిన్సిపాల్ ఉంటే లెక్కర్ ఉండరు, ప్రిన్సిపాల్ ఉంటే లెక్కర్ ఉండరు, ఇద్దరూ ఉంటే మాలిక సదుపాయాలుండవు.

మ. 1.10

అధ్యక్షా, కాలేజీలకు ఇప్పపలసినటువంటి శర్ధ స్థాపకులు ఇప్పకపోవడంతో ప్రభుత్వం చూసే చూడనట్లుగా వదిలేస్తున్నది. ఏపసిటి ఛైర్మన్‌ని తొలగించారంటే పరిస్థితి ఎలా ఉన్నదో మీరు ఆలోచించండి. దేశ వ్యాప్తంగా ఉన్నత విద్య గురించి ఇలాంటి పరిస్థితి జరిగిందనే విషయాన్ని సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారి ఆలోచనా నిధానంలో విద్యాపరంగా మన రాష్ట్రంలో మరికొన్ని యూనివరిటీలు, ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు పెట్టి అభివృద్ధి చేయాలి. నా అభిప్రాయమేమిటంటే దశల వారీగా ప్లాన్ చేసుకుని, బిల్డింగ్, మరొక సదుపాయాలు, లెక్కరర్లు, ప్రిన్సిపల్ ఏది ముందు, ఏది వెనుక ఏ పద్ధతిలో పాటించాలో ఆలోచించి ప్లాన్ చేసుకుంటే ఖచ్చితంగా ఆశించిన ఘరీతాలు వస్తాయి. అన్ని ఒక్కసారే రావాలంటే మన దగ్గర 'అల్లా ఉద్దీన్ అద్భుతదీపం' లేదు. గతంలో ఉన్న ప్రభుత్వ హాయాములలో ఒక యూనివరిటీ లేక రెండు యూనివరిటీలు తీసుకువచ్చారని రోజుగ్గారన్నారు. కానీ ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ వై. ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారి పరిపాలనా కాలంలో సుమారు 16 యూనివరిటీలు తీసుకు వచ్చారంటే మామూలు విషయం కాదు. ఛైర్యం, చౌరప అవసరం. ఏదైనా చేస్తామనే నిల్ పవర్ కావాలి. దానికి ఉదాహరణ నేనే. ఎందుకంటే చదనకపోయినా స్టోపువుతాననే నిల్ పవర్ నాకు ఉంది. నిల్ పవర్ మనిషిని ముందుకు తీసుకువెడుతుంది.

(అంతరాయం)

సౌమ్యకడిది, సోకోకడిది లెక్కన అయిపోతున్నది. అయినా మేము ఊరుకుంటున్నాము. అధ్యక్షా, నేను వాస్తవం చెబుతున్నాను, కొన్సిల్ సజ్ఞాగా సడవాలని మేము పద్ధతి మార్పి పైలెంట్గా ఉంటున్నాము. నేను గతంలో కొన్సిల్ చూశాను, 8 మంది ఎం.ఎల్.సి.లు సడిపించేవారు. మినిస్టర్లు గానీ, మిగతా ఎం.ఎల్.సి.లు ప్రైషనల్లుగా ఉండేవారు. ఇది నిజం. టీచర్ ఎం.ఎల్.సి.ల కొరకే ఈ కొన్సిల్ని రద్దుచేసిన మాట వాస్తవం. శ్రీ ఎస్.టి.రామారావుగారు ఇద్దరు, ముగ్గురు నాయకులను తట్టుకోలేక కొన్సిల్ని రద్దు చేశారు. మేము ఆ పరిస్థితి రావద్దని, చాలా జాగ్రత్తగా మేసేజ్ చేస్తున్నాము. ఎన్.టి.ఆర్ గారు నా అభిమాన హిరో.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, ప్రతి కాలేజీలలో కంప్యూటర్లు, పరిశోధనాశాలలు విధిగా ఉండాలి. అని లేకపోతే మనం విద్యార్థులని తీర్చి దిద్దులేము, దానిపలన విద్యార్థులు మిగతా రాష్ట్రాల విద్యార్థులతో పోటీ పడలేరు. రెండు సంవత్సరముల క్రితం పరకు డిగ్రీ కాలేజీలలో ప్రిన్సిపాల్ పోస్టులు 50 శాతం, 60 శాతం ఖాళీలుండేవి. మేముంతాకలిసి హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ కమీషన్ వెంటపడి ఆ పోస్టులను భర్తీ చేయించేవాళ్ళం. ఇప్పుడు ఎన్ని ఖాళీలున్నాయో, వాటిని భర్తీ చేయించపలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం కాలేజీలలో ప్రతి సెలా 5,6 తేదీలలో ఒక తేదీని నిర్ణయించి, ఖాళీలన్నీంటిని కూడా పూర్తి చేసే పద్ధతి తీసుకురావాలి. ఏ పోస్టు వేకెన్ని ఉండకుండా ప్రమాపన్ లిస్ట్ భర్తీ చేసుకుంటూ వెడితే నిలువలు పెరుగుతాయి, విద్యార్థుల భవిష్యత్తు బాగుంటుంది. ప్రిన్సిపాల్ పోస్టులు ఖాళీ అయ్యాయంటే, 3,4 సంవత్సరముల పరకూ భర్తీ కాదు. లెక్కరర్ల రిటైర్ అయ్యారంటే, 4,5 సంవత్సరముల పరకూ ఖాళీనే, రిక్రూట్మెంటే లేదు. ప్రత్యక్ష ఉదాహరణ ఏమిటంబే... ఈరోజు కాలేజీలలో 4,500 లెక్కరర్ల పోస్టులు ఖాళీలున్నాయి. ఈ పోస్టులన్నీ స్కూల్ అసిస్టెంట్ల నుంచి భర్తీ కావాల్సి ఉంది. కొన్ని సాంకేతిక కారణాల పల్ల ఈ పోస్టులు భర్తీ కాలేకపోతున్నాయి, దానికి మేమేమీ చెయ్యలేకపోతున్నాము. ఎం.బి.బి.ఎస్. కాలేజీలు, ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు, డిగ్రీ కాలేజీలకు మేము వెళ్ళినప్పుడు ఒక డిగ్రీ కాలేజీలలో టాయిలెట్ల నిర్వహణ సరిగ్గా లేదు. దీనిపలన విద్యార్థులు, లెక్కరర్ల చాలా ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. ఇందుకు వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోవలసినపసరం ఉంది.

నేటి పరీక్షా విధానాలలో మార్పులు తీసుకురావలసినవసరం ఉంది. కాలేజీలు, ఫ్రెస్చిపార్స్, లెక్కరర్స్ ని నియమించడంతోనే సరికాదు, మనము ఎప్పటి పరీక్షా విధానం నడుపుతున్నామో ఒకసారి ఆలోచించండి. మనము ఉన్నత విద్యామండలిని ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. హాయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్ స్టేట్ కౌన్సిల్కి శ్రీ కె.సి. రెడ్డిని ఛైర్మన్గా నియమించుకున్నాము. కానీ ఖచ్చితంగా ఈ పరీక్షా విధానం మారాలి. పరీక్షా విధానం మారితే, ఉపాధ్యాయులు, లెక్కరర్లు, ప్రోఫెసర్లు యొక్క కష్టం కనపడుతుంది. విద్యార్థులు ఎక్కువ మంది ఉత్సర్థులవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కావున హాయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్లో అన్ని మాలిక వసతులను కల్పించడంతోపాటు, పరీక్షా విధానం సంస్కరించవలసిన అవసరం ఉందని భావిస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన అధ్యక్షులకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కందుల లక్ష్మీ దుర్దేహ ప్రసాద్ (అసంబ్లీ) : అధ్యక్షా, దశాబ్దాల తరబడి ఉన్నత విద్యా, సాంకేతిక విద్యాపసరాల కోసం ఇతర రాష్ట్రాల మీద ఆధారపడేటటువంటి దోర్భాగ్య పరిస్థితుల నుంచి మరియు అక్కడ జాయిన్ అయిన తరువాత మోసాలకు గురికాబడి, అనేకరకాల అగచాట్లు పడేటటువంటి పరిస్థితి నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విద్యార్థులకి ఒక సువర్ణపకాళాన్ని కలిగించిన నాయకుడు డాక్టర్ వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి. 20సంవత్సరముల క్రితం చూస్తే ఇంజనీరింగ్ చదవాలన్నా, మెడిసిన్ చదవాలంటే, తప్పనిసరిగా వేరే రాష్ట్రాల మీద ఆధారపడవలసినటువంటి పరిస్థితి ఉండెను. ఈరోజు ఈ రాష్ట్రంలో ఇంజనీరింగ్, వైద్య కళాశాలలను నెలకొల్పి ఉన్నత స్కూలులో విరివిగా విద్య లభించేట్లుగా అవకాశాలు కల్పించిన ఘనత కేవలం ఈ ప్రభుత్వానికి దక్కుతుందన్న విషయాన్ని మీకు మరోసారి మనవి చేస్తున్నాము. బిట్స్ క్యాంపస్, ఐటి క్యాంపస్ కానివ్యండి, రాజీవ్ టెక్నాలజీ మిషన్, వృత్తి విద్యామిషన్ కార్యక్రమం, ట్రైపుల్ ఐటి కానివ్యండి, ఏ విధంగా చూసుకున్న ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నత విద్య, సాంకేతిక విద్య గురించి ఈ ప్రభుత్వం చాలా దార్శనికతతో ఆలోచించి, ఆచరణలోకి తీసుకువచ్చేటటువంటి ప్రయత్నాన్ని ఈ సభ ద్వారా మనమందరం అభినందించవలసినవసరం ఉంది. పెద్దలు రామయ్యగారు వ్యవస్థలో ఉన్నటువంటి లోటుపాట్లు గురించి చెప్పారు. ఏ వ్యవస్థ అయినా కాళ్లానుకునే సమయంలో కొన్ని బాలారిష్టోలుంటాయి. వాటిసన్నింటిని అధిగమించి ఒక సుస్థిరమైన వ్యవస్థగా రూపొందడానికి మనందరి సలహాలు అవసరమే గానీ, దానిని వెనక్కి లాగేటటువంటి ప్రయత్నం మాత్రం చేయకూడదనేటటువంటి విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా మీకు మనవి చేస్తున్నాము. సాధారణ ప్రభుత్వ పారశాలలో చదివేటటువంటి విద్యార్థులు, రాజమండ్రి పట్టణ ప్రాంతంలోని మున్సిపాలిటీలలో చదివేటటువంటి విద్యార్థులో 550 మార్గులు సంపాదించివారు 13 ఉంటే, వారికి ట్రైపుల్ ఐటిలో జాయిన్ అయ్యోటటువంటి అవకాశం లభించింది. దారిద్రు రేభకు దిగువన నిపసించే కుటుంబాల వారి పిల్లలకి ఇలాంటి ట్రైపుల్ ఐటిలో చదువుకునేటటువంటి అవకాశం లభించిందటే ఈ ప్రభుత్వం తీసుకున్న ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ కారణమని మనవి చేస్తున్నాము. ఎలాంటి ఇన్స్టిట్యూషన్లో అయినా ప్రభుత్వం యొక్క చోరవవలన విద్యార్థులందరూ లాభపడుతున్నారు.

మ.1.20

ముఖ్యంగా విశ్వవిద్యాలయాల ఏర్పాటు. మీకు తెలుసు ఆ రోజుల్లో మా ప్రాంతానికి సంబంధించి ఆంధ్ర విశ్వ కళాపరిషత్తో విద్యార్థిగా ఉండాలంటే అదీక స్వస్థంగా ఉండేది. ఆ స్వస్థం సాకారం చేసుకోవాలని అనుకున్నా, ఆనాటి విద్యార్థుల ఉధ్యమాల వల్ల, మేము అక్కడ సీట్లు సంపాదించుకోలేక, కేవలం చిన్న చిన్న కళాశాలల్లో పి.బి. పూర్తి చేసుకోవలసిన పరిస్థితి ఆ రోజున వచ్చింది. ఈ రోజు ఏ విద్యార్థి అయినా ఉన్నత చదువులు చదువుకోవాలనే ఆసక్తి ఉన్నట్లుయితే, పెద్ద పెద్ద విశ్వవిద్యాలయాల్లోనే చదువుకునే మహత్తర అవకాశం కల్పిస్తున్న ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వం అనే మాట మీకు మనవి చేస్తున్నాము. అన్నిటి కంటే ముఖ్యమైనది, మనం

విద్యను మానవీయ కోణంలో చూడాలనే మాట చెపుతున్నాము. ఆ మానవీయ కోణంలో ప్రతి కార్బ్రూక్షమాన్ని అమలుచేయడమే రివాజగా మార్పుకున్న ఈ ప్రభుత్వం, ఎవరైతే సాంకేతిక విద్య చదువుకోవాలనుకుంటున్నారో, వారు ఆర్థికంగా వెనకబడినట్లయితే, వారు కుల రీత్యా వెనకబడినట్లయితే, వారందరూ చదువుకోవడానికి నీలుగా ఫీజు రీఖంబర్స్‌మెంట్ అనే కార్బ్రూక్షమాన్ని అమలు చేస్తోంది. ఈ కార్బ్రూక్షమ పల్ల ఈవేళ ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నత విద్యలో గాని, సాంకేతిక విద్యలో గాని అత్యుత్తమ శ్వాసాల్ట్రిమ్ తయారుచేసే అవకాశాన్ని ఈ ప్రభుత్వం కల్పిస్తోంది.

ముఖ్యంగా మానవ వనరుల అభివృద్ధి గురించి మనం మాటలూడుతున్నాం. మానవ వనరుల అభివృద్ధి సూచికగా చాలా విషయాలు చెపుతుంటాము. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా మానవ వనరుల అభివృద్ధి చేసుకోవాలనే తలంపు ఏదయితే ఉందో, అందులో భాగంగానే ఈవేళ ఉపాధి అవకాశాలతో కూడిన విద్యను అందించాలనే ఆలోచనతో ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్న ప్రత్యేక కార్బ్రూక్షమం వృత్తి విద్య మిషన్. ప్రైస్‌న్యూల్ చదువు పూర్తయిన తర్వాత, ఎవరైతే విద్యారులు తమ చదువులు కొనసాగించాలనుకుంటున్నారో, అటుపంటి వారు సమకాలీన వృత్తి విద్యల్లో రాణించగలరనే ఉద్దేశ్యంతో, ఆ రకమైన విద్య కోర్సులను ఏర్పాటు చేయడానికి పూనుకున్న ఈ ప్రభుత్వానికి మనమందరం పూర్తి స్థాయిలో తప్పనిసరిగా సహాయం అందించవలసిన అవసరం ఉంది. దానితోపాటు, మరొక ముఖ్యఘోష అంశం ఇంటర్వెడియెట్ స్థాయికి వచ్చేటప్పటికి ఈవేళ మన రాష్ట్రంలో మెడిసన్ చదవాలంటే కేవలం బైపీసి మాత్రమే తీసుకోవాలి. అదే విధంగా ఇంజనీర్ కావాలంటే ఎం.పి.సి. తీసుకోవాలి. అయితే పక్కనున్న తమిళనాడు, కర్ణాటకల్లో అయితే ఎంబైపీసి అనే కోర్సు ఉంది. అది చదివిన వారు అటు మెడిసన్ చదవడానికి, ఇటు ఇంజనీరింగ్ చదవడానికి అవకాశాలున్నాయి. కాబట్టి మన రాష్ట్రంలో కూడా ఇంటర్వెడియెట్ స్థాయిలో ఎంబైపీసి సబైక్షలు పెట్టినట్లయితే, తర్వాతి కాలంలో వారు వైద్య విద్య, ఇంజనీరింగ్ విద్య చదువుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది, కాబట్టి ఆ రకంగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉందనే మాట మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఫీజు రీఖంబర్స్‌మెంట్ విషయంలో ప్రభుత్వం కేవలం వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులకు మాత్రమే కాకుండా, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన ఇతర కులాలకు చెందిన విద్యార్థులకు కూడా ఈవేళ ప్రభుత్వం వర్తించుస్తోంది. ఈవేళ మన సమాజాన్ని చూసుకుంటే, **disparities** బాగా పెరిగిపోయాయి. దాని పల్ల అనేక ఇతర కులాల వారు ఆర్థికంగా పరిపుణ్ణిగా లేకపోవడం పల్ల మేధావుల్లాంటి పిల్లల్ని కన్పపుటికీ కూడా, వారికి బాసటగా నిలిచి, వారికి చదువుకునే అవకాశాన్ని కల్పిస్తోంది ఈ ఫీజు రీఖంబర్స్‌మెంట్ విధానంతో. అదే విధంగా ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటుపంటి మైనార్ట్ విద్యార్థులు ఎవరైతే ఉన్నారో, వారికి కూడా నాలుగు శాతం రిజర్వేషన్ సోకర్యం కల్పించడం పల్ల ఈవేళ అనేక వేల మంది మైనార్ట్ విద్యార్థులు మెడిసన్, ఇంజనీరింగ్ పంటి ఉన్నత చదువులు చదువుకునే అవకాశాలు పొందుతున్నారనే మాట ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా వృత్తి విద్య కోర్సులకు వచ్చేటప్పటికీ, ఈ విషయంలో కూడా మనం స్థానికంగా లభ్యమయ్య వనరుల్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని, వనరుల ద్వారా ఏ రకమైనటుపంటి కార్బ్రూక్షమాలు, ఏ రకమైన చదువు చదువుకోవచ్చే ఆ రిసెర్చెన్ బేస్ట్‌గా ఆ ప్రాంతంలో ఆ వృత్తి విద్య కోర్సుల్ని ప్రారంభించాలనే మాట మనవి చేస్తున్నాను.

మరొక అంశం ఏమిటంటే, ఎంతో ఘనకీర్తి చరిత్ర గల్గిన రాజమహాంద్రవరంలో సన్నయ విశ్వ విద్యాలయాన్ని ప్రారంభించడం జరిగింది. అయితే ఈ విశ్వ విద్యాలయానికి కావలసిన భవనాలు నిర్మించేందుకు అవసరమైన ప్థల సేకరణ విషయం పెద్ద సమస్యగా మారింది. కాబట్టి ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వానికి మనవి చేసేదేమనగా, మామూలుగా బలహీన పర్మల కొరకు ఇళ్ళ నిర్మించేందుకు అవసరమైన ప్థల సేకరణ చేసేందుకు ఆయా జిల్లా కలెక్టర్లకు ప్రభుత్వం ఏ విధంగా అయితే విచక్షణా అధికారాలను ఇస్తుందో, అదే పద్ధతిలో విద్య

రంగానికి భూములు కావలసి వచ్చినపుడు, భూసేకరణ నిషయంలో అటువంటి విచక్షణా అధికారాలను ఇచ్చినట్లయితే ఈ భూసేకరణ అనేది తొందరగా జరుగుతుంది, జరిగి తద్వారా ప్రతి విశ్వ విద్యాలయం కూడా మనం కోరుకున్న విధంగా అన్ని రకాలుగా ఉన్నత విద్యా రంగంలో ముందుకు వెళ్లగల్లుతుందనే ప్రగాఢ నమ్మకం నాకు ఉంది. అటువంటి కార్యక్రమాలు చేపట్టవలసిన అవసరం ఉందనే మాట మనవి చేస్తున్నాము.

అధ్యాంశా, ఈవేళ ఉన్నత విద్య ఒక మంచి రూపాన్ని సంతరించుకునే పరిష్టితులు రాష్ట్రంలో నెలకొన్నాయి. ఇందాక పెద్దలు చెప్పినట్లుగా, ఉన్నత విద్య పట్ల ఈ ప్రభుత్వానికి చిత్రశుద్ధి ఉంది, దానితోపాటు మంచి progressive thoughts ఉన్న ఒక మంచి మంత్రి కూడా ఉన్నారు. ఈ సందర్భంగా ఉన్నత విద్యకు సంబంధించి, సాంకేతిక విద్యకు సంబంధించి ఏవైనా లోపాలుంటే, బాలారిష్టోలుంటే, వాటిని సరిదిద్దడానికి, అధిగమించడానికి సాధ్యమైనంతమేరకు మనమందరం కలిసి పనిచేసే ఒక ప్రయత్నం చేద్దాం. ఆ ప్రయత్నం ఈవేళ కొడగట్టిన దీపంలాగా ఉన్నదని భావించినట్లయితే, మనమందరం ఆ దీపం గాలిలో ఆరిపోకుండా ఆ దీపానికి చేతులు అడ్డం పెడడాం, ఆ దీపం మరింత ఉజ్జ్వలంగా పెలిగేలా మనమందరం కలిసి కృషి చేద్దామనే మాట చెపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : సార్, గతంలో మంత్రిగారు యూనివర్సిటీల పాలక మండల్లలో ఎమ్.ఎల్.సి.లను కూడా సభ్యులుగా చేరుస్తామని హామీ ఇచ్చారు. వారు ఇప్పుడు ఇచ్చే రిప్పయ్లో మరొకసారి దాన్ని ప్రస్తావించి, అది అమలు జరిగేలా చూడవలసిందిగా గా.మంత్రిగారిని కోరుతున్నాము.

శ్రీ వి. భూపాల్ రెడ్డి (మొదట) : అధ్యాంశా, సాంకేతిక విద్య గురించి కొన్ని నిషయాలు చెప్పుదలచుకున్నాము. మాకు ఒక ఇంజనీరింగ్ కళాశాల ఉంది. ఇంజనీరింగ్ కళాశాలకు సంబంధించి కొన్ని సమయాలున్నాయి. వాటిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని రావాలనే అభిప్రాయంతో చెప్పుడం జరుగుతోంది. ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సుమారు 617 ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలు ఉన్నాయి. ఒకవైపేమౌ ఇంజనీరింగ్ సీట్ల సంఖ్య పెరుగుతుంటే, మరో వైపు విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గి, కళాశాలల యాజమాన్యాలకు చాలా ఇబ్బందులు కల్గితున్నాయి. ముఖ్యంగా ఇంజనీరింగ్ కళాశాలల్లో అడ్డిపట్ట విషయం వచ్చేసరికి, జూన్, జూలై నెలల్లో అడ్డిపట్ట జరపవలసింది పోయి, ఆగష్ట, సెప్టెంబరు దాకా జరపకపోడం వల్ల మొదటి సంవత్సరం విద్యార్థుల్లో దాదాపు 22 శాతం మంది ఫీయర్ అపుతూ పస్తున్నారు. దాని వల్ల చివరి సంవత్సరం వచ్చేసరికి విద్యార్థుల విద్యా ప్రమాణాలు తగ్గి, ఉద్యోగావకాశాలు కోల్పోతున్నారు. అటు కాలేజీల యాజమాన్యాలకు నష్టం, ఇటు విద్యార్థులకు నష్టం జరుగుతోంది. కనుక నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేనిటంటే, జూన్, జూలై నెలల్లోగా అడ్డిపట్ట పూర్తయ్య విధంగా చూసినట్లయితే సాంకేతిక విద్య సమాంగా సాగుతుంది. కాబట్టి ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తప్పకుండా శ్రద్ధ తీసుకోవాలి.

ఆ తర్వాత ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థుల సంఖ్య పెరుగుతుంటే, మరో పక్క డిస్ట్రిబ్యూషన్ విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గుతూ పస్తోంది. ఇంజనీరింగ్, డిస్ట్రిబ్యూషన్ విద్యార్థుల నిష్పత్తి 1: 4 ఉన్నట్లయితే విద్యా విధానం సమాంగా ఉంటుంది. కాని మన రాష్ట్రంలో రాను రాను డిస్ట్రిబ్యూషన్ కోర్పులు నేర్చే కళాశాలల సంఖ్య తగ్గుతూ పస్తోంది. కాబట్టి తప్పనిసరిగా కాలేజీల్లో డిస్ట్రిబ్యూషన్ కోర్పులను ప్రవేశపెట్టాలి. లేకపోతే కాలేజీలకు పరిపూర్వ ఇప్పుమని ఇచ్చితంగా చెప్పాలి. ఆప్పటికి గాని కొరత తీరదు.

అంతేకాకుండా, అడ్డిపణ్ణ పూర్తయిన తర్వాత కలిగే కష్టపడ్డల గురించి తెలుడం జరిగింది. సాంకేతిక విద్యలో ప్రాఫైషనల్ కోర్సుల వల్ల ఎవరికీ లాభం కల్గడం లేదు. విద్యార్థులకు ప్రయోగాత్మకంగా ఉపయోగపడే విధంగా జాబ్ ఓరియంటెడ్ కోర్సులను పెట్టిపట్టయితే చాలా బాగుంటుందనే అభిప్రాయం చాలా మంది మనస్సుల్లో ఉంది. కాబట్టి జాబ్ ఓరియంటెడ్ కోర్సులను ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా నేను మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

విద్యార్థులో వైపుళ్యాన్ని పెంచడానికి గాను కేసు స్థాదీ అనే ప్రయోగాత్మక పద్ధతుల్ని ఎందుకు అమలుపరచడం లేదు ప్రయోగాత్మక కళాశాలలను ఎందుకు ఆధునికరించడం లేదు అనే మాట ఒకబి ఉంది. మారుమూల గ్రామీణ ప్రాంత విద్యార్థుల ప్రయోజనాల కోసం నిష్టాతులైన ఉపయోగస్కుల చేత వారి ఉపయోగాలను వినిపించడానికి నీలుగా e-learning; e-lessons విధానాల్ని ప్రవేశపెట్టిపట్టయితే, వారు ఇచ్చే ఉపయోగాలు మారుమూల ప్రాంత విద్యార్థులకు లాభం చేకొరుతుంది. కాబట్టి అటువంటి విధానాల్ని ప్రవేశపెట్టవలసిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

మ. 1.30

ఈ లెర్నింగ్ పలన మారుమూల విద్యార్థులకు ఉపాధ్యాయులకు కూడా అవకాశం ఉంటుంది. చూచి చెప్పే దానిలో మార్పు వస్తుంది కనుక ఇది చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులు నాలుగు సంవత్సరాలు చదివిన తరువాత అప్రంటీస్కు పోపలసి ఉంటుంది. దీనికి చాలా మంది పరిశ్రమల యజమానులుఛప్పుకోవడంలేదు. నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరేది మనం పరిశ్రమలకు ఏదయితే అనుమతి ఇస్తున్నామో, వారు తప్పనిసరిగా ఇంతమంది విద్యార్థులను అప్రంటీస్కులుగా తీసుకోవాలనే విధానం పెడితే, సరైన పద్ధతిలో విద్యార్థులకు అవకాశం వస్తుంది. ఆ సర్టిఫికేట్లో ఉద్యోగం దొరుకుతుంది. లేకపోతే పలుకుబడి ఉన్నవారికి అవకాశం ఉంటున్నది లేకపోతే చాలా కష్టంగా ఉంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఈ నిబంధన చేయాలని మీదృష్టికి తెస్తున్నాను. విద్యార్థులు చాలా గ్రామాల నుండి పచ్చేవారికి ట్రాన్స్పోర్ట్ సమస్య ఎక్కువగా ఉంది. కొన్ని కాలేజీలు రవాణా ఏర్పాటుచేస్తున్నాయి. కొన్నిచోట్ల లేవు. దీనికి ఆర్టటిసి బస్సులు గానీ, లేకపోతే మరొక ఏర్పాటు గాని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తే బాగుంటుందనే నిషయం మనవిచేస్తూ, నా ఆలోచనలను పరిగణనలోకి తీసుకుని తప్పకుండా తగు నీర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR.DEPUTY CHAIRMAN: The House is adjourned to meet again at 10.00 A.M. on 19th August, 2009.

(Then the House adjourned at 1.32 P.M. to meet again at 10.00 A.M. on 19th August, 2009).